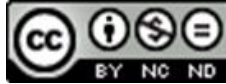

Center for Indigenous Knowledge and Community Studies (CIKCS)

Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Attribution-NonCommercial-ShareAlike

CC BY-NC-SA

Legal Code: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

Editorial Board

Editor in Chief

Dr. Pradeep Uluwaduge, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Editors

Prof. Sarath Ananda, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Prof. Hiniduma Sunil Senevi, Department of Languages, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Prof. Manoj Ariyaratne, Department of Languages, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Prof. E. P. N. Udaya Kumara, Department of Natural Resources, Faculty of Applied Sciences, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Dr. Saman Handaragama, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Dr. Jayaprasad Welgama, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Prabath Galagamage, Visiting Lecturer, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Language Editors

Dr. Noel Dassanayakea, Language Editor in English, Department of Languages, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

S. P. S. P. Weerasinghe, Language Editor in English, Senior Lecturer, Department of Languages, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Nalaka Jayasena, Language Editor in Sinhala, Visiting Lecturer, Gampaha Wickramarachchi University of Indigenous Medicine

Panel of Reviewers

Prof. Emer. Kalinga Tudor Silva, Department of Sociology, Faculty of Arts, University of Peradeniya

Senior Prof. Premakumara De Silva, Department of Sociology, Faculty of Arts, University of Colombo

Prof. K. V. D. Edirisooriya Menike, Department of Geography & Environmental Management, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Dr. H. M. D. R. Herath, Former Professor, Department of Sociology, Faculty of Arts, University of Peradeniya

Dr. Saman Handaragama, Former Professor, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Languages, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Dr. A. M. M. Chandrika, Department of History, Faculty of Arts, University of Peradeniya

Dr. Manoranjana Herath, Department of Sculpture, Faculty of Visual Arts, University of the Visual & Performing Arts

Dr. Sumudu Premachandra, High Court Judge, Civil Appeal Kandy

J. A. S. P. Aravindana, Senior Lecturer, Department of Painting, Faculty of Visual Arts, University of the Visual & Performing Arts

Technical Specifications

Fonts

Times New Roman
Abhaya Libre (Unicode)

Page Size

A4 - 8.27 x 11.67 inches

Format

Portable Document Format (PDF)

Full Journal access

https://www.sab.ac.lk/cikcs/akyana_narrations

SUSL e-Repository

<http://repo.lib.sab.ac.lk:8080/xmlui/handle/123456789/561>

https://www.researchgate.net/institution/Sabaragamuwa_University_of_Sri_Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

cover page painting

Title:*Pan with a white cat.*

Sathsara Illangasinghe, University of Visual and Performing Arts

Table of Contents

ආර්. එල්. ස්පිට්ලේගේ සහ සී.ජී සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ වැදිජන ලේඛනවල අර්ථ ජනනය පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක්_____	6
A Study on the Relationship between Southern Province Estate Plantations and the Rural Economy: A Comprehensive Research Analysis_____	27
ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර මගින් ගම්‍යමාන වන අභිවාර විධි: ගිරා පොකුණු හෙල සෙල් විත්‍ර ඇසුරෙන්_____	55
The Effectiveness of the Existing Waste Management Practices in Hostels of the University of Peradeniya_____	78
Erasing Historical Roots and Vanishing Their Cultural Identity: The Present Condition of Resettled Indigenous Community under the Mahaweli Development Project in Sri Lanka (With Special Reference to Henanigala South)_____	115

Open Access, Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: director@cikcs.sab.ac.lk

ආර්. එල්. ස්පිට්ලේගේ සහ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ වැදිළි ලේඛනවල අර්ථ ජනනය පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක්

චින්තක රණසිංහ, සිංහල අධ්‍යයනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය,
chinthakaranasinha@gmail.com

Received: 07 September 2023 / Revised: 25 November 2023 / Accepted: 06 December 2023

සාරාංශය

මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ ලංකාවේ වැදි ජන ප්‍රජාව පිළිබඳ ග්‍රන්ථ රචනා කළ ආර්. එල්. ස්පිට්ලේගේ (1881-1969) කෘති දෙකක් සමඟ වැදි ජනයා ගැන සී.ජී. සෙලිග්මාන් (1873-1940) හා බ්‍රෙන්ඩා සාරා සෙලිග්මාන් (1883-1965) රචනා කළ පර්යේෂණාත්මක කෘතියක් සංසන්දනය කිරීමයි. මේ සඳහා සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ලියූ The Veddas (1911) කෘතියත් ස්පිට්ලේ ලියූ Savage Sanctuary (1941) හා Vanished Trail (1950) යන කෘති දෙකත් සංසන්දනාත්මකව විමසා බැලුණි. එම විමසීම සඳහා සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතියේ සිංහල පරිවර්තනය වන 'වැද්දෝ' (2009) කෘතියෙන් ස්පිට්ලේගේ කෘතිවල පරිවර්තනය වූ 'වන සරණ' (1956) හා 'මැකි ගිය දඩම' (1963) කෘති ද්වයද උපයුක්ත කොට ගැනුණි. මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලු වූයේ වැද්දා පිළිබඳ සමකාලීන උගතුන් දෙපොළක් විසින් රචිත කෘතීන්හි භාෂා ශෛලිය අන්තර්ගතය ආදියට ප්‍රමුඛස්ථානය ලබා දෙමින් එම කෘතිවලටත් අර්ථ ජනනය වූ ආකාරයත් ඒ සම්බන්ධයෙන් ඒ ඒ කෘතිවල පවතින වෙනස්කම්වල ස්වභාවයත් මතුකර ගැනීමයි. ඒ සඳහා සංසන්දනාත්මක කියවීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කළ අතර එම කියවීමේදී අන්තර්ගතයට හා භාෂා ශෛලියට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දුනි. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵලය වූයේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතිය එක් වර්ගයකටත් ස්පිට්ලේගේ කෘතීන් තවත් වර්ගයකටත් අයත් වන බව හඳුනාගැනීමයි. ඒ ඔස්සේ එළඹුණු

නිගමනය වූයේ ස්පිට්ල් ප්‍රබන්ධාත්මක ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කළ අතර සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් පර්යේෂණාත්මක ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කළ බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: අර්ථජනනය, ආර්. එල්. ස්පිට්ල්, පර්යේෂණාත්මක ලේඛන හා ප්‍රබන්ධ ලේඛන, සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ භාෂා ශෛලිය

හැඳින්වීම

දහනවවන සියවසේ අධිරාජ්‍යවාදයේ නව ව්‍යාප්තියක් සමග බටහිර ජාතීන් බටහිර නොවන ලෝකය සමග සම්බන්ධතා නිර්මාණය කරගත් බව විචාරක අවධානයට ලක් වේ¹. වාණිජමය මෙන්ම දේශපාලනමය අරමුණු මත මෙම සබඳතා නිර්මාණය වූ අතර පසුව ආගම් ව්‍යාප්තිය, වහල් වෙළඳාම, නොයෙක් ආකාරයේ ස්වාභාවික සම්පත් ලබාගැනීම සඳහා මෙම බල ව්‍යාප්තිය භාවිත කළ බව එහිදී සාකච්ඡා වේ². බටහිර නොවන සමාජ වටහාගැනීම සඳහා බටහිර උගත්තු කළ පර්යේෂණ මගින් මානව වංශ ලේඛනය (Ethnography) හා මානව විද්‍යාව (Anthropology) වැනි විෂයයන් නිර්මාණය විය. දේශපාලන බලය අල්ලා ගැනීමෙන් පමණක් බටහිර නොවන සමාජ පාලනය කිරීම අපහසු බව අවබෝධ කරගත් බටහිර සමාජය ඒ සඳහා බටහිර නොවන විවිධ මිනිස් ප්‍රජාවගේ සමාජ ව්‍යුහය සංස්කෘතිය හා සංස්කෘතික උරුමය හා බැඳුණු දෑ අධ්‍යයනය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරුවේය. එසේම එම අධ්‍යයන ක්‍රියාවලියේ තවත් පාර්ශ්වයක් වූයේ විවිධ පෞරාණික - ප්‍රාථමික (Primitive) ජන කොටස්වල භෞතික ශරීර ලක්ෂණ මෙන්ම ජීව විද්‍යාත්මක පරිණාමය අධ්‍යයනය කිරීමයි. එය භෞතික මානව විද්‍යාව ලෙස හැඳින්වූ අතර සංස්කෘතික පාර්ශ්වය අධ්‍යයනය කිරීම සංස්කෘතික මානව විද්‍යාව ලෙස හැඳින්වුණි. මෙම ක්‍රියාවලිය ලොව පුරා පැතිර ගිය අතර ප්‍රථමයෙන් යටත්විජිත පාලනය සඳහා උපයෝගී කොටගත් මෙම විෂය පසුව ශාස්ත්‍රාලයීය

¹ මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළද උදාහරණ රාශියක් දැකිය හැකිය. ජෝන් ඩේවිගේ 'An Account of Interior in Ceylon' (1821), ඩොයිලිගේ දිනපොත ලෙස ප්‍රකට ජෝන් ඩොයිලිගේ 'Diary of Mr. John D'Oyly' (1917), ශ්‍රීමත් ජේම්ස් එමර්සන් ටෙනන්ට් ගේ 'An Account of the Island Physical, Historical and Topographical, with Notices of Its Natural History, Antiquities, and Productions' (1859) ආදී කෘති විශාල සංඛ්‍යාවක් ලියවී ඇති ආකාරය පෙන්වා දිය හැකිය. මේ සම්බන්ධයෙන් විස්තර සාකච්ඡා කරන මූලාශ්‍රයක් ලෙස එෂාන් ඉමල්ක විජේරත්නගේ 'ශ්‍රී ලංකාවේ නූතන ඉතිහාසකරණ කතිකාවේ රණවිර ලෙස්ලි ගුණවර්ධන භූමිකාව' (2021) පෙන්වා දිය හැකිය.

² බටහිර රටවල් ක්‍රමිකව යටත් විජිත රටවල බලය ව්‍යාප්ත කළ ආකාරයත්, එහි විවිධ අදියර පිළිබඳවත් විධිමත් සාකච්ඡාවක් සඳහා ජාක් ජෙලිනාගේ (2007: 9-41) 'ලෝකව්‍යාප්ත යටත්විජිත වානිජවාදයේ සිට ගෝලීයකරණය දක්වා' ලිපිය.

ශික්ෂණයක් ලෙස විශ්වවිද්‍යාල තුළට ඇතුළු වූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. ජර්මන් මානව විද්‍යාඥ යුවළක් වූ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සාරා සෙලිග්මාන් යන දෙදෙනා ලංකාවේ වැද්දන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා 1907 දී ලංකාවට පැමිණ ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවල නිරත වී The Veddas (1911) පොත පළ කරන්නේ මෙබඳු ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. මෙම පොත ලොව පුරා පැතිර ගිය අතර ලාංකික ශල්‍ය වෛද්‍යවරයකු මෙන්ම වැද්දන් කෙරෙහි ඇල්මක් ඇති ගවේෂකයකු වූ ආර්.එල්. ස්පිට්ල් කෙරෙහි මෙම පොතෙහි අන්තර්ගතය ප්‍රබල ලෙස බලපෑ බව පෙනී යයි. එමෙන්ම මේ යුගයේ වැද්දන් හා ප්‍රාථමික ජනතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමට තව බොහෝ දෙනා පිවිස තිබූ අතර, ස්පිට්ල් ද 1920 හා 30 ගණන්වල ඒ සඳහා ක්ෂේත්‍ර වාරිකා ඇරඹූ බව පෙනේ. එම වාරිකාවල ප්‍රතිඵලය ලෙස ඔහු විසින් ලාංකේය වැදි ජනයාගේ ජීවිතයේ විවිධ පැතිකඩ වස්තු විෂය කරගනිමින් පත පොත රාශියක් ලියවුණි. මෙම ලිපියේදී උත්සාහ ගැනෙන්නේ සෙලිග්මාන් යුවළ ලියූ ‘වැද්දෝ’ පොත හා ස්පිට්ල් වැද්දන් ගැන ලියූ Savage Sanctuary (1941) හා Vanished Trail (1950) යන පොත් දෙක පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක නිරත වීමයි. එම සංසන්දනයේදී එම කෘතිවල සිංහල පරිවර්තන යොදාගත් අතර ඒවායේ භාෂා ශෛලිය හා අන්තර්ගතය ඉදිරිපත් කර ඇති ආකාරය පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කෙරිණි. එසේ යොමු කරමින් උත්සාහ කරන ලද්දේ මෙම කෘති කුමන ගණයට අයත් වන්නේද යන්න විමසීමයි. ප්‍රබන්ධ කථා සහ පර්යේෂණාත්මක ලේඛන අතර පවතින වෙනස්කම් මෙහිදී අපගේ විශේෂ අවධානයට ලක්විය. පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ මෙම පොත් එකම භාෂාවක් නියෝජනය කරන්නේද නැතහොත් වෙනස් වෙනස් භාෂා නියෝජනය කරන්නේද යන්නයි. මේ සම්බන්ධයෙන් භාෂා ශෛලිය හා අන්තර්ගතය ඉදිරිපත් කළ ආකාරය කෙරෙහි සැලකිලිමත් වෙමින් එම කාරණය මතුකර ගැනීම සඳහා මෙහිදී උත්සාහ ගැනේ.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

මෙම ලිපියේදී මූලික මූලාශ්‍ර (ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර) වශයෙන් තෝරා ගත හැක්කේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් රචනා කළ The Veddas ග්‍රන්ථයේ සිංහල පරිවර්තනය වන ‘වැද්දෝ’ (රණසිංහ, 2009) කෘතියත් ආර්.එල්. ස්පිට්ල්ගේ Savage Sanctuary හි සිංහල පරිවර්තනය වන ‘වන සරණ’ (ගුණරත්න, 1956) හා Vanished Trail කෘතියේ සිංහල පරිවර්තනය වන ‘මැකි ගිය දඩම’ (ගුණරත්න, 1963) යන කෘති ද්විත්වයත්ය. මෙම මූලික මූලාශ්‍ර හැර අන් කිසිම කෘතියක් මෙහිදී යොදා නොගැනේ. මන්දයත් මෙම පර්යේෂණ සිදු කෙරෙන්නේ මෙම කෘති අතර සංසන්දනයක් ලෙස බැවිනි. එමෙන්ම මෙහිදී අදාළ මූලාශ්‍රවල සිංහල පරිවර්තන යොදා ගැනෙන්නේ මෙම ලිපිය සිංහල මාධ්‍යයෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන නිසාය.

මෙම පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගැනෙන ක්‍රමවේදය වන්නේ කෘතීමය අර්ථචනය මතුවන ගැනීමට යොදා ගැනෙන අර්ථදීපනවේදය (Hermeneutics) යි. මෙම ක්‍රමවේදයේ න්‍යායාත්මක පසුබිම ගොඩනැගෙන්නේ පැරණි ආගමික කෘතීම අර්ථකථනය කිරීම සඳහා ගොඩනැගෙන බටහිර ඥාන සම්ප්‍රදායේ එක් කොටසක් වශයෙනි. පසුකාලීනව දර්ශනය විෂය තුළ ඇති වූ විවිධ වර්ධනයන් සමඟ මෙම ක්‍රමවේදය විවිධාකාරයෙන් ගොඩනැගුණු බව පෙනේ. එහෙත් ආරම්භක යුගයේ බයිබලය සහ වෙනත් ආගමික කෘතීමය අර්ථනිෂ්පාදනය සිදුවූ ආකාරය එයින් අධ්‍යයනය කෙරුණි. මෙම පර්යේෂණයේදී දත්ත ලෙස සැලකෙන්නේ කෘතීමය. එම නිසා එම දත්ත හඳුනාගැනීම හා විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා අර්ථදීපනවේදී ක්‍රමවේදය උපයෝගී කොට ගැනේ.

පර්යේෂණයේ අරමුණු

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ අප විසින් තෝරා ගත් දත්ත එනම්, මූලික කෘතීම තුන විශ්ලේෂණාත්මක කියවීමකට ලක් කරමින් එම කෘතීම කුමන ආකාරයේ අර්ථචනයක් සම්පාදනය කරන්නේද, එම අර්ථචනය ඔස්සේ ඒවා කෙබඳු වර්ගීකරණයකට ලක් කළ හැකිද යන්න හඳුනාගැනීමයි. එහිදී එම කෘතීමය අර්ථචනය හා එම කෘතීම කුමන භානරයක් නියෝජනය කරන්නේද යන්න හඳුනාගැනීම අභිමත වේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය ලෙස උපයෝගී කොට ගැනෙන්නේ අර්ථදීපන (Hermeneutics) ක්‍රමවේදයයි. මෙම ක්‍රමවේදය ඓතිහාසික වශයෙන් කෘතීමය අර්ථචනය හඳුනාගැනීමට සහ විග්‍රහ කිරීමට යොදා ගත් ක්‍රමවේදයක් වන අතර දිගු කාලීනව විවිධ තත්ත්වයන් තුළ විවිධ ඥාන ප්‍රභේද ඔස්සේ වර්ධනය වෙමින් ගමන් කළ ප්‍රවේශයකි. මෙම දාර්ශනික ප්‍රවේශය හඳුන්වමින් විචාරකයෙක් මෙසේ පවසයි:

“Hermeneutics නම් වචනය සෑදී ඇත්තේ ග්‍රීක විරකතාවල එන Hermes යන දෙවියන්ගේ නාමය භාවිත කරමිනි. සියුස් නම් මහ දෙවියන්ගේ දිව්‍යමය පණිවිඩ ගෙන ආ දේවදූතයා හර්මිස්ය. දිව්‍යමය පණිවිඩකරුවා හැටියට ඔහු ඥානය සහ තේරුම් ගැනීම යන දෙකෙහිම ධාරකයාය. ඔහුගේ කාර්යය වූයේ දෙව්වරුන්ගේ තීරණ මෙලොව සිටින මනුෂ්‍යයින්ට තේරුම් කර දීමයි. මේ අනුව Hermeneia යන ග්‍රීක වචනයේ තේරුම් ගැනීම සහ අර්ථදීපනය යන තේරුම් දෙකම මුල් කාලයේ සිට ගැබ් වී තිබිණි. The Blackwell Dictionary of Western Philosophy; 2004; 303) පාඨග්‍රන්ථ (texts)

වලට අර්ථ සැපයීම ග්‍රීක යුගයේ පටන්ම උගතුන් අතර තිබූ භාවිතයකි. ක්‍රිස්තියානි සහ යුදෙව් ආගමික පාඨ අර්ථකථනයට ලක් කිරීමද යුරෝපයේ තිබුණු මුල්කාලීන අර්ථදීපන සම්ප්‍රදායයේ ප්‍රධාන ධාරාව විය” (උයන්ගොඩ, 2010: 148).

ආගමික කෘතිවල පාඨ අර්ථකථනය කිරීම සඳහා මුල් කාලයේ යොදාගත් මේ ක්‍රමවේදය පසුව ආගමික නොවන කෘතිවල පාඨ අර්ථකථනය කිරීමටද යොදා ගත් බව පෙනේ. මානව ශාස්ත්‍ර විෂයේ එම ක්‍රමවේදය යොදාගැනීම සම්බන්ධයෙන් උයන්ගොඩ මෙසේ පවසයි:

“මානවීය විද්‍යාවන්ගේ විෂය වන ‘තේරුම් ගැනීම’ මේ සක්‍රීය ඉතිහාසයේම කොටසකි. අප යම්කිසි විෂය වස්තුවක් අර්ථකථනය කරන විට” එම විෂය වස්තුව අර්ථකථනය කරන්නාද අයත් වන සම්ප්‍රදාය විසින් තේරුම් ගැනීමට ලක් කර ඇති ආකාරය ස්වාධීනව අපට එය කළ නොහැකිය. එබැවින් ඕනෑම ‘තේරුම් ගැනීමක්’ ඉතිහාසය හා සම්ප්‍රදාය තුළ මුල් බැසගෙන තිබේ (Linge, 1977; xvi). සෑම තේරුම් ගැනීමක්ම” වාස්තවික තේරුම් ගැනීමක් නොවන නිසා කිසිම අර්ථදීපනයක් අවසන් අර්ථදීපනයක් විය නොහැකිය. තේරුම් ගැනීම යන අර්ථකථනය කරන්නා සහ අර්ථකථනයට බඳුන්වන පාඨය අතර නිරන්තරයෙන්ම ඇතිවන අවිභවනාත්මක සම්බන්ධයකි” (උයන්ගොඩ, 2010: 149).

යම් දෙයක් අර්ථකථනය කරන විට හුදු වාස්තවිකව තේරුම් නොගෙනමින් එම විෂය වස්තුව අර්ථකථනය කරන්නාගේ සම්ප්‍රදායද වටහා ගනිමින් අර්ථජනනය වටහා ගැනීම මෙහිදී සිදුවේ. මේ අනුව තෝරාගත් කෘතිවල අර්ථජනනය විග්‍රහ කරගැනීමේදී භාෂා ශෛලිය හා අන්තර්ගතය වෙත අවධානය යොමු කිරීම මෙහිදී යෝජනා කෙරේ. මේ අනුව මෙම පර්යේෂණයේදී යථෝක්ත ඥාන මීමංසාව යොදා ගැනෙන අතර අර්ථජනනය හෙළිදරව් කර ගැනීම සඳහා එයින් ආලෝකයක් සැපයේ. යම් අර්ථයක් ජනනය වීමේදී එය යම් සාන්දර්භික තත්ත්වයක් තුළ තබා අවබෝධ කර ගැනීම එහිදී අපේක්ෂිතය. මේ අනුව සෑම තේරුම් ගැනීමක්ම වාස්තවික නැතහොත් ප්‍රත්‍යක්ෂ මූලවාදී (Positivist) නොවන අතර එම තේරුම් ගැනීම තුළ තේරුම් ගන්නා ප්‍රභවයෙහි විවිධ මූලමණ්ඩලවල ස්වභාවය ගැන කියවේ. මෙම අදහස ප්‍රමුඛස්ථානයෙහි තබා ගනිමින් අප මෙම දත්ත - කෘති විශ්ලේෂණයෙහි නිරත වේ.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල ලෙස අප ලබා ගත් ප්‍රධාන නිගමනය වූයේ පර්යේෂණය සඳහා තෝරාගත් කෘති තුනෙන් දෙකක් එක් භාෂා ශෛලියක් හා එම භාෂා ශෛලියට අනුගත ආකෘතියක් තුළ ලියවී ඇති බවත් තවත් එක් කෘතියක් යටෝක්ත කෘති දෙකට වඩා සපුරා වෙනස් ශෛලියකින් හා එම ශෛලියට අනුගත ආකෘතියකින් ලියවී ඇති බවයි. මේ අනුව පැවසිය හැක්කේ යටෝක්ත කෘතිවලින් කෘති දෙකක් ප්‍රබන්ධමය ශෛලියෙන් ලියවී ඇති අතර එක් කෘතියක් පර්යේෂණ ලේඛන ශෛලියෙන් ලියවී තිබෙන බවයි. යටත්විජිතවාදී සමාජ පසුබිමක ස්පිට්ල් තමා විසින් රචිත සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ මානව විද්‍යාත්මක කෘතියෙන් සමාජගත කරනුයේ කුමක්ද යන්න මෙහිදී අධ්‍යයනයෙහි ලා වැදගත් වේ. විශේෂයෙන්ම යටත්විජිත අවධියේ වැදි ජනයා පිළිබඳ විදේශික අවධානය යොමු වූ අතර මෙම යටත්විජිත අවධානය තුළ දැකිය හැකිව තිබූ සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් වූයේ නිර්මල වැදි ජනයා හඳුනාගැනීමයි. වැදි ජනයා කෙරෙහි පැවති යුරෝපීය අවධානය පිළිබඳව සෙලිග්මාන්ලා මෙසේ විස්තර කරති.

“බොහෝ කලක සිට ලංකාවේ දක්නට ලැබෙන කුතුහලය දනවන්නක් ලෙස සැලකිල්ලට බඳුන්ව සිටින වැදි ජනයා නටඹුන් නගර තරමටම උනන්දුව ජනිත කරන්නක් බවට ද පත් වී ඇත. එහෙයින් යුරෝපීය ප්‍රධාන මාර්ගය අසබඩ පිහිටි ආසන්නතම තානයමේ රැඳී සිටිමින් දානිගල වැදි ජනයා තමන් වෙත කැඳවා ගනිති” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009).

ස්පිට්ල් මේ පිළිබඳව අදහස් දක්වන්නේ මෙසේය:

“දොස්තර මහතා පිළිබඳව වූ මේ ගවේෂණය නම් ලංකාවේ හොඳම වැද්දා සොයා යෑමයි” (ස්පිට්ල්, 1999).

මෙම ප්‍රකාශ අනුව කතුවරුන් ආදිවාසීන් ගවේෂණය සඳහා මෙහෙයවූයේ එවකට මෙරට යටත්විජිත පාලනය සමය තුළ ප්‍රාථමික ජන කණ්ඩායමක් වූ වැද්දා පිළිබඳ කතිකාවතක් ගොඩනැඟී තිබූ හෙයිනි. මෙම කතුවරුන් දෙදෙනාම සිය ගවේෂණ මගින් නිරූපණය කරනු ලැබූයේ, වැදිජන සමාජය, ඔවුන්ගේ දේපළ හා උරුමය, අභිචාර විධි, කලා ශිල්ප, භාෂාව ආදී කරුණුය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙම කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම උදෙසා තෝරා ගනු ලැබූයේ විද්‍යාත්මක වූත් ශාස්ත්‍රීය මාර්ගයයි. එහි ප්‍රතිඵලය ලෙස The Veddas කෘතිය බිහි වී තිබේ. එහි ප්‍රශස්ත සිංහල පරිවර්තනයක් වන්දු ශ්‍රී රණසිංහ විසින් 2009 දී සිදු කර ඇති අතර මෙහිදී මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් යොදා

ගැනෙන්නේ එම පරිවර්තනයයි. ස්පිට්ල් අවැසි වූයේ ශාස්ත්‍රීය ගවේශණයෙහි ප්‍රතිඵල වාර්තා රැසි ලක්ෂණවලින් සමන්විත කිරීම මතු නොවන වැදිජන ජීවිතයේ පවතින යථාර්ථය නිරූපණය කිරීම බව ඔහුගේ නිර්මාණ සාක්ෂ්‍ය දරයි. මේ සඳහා සාධක මැනවින් නිරූපණය කළ හැකි ස්පිට්ල්ගේ ප්‍රබන්ධ කතාද්වය වනුයේ Savage Sanctuary (වන සරණ) හා Vanished Trails නමින් සිංහලයට පරිවර්තනය වූ මැකිගිය දඩමං යන නිර්මාණයන්ය. මෙහිදී අධ්‍යයන මූලාශ්‍ර වශයෙන් යොදා ගැනෙන්නේ ඒ.පී. ගුණරත්න විසින් සිංහලයට පරිවර්තනය කෙරුණු කෘතියකි. මේ අනුව ස්පිට්ල්ගේ නිර්මාණ අතරින් සාහිත්‍ය කෘති වශයෙන් ගත් කළ එහි ඇති නිර්මාණාත්මක අගය හා කතුවරයා විසින් වැදි සංස්කෘතිය නිරූපණය කිරීමට කොතරම් දායකත්වයක් ලබා දී ඇත්ද, එම කාර්යයේ ඔහු කොතරම් සාර්ථක වූයේද යන්න අවධානයට යොමු කිරීම උදෙසා පූර්වෝක්ත ප්‍රබන්ධ ද්විත්වය ඇසුරින් වැඩිදුරටත් සාකච්ඡා කිරීමට ස්පිට්ල්ගේ නිර්මාණවලට සමාන්තරව ගත් විට සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ පර්යේෂණ සාරවත් ප්‍රබල පර්යේෂණයක් වීම සඳහා අවශ්‍ය භෞතික හා න්‍යායික පදනම් නිර්මාණය වූයේ යටත්විජිත සමාජ, දේශපාලන රටාවේ පැවති කොන්දේසිවල පැවති ප්‍රබල බව හේතුකොට ගනිමිනි. එසේම එය ජාතික මෙන්ම ජාත්‍යන්තර ගතික සහිතව ජාත්‍යන්තර ඥාන සම්පාදන ක්‍රියාවලිය සමඟ සමාන්තරව ගමන් කළ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මේ අනුව වැදි ජනතාව තේමා කොට ගනිමින් සිදු කළ ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණවල වුවද එම පර්යේෂණ සිදු වූ යුග හා ඒ පසුපස තිබෙන විවිධාකාර සාධක අනුව සැලකිය යුතු වෙනස්කම් පවතින බව පෙන්වා දිය යුතුය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් තම පර්යේෂණ තුළ පූර්ව දැනුම භාවිත කරන ආකාරයත් ස්පිට්ල් තම පර්යේෂණ තුළ පූර්ව දැනුම භාවිත කරන ආකාරයත් විමසා බැලීම මෙහිදී අනිශ්චිත වැදගත්ය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් තමන් එකතු කර ගන්නා තොරතුරු ගෙනහැර පාත්තේ පැරණි දැනුම හා තොරතුරු සමඟ තුලනාත්මක හා සංසන්දනාත්මක න්‍යායාත්මක රාමුවක් නිර්මාණය කර ගැනීමෙනි. යම් වචන සංකල්ප හා විෂය ප්‍රදේශ පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී මෙම සංසන්දනාත්මකභාවය මැනවින් උපයෝගී කර ගැනීමට ඔවුහු සමත් වෙති. වැද්දන් විසින් පුදනු ලැබූ යක්ෂයකු වූ කිඹුල් ඔත්බේගේ කතාන්දරය පිළිබඳ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් පැරණි දැනුම හා තොරතුරු තුලනාත්මක ලෙස භාවිත කර ඇති ආකාරය මීට මනා නිදසුනකි (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009). එහිදී සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් කිඹුල් ඔත්බේ පිළිබඳ සමාජ, දේශපාලන හා ඓතිහාසික තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීමට උත්සාහයක නිරත වෙති. වාසගම, සමාජ, දේශපාලන අර්ථ සමුදායක් ධ්වනිත කරන ආකාරය මෙහිදී කතුවරුන්ගේ අවධානයට ලක්වන අතර යම් යම් සංකල්ප විග්‍රහ කිරීමේදී වේල්සය, ස්කොට්ලන්තය ආදී ප්‍රදේශ පිළිබඳ කරුණු යොදා ගනිති. අවසානයේ කතුවරුන් ප්‍රකාශ කරන්නේ කිඹුල් ඔත්බේ වැදි අගනක විවාහ කරගත් සිංහල රජ පවුලට අයත් කුමාරයකු වීමට බොහෝ ඉඩ ඇති

බවයි (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 246-247). මෙයින් පෙනෙන්නේ තොරතුරු එක් රැස් කිරීම සහ ඒවා පැරණි දැනුම සහ වෙනත් දැනුම සමඟ සංසන්දනය කරමින් ස්වාධීන මතයක් ඉදිරිපත් කිරීමට සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ගත් උත්සාහයයි. එය වඩාත් සාරගර්භ ශාස්ත්‍රීය මෙහෙවරක් බවට පත් කරලීමට ඔවුන් සෑම විටම උත්සාහයක නිරත වූ අතර වෙනත් ශාස්ත්‍රඥයන්ගේ අදහස්වලට නිරතුරුවම ඉඩ ලබා දීමත්, ගරු කිරීමත් එම සම්ප්‍රදාය තුළ දක්නට ලැබුණි. ස්පිට්ල්ද සිය වන සරණ කෘතිය මගින් තම පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය තුළ නිර්මාණය කර තිබෙන පැරණි දැනුම සමඟ කටයුතු කරයි. තම පර්යේෂණ හා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඒවා භාවිත කරයි. එසේම ඔහුට නිර්මල අම්ල වැද්දන් සොයා යෑමට උත්තේජනය ලැබුවේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ වැද්දා පර්යේෂණ බව ඔහුගේ කෘතිවලින් පෙනේ. වන සරණ කෘතියෙන් උපුටා ගත් පහත කොටස ඒ සඳහා කදිම උදාහරණයකි.

“කිසියම් නියම පරමාර්ථයක් නැතිව මේ හුදෙකලා වනයේ මෙසේ අලස ලෙස ඇවිදීම එතරම් සිත් ගන්නා දෙයක් නොවේ. වනවාසයේ අලංකාරයෙන් වශීකෘත වන්නේ ද නොවේ. කෙනෙකුගේ ස්වභාවධර්මයට ඇති ආශාව සම්බන්ධ වූ කිසියම් ගවේෂණයක් - කිසියම් සොයා යාමක් ද ඇතිවිය යුතු ය. දොස්තර මහතා පිළිබඳ වූ මේ ගවේෂණය නම් ලංකාවේ වාසය කරන හොඳම වනගත වැද්දා සොයා යාමය. නැතිවීගෙන යන වැද්දා පිළිබඳව කරන ලද අන්තිම ශාස්ත්‍රීය පරීක්ෂණය වූ ‘සෙලිග්මාන්ගේ වැද්දා’ නම් පොතෙහි මූලින්ම මේ පිළිබඳ රස වැටීම ඇති වූයේ ඒත් අප්‍රේල් මාසයක තිරිකුණාමලේ සිට පොළොන්නරුව දක්වා අඟුලක් පැදගෙන මහවැලි ගඟේ උඩහට ගිය දොස්තර මහතාට දිඹුලාගල දී වැදී පිරිසක් හමු විය” (ස්පිට්ල්, 2016: 99-100).

එසේම තවත් නිදසුනක් ලෙස,

“එහෙත් මේ වඳ වෙගන යන මිනිස් ජාතිය පිළිබඳව පරීක්ෂා කර වාර්තාවක් සැපයීමට කේම්බ්‍රිජ් නුවර සිට විශේෂයෙන් එවන ලද සෙලිග්මාන් මහතා මොවුන් පිළිබඳව බොහෝ වැදගත් කරුණු වාර්තා කර තිබේ” (ස්පිට්ල්, 2016: 101).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතිය ස්පිට්ල් මත ඇති කරන ලද විශාල බලපෑම යථෝක්ත උදාහරණවලින් මැනවින් ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. එසේම පර්යේෂකයකු වශයෙන් පූර්ව පර්යේෂණ කටයුතු පිළිබඳ දැනුමක් ස්පිට්ල් සතු බවට මෙහිදී පෙනේ. නමුත් ඔහු පූර්ව දැනුම පිළිබඳ සංවාදයක මෙන්ම ඒවා තම පර්යේෂණයට අදාළ වන ආකාරය පිළිබඳව සාකච්ඡාවක නිරත නොවේ. ඒ අනුව

ස්පිට්ල්ගේ පර්යේෂණයේ විශේෂ අන්‍යෝන්‍යතාව මෙහිදී වටහා ගත හැකිය. ස්පිට්ල්ට අනුව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් තම වැදි ගවේෂණ කටයුතුවල නිරත වූ යුගයට වඩා වෙනස් යුගයක මෙම පර්යේෂකයා පර්යේෂණවල නිරත වූ බවය. කාල රාමුව වෙනස් වීම තුළ වැදි ප්‍රජාවගේ වෙනස්වීම හා සමාජ දේහයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් වෙයි. ස්පිට්ල්ගේ ගවේෂණ අවධිය වන මීට සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ප්‍රකාශ කළ වැදි ජන ජීවිතයක් දක්නට නොලැබුණි. නමුදු ස්පිට්ල්ගේ ගවේෂණ උදෙසා සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතිය විශාල බලපෑමක් සිදු කර ඇති බව පැහැදිලිය. ස්පිට්ල්ගේ වන සරණ කෘතිය පමණක් නොව මැකි ගිය දඩමං කෘතියද ඒ බැව් තහවුරු කරන සාධක වෙයි. ස්පිට්ල්ගේ ලේඛන පූර්ණ ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණ වශයෙන් නොසැලකිය යුතු වුවත් සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙන්ම ස්පිට්ල්ද විශාල ආනුභවික අත්දැකීම් රාශියක් වැදි ජීවිතය පිළිබඳ ලබා ගත් ආකාරය ස්පිට්ල්ගේ නිර්මාණ මගින් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

Savage Sanctuary (වන සරණ) හා The Veddas (වැද්දෝ)

වන සරණ ප්‍රබන්ධයට ප්‍රධාන වශයෙන් වස්තු කරගෙන ඇත්තේ නිසාහාමිගේ ජීවන චරිතයයි. පළමුවෙන්ම වැද්දන් පිළිබඳ කුඩා හැඳින්වීමක් කරන කර්තෘ එක්වරම කතාවට ප්‍රවේශ වේ. නිසාහාමි පිය පක්ෂයෙන් උනාපාන චරිතයටද මවු පක්ෂයෙන් මොරාන චරිතයටද අයත් වන්නෙකි. ඔහු අට හැවිරිදි පමණ කාලයේදී මිහිරි ලෙස කවි ගායනයේ යෙදෙනු අසා සිටි මුල්ලේගම පන්සලේ ස්වාමින්වහන්සේ විසින් ඔහු එම පන්සලට කැටුව ගොස් අවුරුදු පහක් පමණ කාලයක් තිස්සේ බණ දහම් ආදිය කියා දී දඩයමට නැඹුරු වූ ඔහුගේ සිතට කාරුණික බවත් ඇතුළු කිරීමට උත්සාහ කරන ලදි. එහෙත් පස් අවුරුදු වැයමකින් පසු හාමුදුරුවන්ට තම උත්සාහය අතහැර දමන්නට සිදු වූයේ නිසාහාමි ගැටවරයාගේ මුරණ්ඩුකම් අඩුවනවා වෙනුවට ක්‍රමයෙන් වැඩි වූ හෙයිනි. නිසාහාමිට පන්සලෙන් පිටවී යාමට හාමුදුරුවන් අවසර දුන්නේ ඔහුට අනාගතයේදී දුක්කම්කටුවලින් ගහන වූ ජීවිතයක් ගත කරන්නට සිදුවන බවට අනාවැකියක්ද පළ කරමිනි. මින් අනතුරුව හාමුදුරුවන්ගේ කීම සනාථ කරමින් නිසාහාමිගේ ජීවිතයේ සිදුවූ විවිධ අවස්ථා කතුවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරයි. වැද්දා හා එක්ව දඩයමේ යාම, මැණිකා නම් තරුණියක සරණ පාවා ගැනීම, ඇගේ මරණය හා නිසාහාමි නැවත විවාහ වීම යන කරුණු ඔස්සේ නිසාහාමිගේ වැදි ජීවිතය හා බැඳි වර්යාවන් ස්පිට්ල් විසින් ප්‍රබන්ධ ගත කරනුයේ පාඨකයා සිත් ගන්නා අයුරිනි. මෙම නිර්මාණයෙහි සුවිශේෂත්වය වන්නේ වර්තමානයේ අප විසින් සාහිත්‍යමය රසාස්වාදය සඳහා කියැවෙන ප්‍රබන්ධ කථාන්දර මෙන් නොව ඉතිහාසයේ යම් කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ නිශ්චිතව සිදු වූ වාස්තවික ඉතිහාසය මත පදනම් වූ කතාන්දරයක් වීම මඟිනි. දෙවැනි විවාහයත් සමඟ නිසාහාමි ගමේ වාසය හැර ජනාවාසයෙන් දුරු වූ මහ වනයේ ස්ථිර

වාසස්ථානයක් තනා ගනී. මේ අතර මහ වනයේ විසූ වැද්දන් වන හඳුනා හා ඔහුගේ වැදි පිරිස පිළිබඳවද කතුවරයා යම් යම් අවස්ථාවන්හි නිරූපණය කරයි. තිසාභාමිට මෙන් ස්ථීර වාසස්ථානයක් වැද්දන් සතු නොවූ බව කතුවරයා විස්තර කරනුයේ වැදි ජන ජීවිතය සංකේතවත් කරමිනි.

“තිසාභාමිගේ හේනේ අස්වැන්න ඉතා සරු විය. ඔහු එයින් ඇඹිලින්නේ ඔතැනි වැද්දන් ජය ගත්තේය. එහෙත් ඔහු තමාට වුවමනාවට වඩා කටුසර ගෙයී ගොඩකර නොගත්තේය. ඔහු ඒවා හඳුනාට හා ඔහුගේ පිරිසට ඇති තරම් දුන්නේය. තිසාභාමිගේ ආදර්ශය ලොකු මග පෙන්වීමක් වූවත් එවැන්නකින් ප්‍රයෝජන ගැනීමට වැද්දන්ට පිහිටීමක් නැත. එවැනි ස්ථීරව කරන කාර්යකින් පල ප්‍රයෝජන ගැනීමට උත්සාහ කිරීම ස්වභාවයෙන්ම ඔවුන්ට හුරු පුරුදු නැත” (ස්පිට්ල්, 2016: 41).

මෙහිදී තිසාභාමිගේ ධෛර්යවන්ත බවත් ත්‍යාගශීලීත්වයත් ප්‍රකට කරන අතර දැඩි පැවතුම් ඇත්තකු ලෙස අර්ථකථනය කළද ඔහුද සාමාන්‍ය සිතුවම්පැවැත්වෙලින් හෙබි මනුෂ්‍යයකු බව පැහැදිලිය. ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාසයක් ලෙසත් වැද්දන් යනු අශිෂ්ට මනුෂ්‍ය සමූහයක් ලෙසත් විවරණ සැපයූ ඇතැම් යටත්විජිත මානසිකත්වයෙන් හෙබි ගවේෂකයනට ස්පිට්ල් විසින් මෙහිදී එවකට සැබවින්ම පැවති වැදි ජන දිවියේ ස්වරූපය පහදා දෙයි. එසේම වැදි ජන සිතුවම් පැවැත්ම වර්ෂා රටාවන් නිරූපණයේදී කිසිදු අවස්ථාවක වාර්තාමය ස්වරූපයක් නොගන්නා අතර ස්පිට්ල් තමාට අභිමත පරිදි කතාවේ භාෂාව හසුරුවයි.

සෙලිග්මාන් යුවළ විසින් වැද්දන්ගේ වර්ෂා රටා හෙළි කරනුයේ පහත පරිද්දෙනි.

“ඔවුන් අතරින් වඩාත් හීලෑ වූවෝ ඇතැම් විට ජනයා හමුවට පැමිණ ගැමියන් සමඟ කිසියම් ආකාරයක වෙළඳාමක නිරත වෙති. එහෙත් වනගතව වාසය කරන රඹු වැද්දන් කිසිවිටෙක සෙසු ජනයාට පෙනෙන්නට පැමිණෙන්නේ නැත” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් වැද්දන්ගේ ස්වරූපය නිරූපණය කරන අන්දමත් ස්පිට්ල් වැදි දිවිය වික්‍රණය කරන ආකාරයත් අතර අන්‍යෝන්‍ය සබැඳියාවක් පැවතියද ඔවුන් තොරතුරු ඉදිරිපත් කරන විලාසය වෙනස් බව මෙහිදී හඳුනා ගත හැකි වේ. මේ අයුරින් තිසාභාමිගේ චරිතය නිරූපණය කරන අතරතුර ස්පිට්ල් සිය කෘතියේ නවවැනි පරිච්ඡේදය තුළ තමාගේ චරිතය ඊට එක් කරනුයේ ලයනල් ස්ට්‍රෙන්ජ්වේස් දොස්තර මහතා යන නමිනි. එයින් සිය ප්‍රබන්ධය මැනවින් හසුරුවා

ගැනීමට ඔහුට අවකාශ සැලසේ. කතුවරයා ක්ෂේත්‍රය ගවේෂණය කරමින් අත්දැකීම් පදනම්ව නිර්මාණ කාර්යය සිදු කරන බවද ඉන් පාඨකයාට වඩාත් තහවුරු වේ. මේ අයුරින් වැදි රටෙහි වැසියන්ගේ ජීවිතයේ නොයෙක් අංග පිළිබඳ කතුවරයා අවධානය යොමු කරයි. හේන් ගොවිතැන පිළිබඳ, සතුන් පිළිබඳ නොයෙක් විශ්වාස, වග පරම්පරා පිළිබඳ, විවාහ චාරිත්‍ර, අවමඟුල් චාරිත්‍ර, වෙළෙඳ ගනුදෙනුවල ස්වරූපය, ගත් බඩු හුවමාරු, වෙද හෙදකම්, සමාජ චාරිත්‍ර ආදිය පිළිබඳ කරුණු රාශියක් මෙහි අන්තර්ගත වීමෙන් ස්පිට්ල්ගේ නිරීක්ෂණ චාරිකා පුළුල් වපසරියක පැතිර පවතී. එසේම සිරිත් විරිත් රැකි වැදි සංස්කෘතිය බිඳ එතුළ සිය ස්වාධීනත්වය තහවුරු කරගත් වරිතද වැදි ප්‍රජාව අතර සිටි බව අනාවරණය වේ. එමගින් සියලු මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවන්ගේ සිතැති අතර සමානාත්මතාවක් එමගින් දැකිය හැකි බව ස්පිට්ල් තහවුරු කරන්නේ මෙසේය:

“කොහෙද නිසාහාමි ඔව්වර ඉක්මන් කරල යන්නේ?. සුදු කුමි ඇසුවාය. නිසාහාමි කලබල විය. ගෙවල ගැහැනුන් මග යන මිනිසුන්ට මෙසේ කතා කරන සිරිතක් නැති හෙයිනි” (ස්පිට්ල්, 2016: 21).

නිසාහාමිගේ ගමෙහි විසූ සුදු කුමිගේ චරිතය මෙසේ නිරූපණය කරමින් කතුවරයා සියලු මනුෂ්‍ය ස්වභාවයෙහි ඡායාවක් එතුළින් පිළිබිඹු කරවයි. නමුදු සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ කෘතියෙහි වැදි කුටුම්භ ජීවිතයෙහි භූමිකාව නිරූපණය කරන්නේ ස්පිට්ල්ගේ නිර්මාණවලට සාපේක්ෂව බොහෝ වෙනස් ස්වරූපයකිනි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට දක්නට ලැබෙන වැදි කත ස්වකීය ස්වාමියාට පති භක්තියෙන් යුතුව, උසස් ගුණාංග සුරකින සුවර්තවත් ස්ත්‍රියකි. නමුදු ස්පිට්ල් මෙහිදී සිදු කර ඇත්තේ මනුෂ්‍යත්වයට පොදු දෘෂ්ටියකින් වැදි කතාගේ හෘද අභ්‍යන්තරය නිරූපණය කිරීමක් බව පැහැදිලිය. එය ප්‍රබන්ධ කථාවකට අනුව එසේ වුවද වැද්දන්ගේ කුටුම්භ ජීවිතයෙහි ස්වරූපය සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට අනුව මෙසේ වෙයි. එහිදී ඔහු පූර්ව පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵලයන්ද විග්‍රහ කරමින් සිය මතය ඉදිරිපත් කරන්නේ මෙසේය:

“අඹුසැමියන් අතර පවතින භක්තිය පිළිබඳ බෙයිලි කර ඇති නිරීක්ෂණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගැනීමට අපට හැකි විය. ඔවුන් තම භාර්යාවන් කෙරේ දක්වන දැඩි භක්තියාදරය ඔවුන්ගේ චරිතයේ ඉතා සිත් ගන්නාසුලු ගතිලක්ෂණයකි... සැමියා පිළිබඳව හෝ වේවා” බිරිඳ පිළිබඳව හේ වේවා, වපලත්වය පවතින බවක් පෙනෙන්නට නොතිබූ අතර, මෙම කරුණ පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමේදී මම බෙහෙවින් විවක්ෂණශීලී වූයෙමි. එවැන්නක් පැවතියේ නම්, ඔවුන්ගේ අසල්වාසී සිංහලයන් ඒ ගැන ඔවුන්ට වෝදනා නැගීමට පසුබට

නොවනු ඇති නමුදු, මට ඒ පිළිබඳ අල්පමාත්‍ර හෝඬුවාවක් හෝ දැන ගන්නට ලැබුණේ නැත. අමුසැමියන් අතර පවත්නා පතිපතිනි භක්තිය පිළිබඳ සම්මත සාමාන්‍ය රීතිය කඩ කිරීමේ හේතුවෙන් සිය දිවි නසා ගත් පුද්ගලයින් අපට අසන්නට ලැබුණේ එකම එක් අවස්ථාවක් ගැන පමණි” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 131).

එසේම වැදි පුරුෂයන් ස්වකීය බිරින්දෑවරුන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සම්බන්ධවද සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙසේ සඳහන් කරයි.

“වැදි ජනයා තම ස්ත්‍රී වර්ගයා ආරක්ෂා කර තන්නා ලද්දේ අත්‍යන්ත රීර්ෂ්‍යා පරවශ ආකාරයෙනි. ඔවුන් සමඟ ඉතා කුලුපග බවින් පසු වූ අපගේ තොරතුරු සපයන්නා සිය තරුණ වියේ දී ඔවුන් සමඟ ඇසුරුකම් පැවැත්වූ නමුදු” තම ස්ත්‍රීන් ගල් ගුහාවල සිටින අතරවාරයේ කිසිවිටෙකත් ඔවුන් විසින් ඔහු එහි කැඳවා ගෙන ගොස් නැත” (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 15).

මෙහිදී පැහැදිලි වන්නේ සිය කුටුම්භයෙහි පැවැත්ම උදෙසා වැද්දා කවර ක්‍රියාකලාපයක් අනුගමනය කරන්නේද යන්න බාහිර සමාජයේ අවධානයට යොමු වූ බවය. බාහිර නිරීක්ෂකයන් එය පසුගාමී ක්‍රියාකලාපයක් ලෙස දුටුවද වැදි කුටුම්භයෙහි පැවැත්ම එයින් තහවුරු වන්නට ඇත. උඩුකය නිරුවත් වැදි කත පිටස්තරයකුගේ අවධානයට යොමු වීමට ඉඩ නොසලසා වැදි පිරිමින් සිය ස්ත්‍රීන් ආරක්ෂා කරන්නට ඇත. වැදි කුටුම්භය මෙසේ වුවද සමාජ සංස්කෘතික වටපිටාව බිඳලමින් ස්වකීය අභිමතය පරිදි දිවි ගෙවූ පිරිස්ද මෙම වැදි සමාජය තුළ පවතින්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. ස්පිට්ල් වැද්දන්ගේ මෙම වර්ගය පිළිබඳ වන සරණ කෘතියෙහි විවරණය කරනුයේ මෙසේය:

“තිසාහාමි බැහැරක ගොස් සිට ගෙදර ආ විට ඔහුගේ පළමු කාරිය වූයේ අමුත්තන්ගේ අඩි සටහන් හෙම ඇත්දැයි ඉතා පරීක්ෂාවෙන් ඇවිද බැලීමය. අමුත්තෙකුගේ අඩි සටහන් හතර වටෙන් ඇතුළේ කොතැනක හෝ වී නම් අනුකම්පාවක් නැතිව ඔහු අඹුවට තැළුවේය. අඹුවන් වැට පැන කොහේ හෝ ගියේ දැයි ඔහු උන්ගෙන් ප්‍රශ්න කරයි. උන් බොරු කියන බවට සැකයක් ඇති වුවහොත් ඔහු සුදු බණ්ඩා හෝ ටිකිරි ළඟට කැඳවා උන්ගෙන් ප්‍රශ්න කරයි. ‘උඹලගෙ අම්ම වත්ත වැටෙන් හෙම පිට ගියා ද?’ ඔහු ප්‍රශ්න කරයි. ‘ඔව් අර හේනෙ මංඤ්ඤාක්කා හේනට ගියා’ යයි ළමයි සමහර විට පිළිතුරු දෙති. ‘එයා තනියම ද ගියෙ නැත්තං මං කියල තියෙන හැටියට උඹල කවුරුවත් අඩගහගන ද?’ ඇ තනිවම ගියා කීවේ නම්

හෝ ඇ ළමයකු සමඟ ගොස් ටික වේලාවකට හෝ ඔහු වෙන තැනක නවතා සිටියේ යැයි දැනගත් හොත් එය සැලකුවේ තමාට අකීකරුවීමක් හා දඬුවම් කළ යුතු වරදකුත් හැටියටය” (ස්පිටල්, 1999: 92-93).

මෙයින් පෙනෙන්නේ තෝරා ගත් එකම සිදුවීමක් පිළිබඳව ශාස්ත්‍රීය පදනමක බිහි වූ කෘතියේ හා නිර්මාණාත්මක පසුබිමක බිහි වූ කෘතියෙහි පවතින වෙනස්කමයි. එසේම ශාස්ත්‍රීය පදනමින් බිහි වූ කෘතියෙහි සදාචාරවත් රාමුවට වැදි ජන ජීවිතය කැටි කොට ඇතත් ප්‍රබන්ධමය නවකතාවක වඩාත් ස්වාධීනත්වයකින් වැදි ජන ජීවිතය ප්‍රතිනිර්මාණය කර ඇති බව පැහැදිලිය. එසේම පවසන ආකාරයට වැද්දෝ සෑම දෙනාම කිසියම් පෙළපතකට අයත් වෙති. පෙළපත් පිළිබඳ කිසියම් ද්විත්ව සංවිධානයක් තිබූ බවට සාධක නොමැති අතර ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ව්‍යාප්ත වූ ආකාරය මත එවැන්නක් තිබූ බව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ අදහසයි. ඔවුහු වැද්දන් සතු පෙළපත් නැතහොත් වර්ග කොටස් 06කට බෙදා දක්වති. ඒවා මෙසේ වර්ග වී ඇත.

1. මොරානෙ වර්ග
2. උනාපාන වර්ග
3. නාමදේව හෙවත් නැඹුදන් වර්ග
4. ඇඹුල වර්ග
5. උරු වර්ග
6. තලා වර්ග

මේ අතරින් සම්ප්‍රදායිකව ඉතාමත් අහංකාර සහ වැදගත් ලෙස සැලකනුයේ මොරානෙ සහ උනාපාන වර්ගවලට අයත් වූවන් බව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් අවධාරණය කර ඇත. ස්පිටල් වැද්දන් සතු කුල පරම්පරා පිළිබඳ සඳහන් කරනුයේ පහත පරිද්දෙනි.

“නිසාහාමගේ මැලි වී ගිය මිටි වූ කිරි අම්මා අම්මු වැදි ලේ ඇති වැදි ගැහැනියකි. ඇ තමාගේ පරපුර ගැන ආඩම්බර වූවාය... ඇ නිසාහාමි හා ඔහුගේ අනෙක් සහෝදරයෝ ද අමතා නිතර කීවේ ‘තොපි දැන් සිංහලයෝ වගේ මෙහෙම හිටියත් ඇහු කෙනෙකුට කියාපියව් තොපි මොරාන වැද්දෝය කියා තොපේ මුත්තා තමයි මරක්කල මිනිහෙකු වද මරලා කැවුත්ත කෑවේ’ කියාය” (ස්පිටල්, 1999: 11-12).

වැද්දන් තම පරපුර පිළිබඳ අභිමානයෙන් යුක්ත වූ බව කතුවරයා මෙහිදී විවරණය කරනුයේ නිසාහාමගේ මිත්තණියගේ දැඩි වූත් පෞරුෂවත් වර්තය මැනවින් මතු කරමිනි. එහිදී අම්මු වැදි ලේ

ඇති එම ගැහැනියගේ ස්වරූපය පාඨක මනසේ මැවෙයි. මෙයින් මොරානේ වැදි පරපුර උසස් කොට සැලකූ වැදි පරපුරක් බවද තහවුරු වේ. ස්පිටල් මෙහිදී සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙන් වැදි පරම්පරා වර්ගීකරණයට බඳුන් නොකර පොදුවේ වැදි සමූහයා වෙනුවට එක් වර්තයක් මුල් කරගෙන ඒ හා සබැඳි සිදුවීම් කතාවේ විකාසනය උදෙසා ගොඩනගා ගනු ලබන්නේ ප්‍රබන්ධයක අනන්‍යතාව මතු කරමිනි. එකම කරුණක් ශාස්ත්‍රීය ලෙස හා නිර්මාණාත්මක ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමේදී විවිධත්වයකින් රූපණය කළ හැකි බව ඉන් තහවුරු වෙයි. වැද්දන්ගේ චාරිත්‍ර චාරිත්‍ර ආදිය පිළිබඳවද මුල් පරිච්ඡේදයන්හි සඳහන් කිරීමට ස්පිටල් පෙලඹී ඇත. එයින් වැද්දන් විවාහයකදී අනුගමනය කරන සම්ප්‍රදායික වත් පිළිවෙත් හඳුනාගැනීමට අවකාශ සැලසේ. තිසාහාමි වල්ලී නම් වැදි තරුණිය පිළිබඳ සිත් ඇතිව ඇගේ නිවසට යන අවස්ථාව මීට මනා නිදසුනකි.

“තිසාහාමි බිරිඳත් සමඟ මේ කතාව ඇති වී සතියකට පසු දිනක් මඤ්ඤොක්කා අල මිටියකුත් තුවක්කුවකුත් ගෙන ඉඩම්බෝව පැත්ත බලා පියනැගුවේය. මගදී ඔහු මියක් කොටා පැණි වද එකතු කර ගත්තේ ය. මිමින්නකු මරා එල්ලා ගත්තේ ය. වැදි පරපුරෙහි පෙම්වතුන්ගේ සිරිතෙහි හැටියට මේ දැකුම් කඳ රැගෙන තිසාහාමි මේ යන්නේ පෙම්වතිය දැකීමට ය” (ස්පිටල්, 2009: 45).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ විග්‍රහයට අනුව වැද්දන් අතර සිදු වී ඇති විවාහයන් ඇවැස්ස නැකම මත දෙමවුපියන් විසින් යෝජනා ඒවාය. තරුණයා විසින් මී පැණි" වියළන ලද මුව මස් සහ අමු තලගොඩි මස්ද රැගෙන තරුණියගේ පියා බැහැ දකින අතර ඔහු තම දියණිය කැඳවා තමන් කැමති තරුණයාට භාර කරයි. ඇය එවිගස මුලින්ම කරනු ලබන කාර්යය වන්නේ ඔහුට දිය ලඤ්ඤවක් අඹරා දීමය. ඇය තම සැමියා වෙතින් පලා යෑමට වියාජ උත්සහයක් නොදරයි. තිසාහාමි වල්ලී තරුණිය බැහැ දැකීමට යන ඉහත අවස්ථාවද විවාහ කටයුත්තක් කර ගැනීම සඳහා දෙමවුපියන් බැහැ දකින අවස්ථාවක් වුවද සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ චාරිත්‍ර කථනයට වඩා තාත්වික වූ සිදුවීමක් අත්විඳීමට මෙහිදී පාඨකයාට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සැලසේ. තිසාහාමි හා වල්ලීගේ පියා වූ ජුවානිස් අතර ඇතිවන කථාබහෙන් තිසාහාමිට සිය දියණිය පාවා දීමට ජුවානිස්ගේ අකැමැත්ත හෙළිවෙයි. එම අවස්ථාවේදී වල්ලී හැසිරෙන ආකාරයත්, එතැනට වල්ලීට යෝජනා කර ඇති තරුණයාගේ පැමිණීමෙන් ඇතිවන කතාබහත් ඉතා සාර්ථක විවරණයක් ඔස්සේ චිත්‍රණය කිරීමට ස්පිටල් ප්‍රයත්න දරා ඇත. එම සිදුවීම්වල එකිනෙක පවත්නා සට්ටනය තිසාහාමි, වල්ලී, ජුවානිස් හා අනෙක් තරුණයාගේ සිතුවිලි ක්‍රියා කරන ආකාරය පවා අවස්ථාවෝචිතව ගොඩ නැංවීම කතුවරයා සමත් වෙයි. එහිදී මනුෂ්‍ය සන්නානයෙහි සැඟව පවත්නා විවිධ ගුප්ත චෛතසික ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය කතුවරයා නොවලහා ඉදිරිපත් කරන්නේ මෙසේය:

“මේ වෙලේ ගෙයි සිටි දැරිය එතැනට පැමිණීමෙන් නිසාහාමිට පිළිතුරු දෙන්නට සිදු වී තිබුණ මේ බැරෑරුම් ප්‍රශ්නයෙන් ඔහු ගැලවුණේය. ඇ එළියට නොපැමිණ මේ අමුත්තා කවුදැයි දැක ගැනීමට කළ උත්සාහය හරි නොගිය තැන ඉඳලක් රැගෙන එහි අවුත් මිදුල අතු ගාන්නට පටන් ගත්තාය. ‘පලයන් ළමයා ගෙට’ ජුවානිස් කරහෙන් කීය. ඇ අණට කිකරුව ගෙට ගියා ය. එහෙත් ගියේ නිසාහාමි දෙස ඇස් කොනින් බැලීමෙන් පසුව ය” (ස්පිටල්, 1999: 47).

කාන්තාවකගේ යටි සිතේ බල පවත්නා ගුඬ මනෝභාවයන් විනිවිද දැකීමට කතුවරයා මෙහිදී සාර්ථක උත්සාහයක යෙදී තිබේ. ඉදිරියට කුමකින් කුමක් වේද යන ගැටලුවට පාඨකයා මෙහිදී මැදිවන අතර නාට්‍යාංගික අවස්ථාවක් බවට එම අවස්ථාව පත්වේ. නිසාහාමිත්, වල්ලිට යෝජනා වූ තරුණයාත් අතර ඇති වූ බහින් බස් වීම වල්ලි ඔසවාගෙන නිසාහාමි පලා යෑම යන අවස්ථාවන් මගින් ගැටුමේ අවසානයක් සිදුව සියල්ලක්ම එකවර නිශ්ලක්වයට පත් වීමත් සිදුවේ. මෙම රූප රාමු සියල්ලක්ම පාඨක මනසේ විචිත්‍ර ලෙස මතු කිරීමට ස්පිටල්ගේ පරිකල්පනය හේතු සාධක වී ඇති බැව් පෙනේ. ප්‍රබන්ධයක පැවතිය යුතු සජීවමය ගුණය වරින් හා අවස්ථා මගින් වඩාත් තීව්‍ර ලෙස එහිදී ගොඩනගා ඇත. මේ අනුව වැදි ජන දිවියේ චාරිත්‍ර චාරිත්‍ර, ඔවුන්ගේ සංස්කෘතිය හා බැඳි වත් පිළිවෙත් පිළිබඳ ප්‍රබන්ධ ලක්ෂණවලින් සමන්විත වූ නවකතාවකින් මැනවින් පාඨකයා වෙතට සන්නිවේදනය කළ හැකි බව පැහැදිලි වේ.

Vanished Trail (මැකි ගිය දඩම) හා The Veddhas (වැද්දෝ)

මැකි ගිය දඩම කෘතියද වැදි ජනයාගේ තොරතුරුවලින් සමන්විත වූ හුදු ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ගවේෂකයකු ඉදිරිපත් කරන එකිනෙක අසම්බන්ධ මානව විද්‍යාත්මක විස්තරයක් මෙන් නොව පාඨකයාගේ රූපීය දියුණු වන නවකතාවක් ලෙසින් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙය පරම්පරා තුනක වැදි පරපුර විස්තර කරමින් එකම කතාවක ස්වරූපයෙන් රචනා වී තිබේ. වැද්දා ගල් ගෙවල්වල වාසය කරමින් වනයේ තැනින් තැන ඇවිද ආහාර පාන සපයා ගැනීමෙන් ජීවත් වූ අවධියේ සිට ගෙපැල් අටවාගෙන හේන් ගොවිතැනින් ජීවත් වන්නට පටන් ගත් අවධිය තෙක් වූ වැදි ජීවිතය මෙම නවකතාවෙන් විස්තර වේ. ස්පිටල්ගේ මෙම කතාන්දරය හා පූර්වෝක්තව කරුණු සඳහන් කළ වන සරණ කෘතිය අතර අන්තර් සබඳතාවක් පවතී. ස්පිටල් ඒ බැව් මෙම කෘතියේ ප්‍රස්තාවනාවෙහි සඳහන් කරන්නේ මෙසේය:

“හුදු ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵලක් වශයෙන් ගවේෂකයෙකු ඉදිරිපත් කරන එකිනෙකට අසම්බන්ධ මානව විද්‍යාත්මක විස්තරයක් මෙන් නොව පාඨකයාගේ රූපීය දියුණු වන සේ නවකතාවක ස්වරූපයෙන් සමාජ මානව විද්‍යාව ඉදිරිපත් කිරීමේ ක්‍රමය සාර්ථකව කළේ මා මීට පෙර ලියූ Savage Sanctuary (වන සරණ) නම් පොතෙනි. එම කතාවේ ඉතිරි කොටස මෙහි සම්බන්ධ වී තිබේ” (ස්පිට්ල්, 2007, පිටු අංක සඳහන් නොවේ).

මේ අනුව වන සරණ හා මැකි ගිය දඩ මං යන කෘති දෙක අතර ප්‍රබන්ධමය අන්තර් සම්බන්ධතාවක් ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාවත්, එය තම ගවේෂණවලින් ලද දැනුම පාඨකයා වෙත ගෙන යාමේ මාධ්‍යයක් ලෙස භාවිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් ලෙස ඉස්මතු කළ බව පෙන්වා දිය හැකිය. ස්පිට්ල්ගේ යථෝක්ත ප්‍රබන්ධ දෙක එක හා සමාන සිදුවීම් ගණනාවක් වස්තු විෂය කර ගනියි. ස්පිට්ල්ගේ වන සරණ ප්‍රබන්ධයෙහි කේන්ද්‍රීය චරිතය වන තිසාහාමිට වැද්දන් හමුවන අවස්ථාව කතුවරයා මෙසේ ඉදිරිපත් කරයි.

“වරක් ඔහු වැද්දන් සමඟ මිත්‍ර විය. නිලා නැමැති මහලු වැදි නායකයා ඔහුට ඉතා කුලපත විය. පන්සලේ ජීවිතය ඔහුට ප්‍රිය නොකළේය. තැනින් තැන යන දඩයක්කරුවාගේ දක්ෂ වනෝපක්‍රමයන් පන්සලේ ගුරු හාමුදුරුවන්ගේ සිල්වත් බවට වඩා ඔහු සිත් ගත්තේය...” (ස්පිට්ල්, 2007).

ස්පිට්ල් සිය මැකි ගිය දඩමං ප්‍රබන්ධයෙහි වැද්දන්ට තිසාහාමි මුණගැස්වූ අවස්ථාව දක්වන්නේ මෙසේය:

“පොරමොලා දෙස බැලූ තිසාහාමි ‘උඹලා ඉන්නේ කොතන ද?’ විමසුවේ ය. ‘බලන ගල්ගෙයි’. ‘මෙතැන් සිට හැතැපීමකට වඩා දුර නැහැ නේ. මම කැමතියි බලන්ඩ යන්න’ ඔවුන් බලන ගල්ගෙට පැමිණි විට මාදනරාළන් ඔහුගේ පුතා වූ රන්දුනාන් පෙරදී විස්තර කළ තිසාහාමි මොහුයයි නිලා එක්වරම හඳුනා ගත්තේය. හේ තිසාහාමි සතුවත් පිළිගත්තේ ය. එසේම මේ එද්දී තිසාහාමි ගෙන ආ තැග්ග ගැනු පිරිමි ළමා ළපටි කාගේත් සතුව දියුණුවීමට හේතුවක් විය” (ස්පිට්ල්, 2007: 93-94).

මෙහිදී ස්පිට්ල් සිය කෘතිද්වය මගින්ම විස්තර කරනුයේ වැද්දන් හා තිසාහාමි හමු වූ අවස්ථාව නිරූපණයටය. මෙහිදී වන සරණ කෘතියෙහි තිසාහාමිට සිය ගැටවර විශේෂී වැද්දන් හමුවුවද මැකි ගිය දඩමං කෘතිය තුළ තිසාහාමි වයසින් තිස්වැනි විශේෂ පමණ සිටින විට වැද්දන් හමුවූ බව දක්වා ඇත.

මෙහිදී කතා දෙකෙහිම එකම වර්ත දැක්වූවත් මෙම ප්‍රබන්ධ කතාද්වය අතර අන්තර් සබඳතාව, කාලය හා සැසඳීමේදී නිර්මාණය වී තිබෙන ආකාරයට වඩා වෙනස් ආකාරයට ඒ ඒ වර්ත හා සිදුවීම් නිර්මාණය වෙයි. එහෙත්, ඒ සියල්ලම එකම ප්‍රදේශයක් වටා ගෙනී ඇති බව පැහැදිලිය. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණය හා සසඳන කල මෙයින් ප්‍රබන්ධයක අන්‍යාත්මක හඳුනාගත හැකි වෙයි. ස්පිට්ල් සිය මැකි ගිය දඩමං කෘතිය ආරම්භ කරන්නේ ගල් ගෙයක දිවි ගෙවන ආදිම වැද්දන්ගේ ස්වරූපය පාඨක මනසේ සනිටුහන් කරමිනි. පිහිල්ලෙගොඩ ගල්ගෙයි වෙසෙන මෙම වැදි පිරිසෙහි නායකයා නිලා නම් වැද්දාය. නිලාගේ නායකත්වය ඇතිව වැදි පිරිස ජීවත් වන ආකාරය නිරූපණය කර තිබීමෙන් ඔවුන් ජීවත්වන වටපිටාව කෙබඳුද, ජීවත්වන ආකාරය කෙසේද යන්න පාඨකයාට මැනවින් සන්නිවේදනය වෙයි. කතුවරයා මෙම කාර්යය සිදු කර ඇත්තේ හුදු වාර්තාවක ස්වරූපයෙන් නොව නවකතාවක විකාශනය වීමට ක්‍රමයෙන් ඉඩ සලසාලමිනි. එනම් ආදිම වැද්දන් පිළිබඳ මෙහි සඳහන් වෙයි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට අනුව වැදි ජනයා කොටස් තුනකින් යුක්ත වෙයි.

1. වැදි ජනයා

2. ගම් වැදි ජනයා

3. වෙරළබඩවාසී වැදි ජනයා යනුවෙනි.

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් සඳහන් කළ මුල්ම වැදි ජනයා, ස්පිට්ල්ගේ මැකි ගිය දඩමං කෘතියේ ආරම්භයේ සඳහන් වන නිලා නම් වැදිරාලගේ රැළට සමානකම් දක්වයි. ස්පිට්ල් සඳහන් කරනුයේ නිලා ඇතුළුව වැදි පිරිස ස්ථීර වාසස්ථානයක් පිළිබඳ අදහසක් නොමැති වීම, යන්නමින් විළිවසා ගැනීමට භාවිත කරන රෙදිකඩ, දුන්න, ඊතලය, පොරව වැනි ආයුධ භාවිතය, හේන් වැපිරීම සම්බන්ධව කිසිදු කාර්යයක් නොදැන සිටීම, පිරිමින් දඩයමේ යාම හා ගැහැනු අල හා පලා සෙවීමට යාම, බඹර කෙටීම ආදී ආදිම වැද්දන්ගේ ලක්ෂණ පෙන්නුම් කළ බවය. ස්පිට්ල් මෙම කරුණු ඉදිරිපත් කරනුයේ සිය කතාවේ විකාශනය ගොඩනගමින් වන අතර ඔහු එහිදී වාර්තාමය ලියවිල්ලක් පරිද්දෙන් තම කතාවට වාර්තාමය ලක්ෂණ ආරෝපණය නොකරමිනි. නිලාගේ දරුවන් පිළිබඳ හඳුන්වා දෙමින්, තරුණ ගැටවරයන්ගේ පැවැති කෙළිලොල් බව සංකේතවත් කරමින් තරුණයන් විසින් බඹර කෙටීමට සූදානම් වන අවස්ථාව මීට නිදසුනකි.

“අවුල් වූ හිසකේ ඇති දූවිලි තැවරුණ නිරුවත් කොළු පැටව් නිලාරාලගේ දෙවැනි පුතා වූ හත් හැවිරිදි පොරමොලාගේ නායකත්වය යටතේ එක් තැනකට එක්

වූවෝය. පොරමොලාගේ අයියා වූ වේලා කොළ රළේ පිළිගත් නායකයා විය. ‘අපි අද බඹර කොටමු’ පොරමොලා කීවේ ය” (ස්පිටල්, 2007: 18).

සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් ගැටවරයන්ගේ බඹර කෙටිම පිළිබඳ දක්වනුයේ මෙබඳු අදහසකි.

“පැණි නෙළා ගැනීමේ ක්‍රීඩාව ගැටවරයන් විසින් කරනු ලබන්නේ මෙම ඉතිමගෙනි නිදහස ය. පිහිල්ලේගොඩ ගල්ගෙයි දී ගැටවරයෝ මෙම ක්‍රීඩාව කරන ආකාරය අපට රඟපා දැක්වීමට ඉතා කැමැත්තෙන්ම ඉදිරිපත් වූහ. වැඩිහිටි අය අපට පෙන්වූම් කළේ මෙම ක්‍රීඩාව සඳහා තමන් සිය බාලයන් දිරි ගන්වන බවය” (සෙලිග්මාන්ලා, 2009).

මේ අනුව එකම ස්ථානයක සිදු වූ සිදුවීම් දෙක ආකාර දෙකකින් ගෙනහැර ඇති බැව් තහවුරු වේ. මෙහිදී සෙලිග්මාන් යුවලට පසුකාලීනව ස්පිටල් වැද්දන් පිළිබඳ ගවේෂණයේ යෙදුණ බැවින් සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් විසින් සඳහන් කරුණු ස්පිටල් සිය පරිකල්පනය මෙහෙයවා නිර්මාණය කළා විය හැකිය. මැකී ගිය දඩම. කෘතියේ ආරම්භය පූර්වෝක්ත වූ පිරිදි සිදුවීමෙන් අනතුරුව කතුවරයා වැද්දන් ඵ්දිනෙදා ජීවිතයේ මුහුණ දෙන විවිධාකාර වූ ගැටලු, ඔවුන්ගේ කුටුම්භ ජීවිතය, සමාජ සංවිධානය, ඇදහිලි හා විශ්වාස, ඔවුන් වෙත පැමිණෙන නොයෙක් අතුරු ආන්තරා ආදිය නිරූපණය කිරීමට ස්පිටල් මෙහිදී සමත් වෙයි. මෙම සම්බන්ධතාවන්හි සංකීර්ණත්වය හේතුවෙන් වැද්දා සතු පාරම්පරික වූත්, සම්ප්‍රදායික වූත් ඥානය විසුක්ක වී යාම ස්පිටල් විසින් නිරූපණය කර ඇත්තේ බිඳ වැටෙන වැදි ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳව ප්‍රබල අධ්‍යාත්මික කම්පනයක් මතු කරමිනි. නිලා වැදිරාලගේ දෙවැනි පුතා වූ පොරමොලා සිය දුනු ඊතල අතහැර තුවක්කුවක් ලබා ගත් අවස්ථාවක මීට මනා නිදසුනක් වෙයි.

“‘උඹ තුවක්කුව ඇත්ත පලයන්. හැබැයි ලොකු සතකු එළා ගත්තම මගේ කොටස අමතක කරන්ට එපා.’ එය පොරමොලාට මෙන්ම ඔහුගේ අනෙක් සගයන් දෙදෙනාට ද මහත් ආඩම්බරයක් හා ප්‍රීතියක් ද ගෙන දුන් අවස්ථාවක් විය. ඔවුහු තමන් ලැබූ අලුත් සෙල්ලම් බඩුවත් රැගෙන වනය බලා ගමන් ගත්තෝ ය. ‘බොහොම කනගාටුදායක දෙයක් අද මේ ගමරාළ කළේ.’ ඔවුන් ගිය පසු ආචාරියා කීවේය. ‘ඒ මොක ද?’ මගේ මේ ජීවිත කාලය තුළම මම වැද්දන්ට ඊමුණ තලා දුන්නා. ඒක මම මේ තුවක්කුව හඳුනවාට වඩා සතුටකින් කරන කාරියක්. දැන් ගමරාළ කළේ

මේ වනේ මෙතෙක් හිටිය හොඳම දුනුවායා විනාශ කර දැමූ එකයි” (ස්පිටල්, 2007: 169-171).

මෙහිදී දුන්න, ඊතල, පොරොව වෙනුවට තුවක්කුව හුරුවෙමින් තිබූ පසුබිමක වැදි ජනයා වාණිජවාදයේ දැඩි ග්‍රහණයට හසුවීම ස්පිටල් තත්ත්වාකාරයෙන්ම රූපණයට සමත් වේ. ක්‍රමයෙන් බිඳ වැටෙන වැදි ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ තදබල අධ්‍යාත්මික කම්පනයක් නිරූපණය කරමින් ඒ පිළිබඳ ගැඹුරු භාවාත්මක වැලපීමක නිරත වීමද ස්පිටල්ගේ ලේඛනවල දැකිය හැකි සුවිශේෂ තත්ත්වයකි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ නිරීක්ෂණවලට සාපේක්ෂව ස්පිටල් භාවාත්මක ලෙස වැදි පරපුරේ අවසානය දකින්නේ පහත පරිදි ය.

“ඉරනම දයානුකම්පා විරහිත ය. වැදි පිරිසට තවත් අවාසනාවන්ත සිද්ධියකට මුහුණ පාන්නට සිදු විය. පොරොමොලාගේ වැඩුමල් සහෝදරයා වූ චේලා අසනීප විය. රෝගය ඔහුගේ බිරිඳට ද බෝවිය. එක් උදයක දෙදෙනාම මැරී සිටිනු දක්නට ලැබිණ. මෙවිට ගල් ගෙය හැර යාම විනා කළ හැකි අන් කිසිවක් නොවීය. ඔවුහු පස් වසක් විසූ ගල් ගෙය හැර ගියෝය. තරුණ පොරොමොලාගේ කර පිට වැටුණේ වගකීමකි. ඉතිරිව සිටි නව දෙනෙකුගෙන් යුත් වැදි පිරිසේ සිටි එකම මිනිසා පොරොමොලා විය. අනික් හැම දෙනාම ළමයි සහ ගැහැණු ද වූහ. පොරොමොලා හා කළු ද බොංගාගේ වැන්දඹු බිරිඳ ද, චේලාගේ දරු දෙදෙනා වූ පස් හැවිරිදි තුනා හා දැවිරිදි තාඬි ද, ඔහුගේ බාල සහෝදරයන් වන එකළොස් හැවිරිදි කයිරා හා ගමා ද ගෝඹිරාගේ දරු දෙදෙනා පස්හැවිරිදි කෙල්ල වූ පුංචි හා යම්තම් අවුරුද්දක් වූ හඳුනා ද මේ වැදි පිරිසට අයත් වූවෝය. හොඳින් දැවී නිවී යන මැලයක ඉබේ ඇති වූ අවසාන ගිනිසිළු මෙන් හොඳ කාලය ගෙවා ලොවට අනවශ්‍ය වීමෙන් නැසී යන පැරණි පරපුරක වුවමනාවට වඩා ප්‍රමාදව රැකෙන මේ සුළු වැදි පිරිසට තවත් කලක් මෙසේ ජීවත් වන්නට වෙයි” (ස්පිටල්, 2007).

වැදි ශිෂ්ටාචාරය බිඳ වැටීම මෙහිදී ස්පිටල් හඳුනාගෙන ඇත්තේ සානුකම්පිත දෘෂ්ටියකිනි. එය සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ගේ නිරීක්ෂණයන්ට සමාන්තර දෘෂ්ටියකින් බැලූ විට හඳුනාගත හැකි වන්නේ ස්පිටල් ප්‍රබන්ධමය නිර්මාණයක අනන්‍යතාව රැකගෙන ඇති බවය. එසේම ස්පිටල් විසින් පරිකල්පනාත්මක ප්‍රබන්ධයක් නිර්මාණය කළද එම යුගයේ වැදි ජනයා පිළිබඳ කටුක යථාව මෙහි ගැබ්ව පවතී. ප්‍රාග්ධනය වැදි ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය වීමත් සමඟ වැද්දා ගංජා වචන්තන්ගේ ගොඳුරක් බව පත් වීම, වනගත පෙදෙස්වල ආර්ථික ව්‍යුහය, සමාජ, සංස්කෘතික සබඳතාවල යථා

ස්වරූපය ප්‍රබන්ධමය යථාර්ථයක් තුළදී වුවද ස්පිට්ලේගේ නිර්මාණයන්ගෙන් මුළුමනින්ම විය යුත්තක් නොවන බව කිව යුතුය. ඒ බැව් තහවුරු කරමින් ස්පිට්ලේ වනයටම සීමා වූ වැදි ජනයාගේ ආර්ථික ව්‍යුහය තුළ පවතින බේදවාචකය මෙසේ විස්තර කරයි:

“වැඩි දෙයක් බෑ. දැන් මම ගත්ත බඩුවලට හරියන්ඩ තරමට බඩු දුන්නා; ඒත් උඹලා හිස් අතින් අරින්න මට බෑ යයි කී වෙලෙන්දා ගෝතියෙන් හොඳටම බාල දුම්කොළ මිටියක් ගෙන එයින් කොළ හයක් පමණ කඩා පැත්තකින් තැබුවේය. එයටම කරුංගා පුවක් අහුරකුත් බුලත් කොළ විස්සක් විසිපහක් තරමක් හුණුමුලකුත් ලුණු සේරුවකුත් තැබුවේය. මේ වැද්දන්ට අගය ඇති දේවල් ය. ඒ බව හේ දැනීය. ‘හොඳයි ඔය ඔක්කොම ගනිල්ලා’ යැයි තැගි වන්නයකු මෙන් වෙලෙන්දා කීවේය” (ස්පිට්ලේ, 2007).

නිගමනය

ආර්.එල්. ස්පිට්ලේ මෙන්ම සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ද තම පර්යේෂණය සමාන පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයක සිදු කර තිබේ. ඒ ලංකාවේ වැදි ප්‍රජාව පිළිබඳවයි. කාලානුක්‍රමිකව ගත් කල මේ පර්යේෂකයන් විසින් නියෝජනය කෙරෙන්නේ 20 වන සියවසේ මුල් දශක කීපයයි. සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් මෙහිදී 20 වන සියවසේ මුල් දශකය නියෝජනය කරති. ඔවුන්ගේ ප්‍රථම ලංකේය ගමන සිදු වී තිබෙන්නේ 1907-08 කාලය තුළ වන අතර 'The Veddas' කෘතිය 1911 දී පළ වී තිබේ. ස්පිට්ලේගේ කෘති දෙක ඊට දශක තුනකට පමණ පසු පළ වී තිබේ. ස්පිට්ලේ තම ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණ, වාරිකා අරඹා ඇත්තේ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන්ට පසුව වුවද මේ පර්යේෂකයන් දෙදෙනා අතර විශාල කාල පරාසයක වෙනසක් නොමැත. මෙම කෘතිය සංසන්දනය තුළ මතුවන්නේ එම කෘතිවලින් දෙකක් ප්‍රබන්ධනාත්මක ශෛලියෙන් ලියවුණු කෘති බවත් අනෙක පර්යේෂණාත්මක ශෛලියෙන් ලියවුණු පර්යේෂණ කෘතියක් බවයි. එහෙත් එම කෘති සියල්ලක්ම එම කෘතිවල වස්තු විෂය වන යම් යුගයක ලංකාවේ වැදි ජන ජීවිතය යම් යම් ආකාරයෙන් නිරූපණය වන බව පෙන්වා දිය හැකිය.

සමුද්දේශ

ජෙලිනා, ජාක්., (2010). ලෝක ව්‍යාප්ත යටත්විජිත වානිජවාදයේ සිට ගෝලීයකරණය දක්වා. ප්‍රවාද. කොළඹ: සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය.

ද සිල්වා, ප්‍රේමකුමාර, විත්තක රණසිංහ., (2013). වැද්දා-වැදි ජන පර්යේෂණ සාහිත්‍ය විමර්ශන සහ තොරතුරු නාමාවලිය. කොළඹ: සංස්කෘතික හා කලා කටයුතු අමාත්‍යාංශය.

සෙලිගමන්, සී. ජී., බ්‍රෙන්ඩා ඉසෙඩ් සෙලිගමන්., (2009). *වැද්දෝ. (පරි.).* වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ. කොළඹ: ෆාස්ට් පබ්ලිකේෂන්.

ස්පිට්ල්, ආර්. එල්., (2007). *මැකි ගිය දඩම (Vanished Trails).* (පරි.) ඒ. පී. ගුණරත්න. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ.

ස්පිට්ල්, ආර්. එල්., (1999). *වන සරණ (Savage Sanctuary).* කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ.

උයන්ගොඩ, ජයදේව., (2010). සමාජීය-මානවීය විද්‍යා පර්යේෂණ - දාර්ශනික සහ ක්‍රමවේදී හැඳින්වීමක්. ප්‍රවාද. කොළඹ : සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය

Open Access, Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: director@cikcs.sab.ac.lk

A Study on the Relationship between Southern Province Estate Plantations and the Rural Economy: A Comprehensive Research Analysis

Chandrasiri Vithanage, Department of History and Archaeology, University of Ruhuna, mvchandrasiri99@gmail.com

Received: 07 August 2023 / **Revised:** 25 September 2023 / **Accepted:** 09 October 2023

Abstract

This research investigates the impact of British colonial plantation expansion on the rural economy of the southern province. It examines the role of European entrepreneurs and local leaders, in large-scale plantation activities and their effects on the economy. The study employs a comprehensive methodology, utilizing primary sources such as government documents, including Kachcheri (District Secretariat) records, diaries of government agents, administrative reports, and departmental documents. Additionally, data from the Department of Census and Statistics, blue books, and Constituent Assembly debates are incorporated. The findings demonstrate substantial improvements in paddy cultivation by 1948, attributed to local representation in the State Council. Paddy cultivation remained intricately linked to the livelihoods of farmers and labours, with labours who had been working on estate plantations during the day and engaging in field work on their own lands afterward. This mutually beneficial relationship facilitated a smooth continuation of paddy cultivation. Furthermore, estate workers played a vital role in advancing

small-scale tea and rubber plantations in rural areas by sharing their expertise with local planters. The collaboration improved estate workers' living conditions, increased villagers' income through commercial crop cultivation, and highlighted the positive impact of British-era plantation expansion on the rural economy.

Keywords: British Rule, Paddy Cultivation, Plantation Expansion, Rural Economy

Introduction

The impact of Western socio-economic traditions on societal norms and behaviors had been both profound and enduring. Of note is the discernible inclination towards adopting British economic methodologies, which has not only influenced commercial structures by blending novel production methods with established economic practices but has also had far-reaching implications for the socio-economic landscape. Amidst this overarching backdrop, a significant facet of socio-economic evolution emerges: the rise of native officials, commonly referred to as Mudaliars, who have amassed extensive land holdings spanning the coastal regions of the southern province as well as the hinterlands.

The emergence of these Mudaliar landowners is intricately interwoven with their strategic alignment with British colonial governance. By strategically navigating the landscape of various land Acts implemented over time, these astute officials have skillfully expanded their land ownership. This expansion has not only solidified their economic prowess but had also elevated their social standing within the community. Their audacious participation in land auctions, often competing against foreign counterparts, further underscores their economic and social consolidation. However, this close alliance with the colonial powers had concurrently fostered a growing detachment from their compatriots, as their associations are increasingly centered around the ruling elite. At the heart of this transformation lies the reconceptualization of land as a form of capitalist property. This shift has instigated significant changes in social dynamics, giving rise to new categories of landowners, farmers, and agricultural laborers. These native officials, now substantial

landholders, had drawn upon the local Sinhalese population to fulfil the labor requirements for agricultural activities. This stands in contrast to upcountry planters, who often relied on Indian laborers. Yet, it is crucial to acknowledge the limited provision of basic amenities and welfare measures for these laborers within this specific framework.

Within this context, the present research aims to dissect the intricate dynamics and profound consequences that arose from the enduring influence of Western socio-economic traditions, particularly the adoption of British economic practices. This investigation places a deliberate focus on the central role played by native officials, the Mudaliars, in amassing land, fortifying their economic dominance, and securing an elevated social status through their alignment with the British colonial administration. Moreover, this study delves into the transformation of land into a capitalist commodity, delineating the emergence of fresh social strata and the intricate web of labor dynamics specific to the coastal and interior regions. Through shedding light on these multifaceted dimensions, the research endeavours to provide a comprehensive understanding of the complex socio-economic terrain shaped by these historical currents.

The urgency of this exploration arises from the necessity to decode the subtleties of this socio-economic metamorphosis driven by external influences. Unravelling the motivations, strategies, and implications of the Mudaliars' pursuit of economic ascension under British colonial rule not only offers insight into their historical context but also serves as a window into the broader socio-economic landscape of the time. This study thus addresses a critical void in historical scholarship, yielding invaluable insights into the intricate interplay between Western economic paradigms, native agency, and the restructuring of socio-economic norms.

Literature Review

The establishment of estate plantations in the southern province of Sri Lanka during the late 19th century had a significant impact on the region's rural economy and the

livelihoods of its inhabitants (Bertolacchi, 1817; De Silva, 1981). This literature review aimed to provide a detailed analysis of the historical context, socio-economic transformations, patterns of land ownership, and the emergence of trading groups in the area. During this period, a considerable number of landowners, including notable individuals such as Earnest de Silva, G. Robert de Soysa, and James A. Peires, actively participated in the plantation industry (Bertolacchi, 1817). The accumulation of land resources under the leadership of native planters resulted in the public owning small portions of land, while many individuals became laborers on these plantations (De Silva, 1981). Farmers had soon realised that their land portions were insufficient to provide a sustainable income, prompting some to seek alternative employment as laborers (De Silva, 1981; Hettiarachchy, 1982).

The coastal areas of the southern province, particularly the Galle district, witnessed the establishment of large-scale commercial coconut plantations owned by officials such as Mudaliars and Mohandirams (De Silva, 1981). The limited income generated from small land portions pushed farmers to work as laborers for these new planters, which then resulted in significant economic setbacks for the farming community in the coastal belt (De Silva, 1981).

The division of lands through practices like "thattu" and "katti" transfers further aggravated the economic challenges faced by farmers (De Silva, 1981). Land fragmentation and the unsuitability of certain plots for commercial crops led to mortgages and agreements, resulting in the acquisition of these lands by village headmen and affluent individuals (De Silva, 1981; Hettiarachchy, 1982). This loss of land and the subsequent increase in poverty forced farmers into direct labor roles, as their agricultural harvests were insufficient to sustain their livelihoods (De Silva, 1981; Hettiarachchy, 1982). Reports on the economic affairs of the coastal provinces during the period of 1937-1944 shed light on the villagers' lack of interest in improving their lands or utilizing them productively (Report on the Economic Survey, 1937; Administration Reports, 1868-1948). In the Galle district, joint land ownership and land divisions resulted in reduced agricultural productivity (Report

on the Economic Survey, 1937). The partitioning of lands by village chiefs and their subsequent acquisition by wealthier individuals further exacerbated rural inequality through the concentration of land ownership among a privileged few (Administration Reports, 1868-1948).

The spread of estate plantations in up-country areas also led to the displacement of farmers who found themselves surrounded by these plantations (De Silva, 1981). These farmers were forced to abandon their homes and properties, with limited avenues for legal recourse or compensation (De Silva, 1981). Disputes over land boundaries and grazing rights arose, often favoring the interests of the planters in the resolution process (De Silva, 1981). Consequently, farmers resorted to acts of violence and mischief as they felt marginalized and denied justice within the legal system (De Silva, 1981). In addition to the plantation industry, the growth of trading and commercial ventures played a pivotal role in driving significant socio-economic changes in the region (De Silva, 1981). People from coastal areas migrated to up-country regions to engage in trading and supplying enterprises (De Silva, 1981). Sinhalese and Muslim businesspeople, alongside craftsmen and workers from various districts, were able to establish businesses, transported goods, and made substantial contributions to the local economy (De Silva, 1981).

The literature also points out the socio-economic changes brought about by the growth of trading and commercial ventures in the region. People from coastal areas migrated to up-country regions to engage in trading and supplying enterprises, contributing to the development of a dynamic business environment (De Silva, 1981). Sinhalese and Muslim businesspeople, alongside craftsmen and workers from various districts, played crucial roles in these ventures, significantly influencing the local economy (De Silva, 1981). To conclude, the reviewed literature provides valuable insights into the historical context and dynamics that characterized the relationship between estate plantations and the rural economy in the southern province of Sri Lanka. The establishment of estate plantations brought about significant changes in land ownership, rural livelihoods, and trading activities,

shaping the socio-economic landscape of the region (Bertolacchi, 1817; De Silva, 1981; Hettiarachchy, 1982). The findings contributed to a better understanding of the transformative effects of estate plantations on the rural economy of Southern Province.

Research Objectives

This research endeavors to address a significant research problem, focusing on the profound consequences stemming from the expansion of plantations during the era of British colonial rule. The study aims to delve into the intricate web of outcomes that emerged because of this expansion, considering both the collaborative efforts of European entrepreneurs and local leaders. By analyzing the multifaceted effects of plantation activities, the research seeks to unveil the nuanced ways in which these undertakings have shaped the economic landscape of the region. A particular emphasis would be placed on the implications of plantation expansion for the rural economy of the southern province, shedding light on the transformative dynamics that have impacted local communities in diverse ways. The expansion of plantations during this period had significant implications for the economic landscape of the region, and it is essential to understand the multifaceted effects resulting from the involvement of both European entrepreneurs and local leaders in large-scale plantation activities. By conducting an in-depth investigation, this study seeks to contribute to a broader understanding of the economic effects stemming from plantation expansion in the southern province during the colonial period. Furthermore, the study recognizes the comparability of this situation with the upcountry, which refers to the rural areas outside the southern province. This raises important questions regarding the similarities and differences in the impact of plantation activities on the rural economies of these two distinct areas. By examining the economic dynamics and outcomes in both the southern province and the upcountry, the study aims to shed light on the variations in the effects of plantation expansion and identify the factors that account for these similarities and differences.

To address this research problem, the study highlights the following key objectives:

1. Investigate how the expansion of plantations under British rule influenced the rural economy of the southern province. This objective involves examining the specific economic consequences and transformations resulting from the expansion of plantations during the colonial period and understanding their impact on the rural economy.
2. Analyze the specific economic consequences and transformations resulting from the involvement of European entrepreneurs in large-scale plantation activities within the region. This objective aims to assess the economic effects brought about by the participation of European entrepreneurs in plantation activities and their influences on the rural economy.

By addressing these research objectives, the study aims to enhance the understanding of the intricate relationship between plantation expansion and the rural economy in the southern province during the colonial era. It aims to provide valuable insights into the economic effects of plantation activities, contributing to academic knowledge, informing policy making, and guiding future research endeavors related to the economic legacies of plantation expansion in similar contexts.

Research Methodology

The methodology employed in this research is characterized by a carefully orchestrated progression that encompasses data collection, meticulous examination, and in-depth interpretation. The heart of this approach resides in the comprehensive scrutiny of government documents, with a particular emphasis placed on Kachcheri documents. These meticulously preserved records, dating back to the British colonial era in Sri Lanka, served as an invaluable repository of historical data. Their scope spans a diverse array of subjects, including administration, revenue, plantation management, labor affairs, and a spectrum of activities within the geographical

context under investigation. At the core of the data collection process lies an intricate analysis of the information encapsulated within the Kachcheri documents. These documents yield insights of substantial significance, shedding light on the enforcement of British Government ordinance and the intricate factors that influenced their practical execution. The methodical and systematic examination of written materials from relevant sections were taken on pivotal importance, as it unveils the multi-faceted dynamics that underpin the historical context.

This methodological framework gains additional strength through the inclusion of administrative reports meticulously curated by the Government Agent. Given the pivotal role of the Kachcheri as a central administrative hub orchestrating activity across diverse departments, documents originating from these sectors offer indispensable insights into the various dimensions of socio-economic activities within the region. To further enrich the analysis, the study incorporates records sourced from the Department of Census and Statistics, with a particular emphasis on the annual "blue books" containing comprehensive government statistics reports. Moreover, insights distilled from debates held within the Constituent Assembly, established in 1833, contribute a layer of depth to the understanding of discussions and considerations during the colonial period.

In essence, the data analysis strategy undertaken embarks on a journey of comprehensive and exhaustive exploration of a variety of government documents. This encompasses an array of sources, such as Kachcheri records, administrative reports, "blue books," and debates from the Constituent Assembly. This methodological stance is underpinned by a balanced blend of qualitative analysis and historical interpretation. Through this approach, a nuanced comprehension of historical events, socio-economic dynamics, and the intricate implications associated with the expansion of plantations during the British colonial rule is facilitated. The diversity in the range of document types harnessed from diverse administrative sources forms a robust foundation, fostering the derivation of meaningful

conclusions and contributing to a deeper academic understanding of the complex historical and socio-economic context under exploration.

Results and Discussion

Spread of Estate Plantation and the Accumulation of Lands

By the end of the 19th century, a significant number of landowners were involved in the plantation industry in the southern province. Among the native planters who owned vast amounts of land in this province were notable individuals such as Earnest de Silva, G. Robert de Soysa, David Wanigasekara, James A. Pierise, Gate Mudliyar Tudor Rajapaksa, Henry de Silva, S.N. Baba Cassim, Amin Dula Panden, Omar Lebbe Cassim, Baba Hakeem Muthalif, and Thomas Amarasuriya. The accumulation of land resources under the leadership of native landowners resulted in the general public owning small portions of land, while those without land became laborers. Farmers realised that their land holdings were insufficient to provide the necessary income for survival. Some individuals attempted to enter other sectors of the economy as laborers, while others became "Anda" farmers. Many farmers discovered that their current fields were inadequate to divide among their children or heirs in accordance with new property laws. This situation encouraged the cultivation of paddy under "Thattu" transfer and "Katti" transfer, which emerged in certain areas of the southern province.

Coastal areas of the southern province transformed into vast plantations of commercial coconut crops, which were accumulated by officials like Mudaliyars and Mohandirams. Farmers in these areas could find employment as laborers due to the meager income generated from their small plots of lands. Consequently, farmers in the coastal belt's economy suffered severe setbacks. Those who became newly wealthy had taken the advantage of the poor economic conditions of humble farmers and acquired small plots of land from them. As a result, many farmers were forced to work directly as laborers, and the harvest produced by the farming community was insufficient to sustain their needs. Under these circumstances, villagers were

reluctant to improve their lands due to changes in ownership or utilized them to produce abundant harvests. This situation was revealed by various government-appointed inspection boards examining the economic affairs of the coastal provinces from 1937 to 1944. In the Galle district, the productivity of land owned by villagers was unsatisfactory. Joint ownership of lands resulted in reduced interest in agricultural work. This situation could be exemplified by the division of lands through "thattu" change and hereditary claims, as observed in the lands of the "Pahala Made Gama " family in Hinidum Pattu of the Galle district. The land owned by Upa Appuwe, who was considered as the second foremost forefather of the clan, was divided among his four sons and several daughters, resulting in many small and unproductive plots. Some of these plots were not suitable for commercial crops and were eventually acquired by village headmen and wealthy individuals who established plantations on them. It was common for many acres obtained through partitioning to end up in the possession of village headmen. The general public was unable to afford court fees, lawyer charges, and survey costs, were compelled to lose more plots of land and become even poorer. Those who acquired these lands eventually became the new owners of them.

For instance, there was a case in the Galle district involving a village headman who claimed two acres of land from a total of three acres known as Liyanagewatta in Gangabada Pattu during 1937. The remaining portion of the land was divided among 58 other claimants. In the same year, a similar partition case occurred concerning five acres of land called Hettigewatta of which three acres were acquired. Another partition case resulted in the acquisition of four out of six acres of land known as Mahagamagewatta. These examples clearly illustrate how the land was partitioned and various schemes were employed to acquire large portions for themselves. Another notable village headman was Vinifed Ariyarathna, a shrewd police Vidane who worked in Gangabada Pattu of the Galle district. He accumulated numerous plots of land, almost half of the village called Talawa, which was surrounded by the vast Nakiyadeniya Group. Ariyarathna was found guilty of fraud against a Chettiyar

in Galle and was forced to pay a significant fine. This setback compelled him to sell off the majority of his land, which was subsequently purchased by a wealthy family known as the "Kanapaddala Gamage" household. The accumulation of land among several families in a village was a consequence of the expansion of estate plantations.

This situation severely impacted the villagers' way of life. Small plots of land scattered among family members hindered the income they could generate, leading to the selling and mortgaging of these plots. The fate of the Pahala Madegamege clan serves as an example of the changes they faced. P.M.G. Adiriyen sold his land ownership to Kariyawasam Godage Adiriyen from Mawanana for Rs. 80/-. Several years later, Adiriyen's second son repurchased the land from P.M.G. Adiriyen. Additionally, 1/16th of the land owned by P.M.G. Jamis was mortgaged to P.M.G. Semaris residing in Miyugunatenna in 1906. This property, along with other possessions, was subsequently mortgaged to Don Jemes Rubasin Gunawardena residing in Lelwala, Hiniduma, on November 15, 1922. P. James mortgaged a part of his inherited land to Dasilage Pincaris Senanayake in Mawanana for Rs. 40/- on the day of 23, 1923. This mortgage was settled by P.M.G. Games in 1944. When James passed away at the age of 72 in 1954, the 1/16th share of his inherited land was finally divided among his seven children (Obeysekara, 1967: 250). This demonstrates how the land owned by villagers continued to be divided through generations, passing into the hands of a few wealthy individuals. Subsequently, these lands were used for commercial crops.

The importation of commercial crops and the popularity of currency transactions led villagers to leave their homes in search of money. Most workers in the villages had received their fees in kind, as cash payments were rare, a phenomenon that persisted even in the 1930s (Report on the Economic Survey, 1938: 2). Socioeconomic changes accompanied the rapid development of estate plantations. People left their homes in the hope of finding alternative sources of income and wealth in the coastal areas. Some of these enterprising individuals left the southern province by 1865 to seek their fortunes in plantation and mercantile enterprises. Examples of such individuals

include John Abeysinha Mudaliar, A.E. Rajapaksa Mudaliar, H.E. Wickramasinghe Mudaliar, J.A. Wickramasinghe Mudaliar, J.P. Abeydeera Mudaliar, Fred Abeysundara, J.E. Alles, A.E. de Silva, and Dr. K.J. de Silva (Administration Report, 1865: PI, 675).

As a result of the large-scale sale of up-country lands to European estate plantations, many farmers who were living in valleys and dales found themselves encircled by these plantations and were forced to abandon their homes and properties. If they resisted, they were forcibly removed. However, they were unaware of how to file complaints to assert their legal rights or seek compensation through the judicial system. Although the native landowners domiciled in the villages surrounded by lands purchased by planters could have claimed their lawful rights to the property, they were ignored. Villagers lost their right to use free lands set aside for grazing cows due to new land acts, which prohibited cattle from feeding on such grasslands. At times, cattle were shot dead.

Disputes arose between farmers and planters regarding land boundaries and unauthorized grazing by cows. Civil officers, who tended to favor the planters, resolved these disputes, and the judiciary delivered verdicts based on land property laws. Consequently, farmers who sought to assert their traditional ownership rights were denied the justice they expected. In the up-country region, farmers turned to chena cultivation to find means of sustenance. However, they faced the unbearable loss of their chena lands. The spread of coffee plantations dealt a final blow, severely impacting these farmers. Villagers' lands were sometimes taken over for road construction projects (Vandendreson, 1.M. 1963: 134). Over time, villagers began expressing their dissatisfaction through various acts of mischief, including cutting down coffee bushes, chopping tree barks, and starting fires. In response to these disorderly incidents, Ordinance number 06 of 1846 was enforced. Villagers resorted to violence as they had no other recourse against the new threats that undermined their traditional livelihoods. Unfortunately, they found little relief before the law and the judiciary.

This phenomenon was not as prevalent in the southern province because foreigners did not engage in large-scale land purchases there. During the expansion of estate plantations in the up-country region, large tracts of primeval forests were available, and there were few individuals to lay claim to these extensive lands. Government officials found themselves unable to address this problem and became agents of a process that uprooted the traditional structure through capitalist development. At the time, Emerson Tennant expressed his views, stating, "We have nothing to do with these grievances. They have arisen due to legal factors. We are incapable of controlling such incidents or preventing the establishment of coffee plantations." A planter even mentioned that when he had attempted to allocate land to the encircled villagers, other planters had objected, as they too anticipated similar problems. This dilemma compelled them to adopt a common policy, resulting in the villagers being treated equally. According to A.C. Laura, this land acquisition process led many villagers in the up-country region to become landless (Pieris, 1958: P.I, 88-89).

The government strictly implemented its land policy in areas suitable for coffee cultivation, taking steps to completely evict villagers from these regions while not enforcing harsh laws in other areas. With the expansion of plantations, the foundation was laid for the ongoing crisis of up-country lands. A category of landless farmers emerged, attracting Kandyan farmers to commercial plantations as laborers. In contrast, the southern province did not witness the creation of a similar class of landless farmers. Instead, a sort of landless population emerged due to the sale and mortgaging of uneconomical lands as a result of continuous division among family members.

Creation of Trading Groups in Business Ventures

During this period, the Kandyan society was not only disrupted by plantation activities but also by a large-scale movement of people from coastal areas to the upcountry regions in search of wealth through trade and commercial ventures from 1840 to 1845. As estate plantations developed, the native society became aware of

commercial crops and monetary transactions. Previously imported items such as rice, textiles, various foods, and kerosene, which were sought after by the natives, were now replaced by the constant need for items like timber, firewood, furniture, and building materials in the estate plantations. Indian labor groups relied heavily on external supplies, including food and clothing. Wooden barrels were used for packaging coffee for exportation.

These requirements and activities led Sri Lankans to participate in business ventures and commercial trading groups. Natives from coastal areas began actively joining large-scale supplying and trading enterprises, especially those skilled in business activities such as the Karawe and Salagama communities. Many individuals had been relocated from coastal areas to different regions to sell grocery items, textiles, and arrack, as well as to provide relevant goods and beverages to estate plantations. This phenomenon brought significant changes to the Kandyan provinces. In 1867, a government agent reported an increasing number of Sinhalese and Muslim business people in the Haldummulla and Madolsima areas, necessitating the establishment of two police stations there. The Administration Reports of the Matale district in 1872 indicate that many court cases arose from Sinhalese traders who had arrived from Galle, Matara, and Panadura areas (Administration Report, 1872: 72).

Furthermore, these immigrants were involved in the construction of estate houses and line homes. They were skilled craftsmen who produced most of the furniture required for estate offices and stores. Many individuals from the Galle District, including carpenters, masons, carters, contractors, and traders, moved to regions such as Kandy, Badulla, Rathnapura, and the central and Uva provinces, particularly in the early 20th century (Census of Ceylon, 1912: 82). The growth of estate plantations in the southern province coincided with the simultaneous development of various trades, as shown below according to ethnic factors by 1891.

Table 1: Improvement Obtained in Various Sections of Traders in Southern

Trade	Sinhalese	Tamil
Professional Jobs	2.8	3.4
Domestic	1.9	5.3
Business	4	4.8
Agricultural	60.8	57.8
Industrial	28.5	19.7
Others	2	9

Source: Census of Ceylon, 1891: 56

The data provided indicates the distribution of employment in the agricultural and industrial sectors among different ethnic groups. In the agricultural sector, most of the Sinhalese population, comprising 68.8%, were engaged in agricultural activities. The Tamil population had a slightly lower percentage, with 57.8% involved in agricultural work. Muslims, on the other hand, represented 15.5% of the workforce in the agricultural sector. This suggests that agriculture was a significant source of employment for the local population, particularly the Sinhalese and Tamils. In the industrial sector, the distribution of employment varied among ethnic groups. Sinhalese individuals accounted for 28.5% of the workforce in the industrial sector, indicating their participation in industrial activities. Muslims, however, had a higher representation, with 44.2% of their population employed in the industrial sector. Tamils had contributed 19.7% to the industrial workforce. These figures imply that Muslims had a greater presence in industrial activities compared to other ethnic groups.

Emerson Tennant's observation regarding the considerable number of carts traveling on the Kandy-Colombo route during the mid-19th century highlights the importance of cart transportation during that period. The southern province had a large number of characters involved in transporting goods. Even prior to the arrival of Western

colonizers, carts served as a vital mode of transportation in the region, facilitating the movement of commodities from the interior areas to the sea ports. As the plantation industry expanded, cart services experienced rapid improvements. Wealthy individuals were often associated with owning a substantial number of carts, indicating their involvement in the transportation sector. The efficient cart service played a crucial role in supporting international trade and enabling the transportation of local and foreign goods to the interior areas. This had a significant impact on rural livelihood patterns, leading to changes in economic activities and trading practices.

However, with the advent of lorry transport services, the significance of cart transportation had been gradually diminished. The table provided would highlight the declining trend of cart services in the southern province. This shifted from carts to lorries as a preferred mode of transportation reflected the changing needs and advancements in transportation technology during the particular time.

Table 2: Decrease of the Cart Services in the Southern Province

District	1850	1851	1852	1853	1854	1855
Galle	370	376	326	315	358	289
Matara	143	144	156	150	158	187
Hambantota	85	104	130	97	78	13
Total	598	624	612	562	590	607

Source: Ceylon Government Gazettes, Feb. 9: 104

In 1867, the number of carts registered in the Galle district was recorded as fourteen. The total number of registered carts in the southern province for the year 1868 was seven hundred, with 463 carts in the Galle District, 151 carts in the Matara District,

and eighty-six carts in the Hambantota District. These carts were owned by a total of forty-one individuals.

Table 3: List of Cart Owners in the Southern Province in 1868

Owners Names	Village	No of carts
Andawattage Kaitan Appu	Kumbalwella	27
Lokuge Adirian Hami	Hikkaduwa	32
Polwattage Singho Appu	Kumbalwella	46
Sini Kanduru Sinnathambe	Tallapitiya	25
Meepe Gamage Eliyas Appu	Kaluwalla	32
Amma Cassim Markar	Ethiligoda	32
Hikkaduwa Liyanapatabendige Baba Appu	Gintota	23
Walegodage Nandires de Silva	Welitara	24
Ethiligodage Juan Appu	Kumbalwella	30
Subasinha Arachchige Singho Appu	Ambalangoda	21
Meena lebbe Marikkar	Katugoda	20
Wannapalla Arachchige Louis	Unawatuna	23
Palma Lebbe Marrikkar	Galle Fort	29
Pedige Adiriyen Appu de Silva	Kosgoda	27
Kandana Andrayas de Silva	Kosgoda	30
Randa Kankanamge David Appu	Bentota	32
Hantota Vidanage Damoris	Weligama	12
Delwa diyage Don Aranolis	Kumbalwella	10
Walage Simon de Silva	Hambantota	11
Gunasekera Aranolis	Dodanduwa	12
Darmakeerthi Andrayas de Soysa	Kosgoda	07
Don Hendrick de Silva	Kumbalwella	08
Warahandu Eliyas	Rajgama	06

Harukandegge Eliyas Appu	Kumbalwella	04
Halallage Don Koranelise	Wataraka	06
Pakeer Tambi Saise Dora	Kumbalwella	04
Abadeera Arachchige Teberis	Weligama	05
K. Marakalage Wattuhami	Dodanduwa	04
Meepe Gamege Eliyas	Galle	05
Hewage Teberis	Unawatuna	06
Don Johanis Silva Weerasekara	Pamburana	10
Manikka Bada Guruge Bastiyan	Ahangama	11
Gintota waduge Janis	Weligama	05
Deva Pelarige Rodrigo	Madige	06
Hewa Javan Kankanamge Andiras	Dikwella	09
Muhamdiramge Andia	Pamburana	10
Meena Lebbe Makar Somnase	Hambantota	35
Ambala Kodituwakkuge Siyadorise	Hambantota	22
Andara Bara Arachchige Wattuhami	Hambantota	29

Source: C.G.G. 1868, 29. August: 29-41

Furthermore, a large number of carts were utilized in the southern coastal transport service. Numerous carters and their helpers were employed along the coastal roads, serving various professions such as traders, carters, hotel and shop owners, rest house operators, food suppliers, managers, domestic servants, tavern keepers, ferry and arrack renters, masons, and many more others. By the end of the 19th century, these professions and services had become prevalent within the native society. The census conducted in 1881 provided valuable information on these traders and individuals who had been engaged in diverse occupations.

The impact of estate plantations in the southern province had a profound influence on the day-to-day lives of rural communities. Villagers found themselves confined to

small plots of land, which were further divided among their offspring. Consequently, the inevitable outcome was that the village population sought daily wages by becoming laborers employed on the neighboring estates. Those who no longer owned lands settled in the estate line rooms, were transitioning into permanent laborers. The following schedule elucidates the pattern of Sinhalese villagers in the southern province who resided within the estates by 1891 (Census of Ceylon 1891: 42).

Table 4: Sinhalese Villagers in Southern Province Who Domiciled Inside the Estates

District	Male	Female
Galle	2168	500
Matara	495	235
Hambantota	10	-
	2673	735

Source: The Census of Ceylon, 1891: 42

Indian laborers who were in the low country estates formed connections with nearby villages, assisting villagers with agricultural work and vice versa. This cultural exchange led to the adoption of South Indian food alongside local staples like rice and yams. Chena cultivation, including crops like manioc and sweet potatoes, also became popular. Concurrently, the Sinhalese business class had emerged near the estates as plantation schemes developed. These traders supplied essential goods to estate laborers, offering credit for items such as food and beverages, and clothing. On salary days, traders were gathered at the estate offices to collect their dues. This gave rise to a middle-class merchant group, operating trading stalls, shops, and kadais.

The following are details of some Sinhalese shops from that time:

Table 5: Sinhalese Trade Stalls Located Near to the Estates in the Southern Province

Distract	Estate	No. of Shope
Galle	Ellakande	02
	Monrovia	04
	Castlehill	01
	Katandola	02
	Nakiyadeniya	10
	Panilkande	05
	Diganahena	02
	Manomaniya	02
	Talgaswalla	06
	Pillagoda	04
	Aralakande	02
	Atukoralakanda	04
	Borakada	04
	Aberoke	03
	Andaradeniya	02
	Beverly	04
	Campdam	04
	Enasalwatta	06
	Etamagahayaya	02
	Heyas	04
	Hulandawa	03
	Wilpita	04

Source: Field Inspection Formulation of Humanitarian Regulations and Socialistic Thinking, 2022

Labor Conditions and Trade Union Activities in the Plantation Sector

Indian laborers who had migrated to the island initially had the desire to accumulate earnings, return to India, purchase small plots of land, and live peacefully. Consequently, those who employed in the plantation sector were reluctant to assimilate into the native social systems and instead chose to lead solitary lives. Furthermore, certain estate authorities even restricted their movement into other areas, deploying watchers to apprehend those attempting to leave their abodes. Penalties were imposed for such attempts, and disciplinary actions were taken against to ensure laborers' obedience, even resorting to physical violence in some instances.

In 1914, a commission appointed to address the issue of immigrant laborers found that estate workers were subjected to various forms of punishment, making it challenging for them to organize trade unions. Although the British rulers followed a mild policy on labor laws in the estate industry, the development of humanitarian opinions in England influenced the enforcement of rules and regulations to control the laborer community. Recognizing the difficulties faced by these men, the government introduced suitable rules and regulations, including laws enacted in 1841 and 1856 (Labor Commission Report, 1914: 84). These laws emphasized the importance of fair agreements between employers and employees and the provision of necessary medical facilities and regulated wages.

The introduction of humanitarian laws coincided with the Indian government's influence on the immigration of Indian laborers to the island. Acts passed in 1920 made it compulsory for children of laborers to receive education, while an Act passed in 1927 established minimum allocated wages for them (Administration Report, 1927: 26). Trade unions were formed by estate laborers with the assistance of local and Indian politicians who were inspired by the national movement in India.

During a time when there was no organised labor movement, certain laborers who wanted to voice their grievances and seek justice found ways to submit petitions for

redress. Petitioning was a common practice, with the British government receiving around 5,000 petitions in 1908. Governor Sir Henry Macallom acknowledged the efficacy of submitting petitions as a means of addressing problems. Competent individuals proficient in writing petitions openly and critically prepared these documents. Some laborers had disputes with their supervisors or estate owners due to the difficult working conditions, but they did not leave their places of work for fear of punishment. Kanganis often attempted to transfer these troublesome workers to more challenging areas. However, the culture of petitioning grievances was not as prevalent in the southern province. Estate labor was supervised by Kangani, the head laborer or labor supervisor. Kanganis brought their whole families from South India to work in the estates, and under the "Chit" system, Tamil families were employed in the same estate where the Kangani worked. Wages were not paid directly to the laborers but to the Kangani, who then distributed them among the families. This payment system was discontinued in 1921 as it was deemed unsuitable (Labour Act, 1927: No 27).

The first trade union in the country, the "Ceylon Workers Congress," was established on 10 October 1922. Subsequently, the "All Island Indian Estate Workers Congress" and the "Ceylon Indian Workers Congress" came into existence. However, these unions had little influence in the southern province.

In the 1930s to 1940s, a group of Ceylonese youth who had studied in Europe and were influenced by Marxist ideology returned to Sri Lanka and engaged in various social welfare activities. They recognized the absence of a powerful political movement capable of rallying the people and studied the society and politics of the country. The existing National Congress, led by the traditional middle class, had become divided and weakened. The capitalist leadership represented by the National Congress had failed to connect with the public due to a lack of necessary guidance and leadership knowledge required for a national movement. This leadership vacuum left society without proper direction. The youth leaders of the trade unions realized the need for a powerful political forum to achieve political, social, and

economic freedom. With this aim, the senior leaders founded the "Sama Samaja Party" on 18 December 1935, with the vision of establishing a socialist society. The party focused on the production, distribution, and exchange of commodities according to socialist principles, achieving full independence, and eliminating differences in politics, economics, ethnicity, and religion. The party aimed to transcend sectarian policies based on caste or social class, although these policies were advantageous to the plantation industries. Dr. Colvin R. de Silva became the first leader of the party, supported by the secretaries Advocates Vernon Gunasekara and M.G. Mendis. Enthusiastic youth such as Dr. N. M. Perera, Phillip Gunawardana, Dr. S. A. Wickramasinghe, Leslie Gunawardana, Edmund Samarakkody, Robert Gunawardana, Terence N. de Silva, and B. T. Fernando was included in the selected committee, some of whom represented the southern province (Sama Samajaya on July 16, 1936).

The party's task was to educate farmers and workers about socialism and raising the awareness among workers through trade unions at their workplaces. While some parts of these programmes had affected the plantation sector, farmers benefited from the abolition of water tax, provision of interest-free seed paddy, and amendments to forest laws that enabled them to obtain timber for their houses. Attention was also given to limiting the working hours to eight and ensuring sufficient wages for a satisfactory life for the laborers. Local councils had formed the basic units of the party, established in working locations and offices in villages and small towns. However, the establishment of local councils required the consent and adherence to regulations set by the central committee or other local councils. The activities of the party was gradually spread to the estates, although the influence of local councils in the southern province on the estate sector was limited.

The Sama Samaja Party played a crucial role in introducing political theories, strategies, and regulations to the Sri Lankan people. Its establishment provided a solid theoretical foundation, enabling leftist leaders to rally the people against imperialistic practices with greater confidence and enthusiasm. The estate workers'

Congress was a significant part of this movement. On July 16, 1936, the leftist leaders began publishing a weekly newspaper called "Sama Samajaya," with B.J. Fernando as the editor. It was later printed in Tamil as "Samadharmon" and in English as "Sama Samajist." The newspaper fiercely criticised the imperial government, Sri Lankan leaders were participating in their arbitrary rule, government officials, and the police for their irregularities and injustices (Sama Samajaya on July 16, 1936). The newspaper's primary purpose was to awaken the nation and enlighten them with the necessary wisdom to achieve freedom and independence. Worker associations were also utilised as platforms to disseminate knowledge.

The Sama Samaja Party also focused on empowering estate laborers through radical slogans and agitation. British rulers had brought Indian laborers to Sri Lanka as part of the estate plantation economy, where they lived in conditions akin to slavery, receiving meager wages and limited human rights. The Sama Samajists entered the estates and organized workers to fight for their rights. The Ceylon Indian Congress had already been established based on ethnicity by estate workers, some of whom harbored anti-Indian sentiments. The Sama Samajist leaders considered this a barrier to the intended "United Trade Union Movement" within the plantation sector. To overcome this, they formed the "All Island Estate Workers Association" to unite trade unions and fight for the rights of estate workers. This marked a direct attempt by estate workers to organize themselves into a socialist front. These actions were taken by the Sama Samajists alarmed European estate owners, who took steps to discourage trade union activities in the plantation sector. However, the Sama Samajist leaders continued to encourage estate workers, advising them on their rights and preparing them for protests and demands for their dues. Throughout the late 1930s and early 1940s, numerous strikes had occurred across the plantation sector. Although these strikes were not coordinated, they demonstrated a common unrest among estate workers that drove them towards agitation. Their demands had included higher salaries, the right to join trade unions, and an end to suppression. The major trade unions who were leading these struggles were the trade union

bodies of the Ceylon Indian Association and the "All Island Estate Workers Union," headed by the Sama Samajist party.

The impact of these agitations were also felt to some extent in the southern province. In the latter half of the 19th century, foundations were laid for trade union movements in the province. Mr. Neil Hewawitharana, elected for the Udugama electorate in the estate council in 1932, raised awareness about the authoritative power of estate superintendents. However, he was unable to establish a substantial trade union. Mr. Neal de Alwis, the chief disciple of Neil Hewawitharana, claimed credit for introducing trade unions in the southern province. He succeeded his mentor in the Udugama electorate and played a crucial role in establishing trade unions in the Nakiyadeniya Group, educating workers in every division about their rights. Most workers of large estates were Tamil laborers. Dr. S. A. Wickramasinghe, who played a significant role in initiating the birth of the "Lanka Sama Samaja Party," acted on behalf of estate laborers in the southern province. His relationship with estate workers led to his election to the Morawaka seat of the state council in 1931. He also promoted labor rights through the establishment of agricultural societies.

The bold steps taken by the Sama Samajists further emboldened trade union activities in the plantation sector. Estate workers, who had previously been afraid of their superiors, now demanded their rights, often leading to clashes. Leaflets and articles were distributed in Sinhala, Tamil, and English, urging people to rise against the merciless treatment by planters and business tycoons and prepare for the final struggle for vital national freedom (Sama Samajaya on July 16, 1936). Another area where Sama Samajist leaders had focused their attention was agriculture. Mr. Phillip Gunawardana emphasized the need for radical reconstruction in this sector, advocating for major land areas to be used for agriculture. He urged the Minister of Agriculture to establish farms and conduct agricultural experiments on a commercial scale using modern machinery. Dr. N. M. Perera cited the example of modern Japan, which had achieved significant advancements in agriculture using modern technology (Hansard 1938: 2317).

Conclusion

In conclusion, the efforts made by the local representation of the State council resulted in significant improvement in paddy cultivation by the year 1948. Estate superintendents implemented new methods to grow paddy in low lying fields, thereby maintaining a scale of paddy cultivation in relation to commercial crops. Paddy cultivation continued to thrive in rural areas, with villagers in the southern province actively engaging in both farming and labor activities. The laborers, who worked on estate plantations during the day, dedicated their time to field work on their own lands. This seamless collaboration allowed for the smooth operation of paddy cultivation in both village and estate fields. To support their paddy cultivation, estate laborers earned the necessary funds by providing services to the estates. In return, the laborers received payment in kind, such as rice, coconuts, vegetables, and other food items, instead of monetary compensation. During the harvesting period, estate laborers preferred payment in paddy, which enabled them to gather enough to sustain themselves for several months. Consequently, the dietary patterns of estate laborers in the southern province became distinct from those in other parts of the country.

Moreover, estate workers played a vital role in improving small-scale tea and rubber plantations in the rural areas. Their expertise in cultivating tea and rubber, including planting young plants or seeds, plucking tea leaves, applying fertilizers, pruning mature bushes, weeding, controlling drainage, and protecting the soil, proved invaluable to the rural planters who lacked knowledge in these areas. This symbiotic relationship between the estates and adjacent villagers enhanced the living conditions of estate workers in the southern province, while also contributing to the income of villagers through the cultivation of commercial crops in rural areas.

In summary, the collaboration between estate laborers and local representation of the State council brought about significant advancements in paddy cultivation, leading to improved living conditions for estate workers and increased income for

villagers who had engaged in commercial crop cultivation. The exchange of services and expertise not only facilitated the growth of paddy, tea, and rubber crops but also fostered a mutually beneficial relationship between the estates and the surrounding rural communities in the southern province.

References

Administration Reports of the Assistant Government Agent of Hambantota., (1868–1948). Colombo: Government Publication Bureau.

Administration Reports of the Assistant Government Agent of Matara., (1868–1948). Colombo: Government Publication Bureau.

Administration Reports of the Assistant Government Agent of the Southern Province., (1868–1948). Colombo: Government Publication Bureau.

Administration Reports of the Director of Public Works., (1935–1948). Colombo: Government Publication Bureau.

Administration Reports of the Land Commissioner., (1959–1960). Colombo: Government Publication Bureau.

Bandarage, A., (1950). Colonialism in Sri Lanka. Colombo: Lake House.

Bertolacchi, A., (1817). *A View of the Agricultural Commercial & Financial Interests of Ceylon*. London: Black Parburu & Allen.

Ceylon Administration Reports of the Rubber Controller., (1923–1927). Colombo: Government Publication Bureau.

Ceylon Blue Book., (1821–1937). Colombo: Government Publication Bureau.

Ceylon Government Gazettes., (1830–1937). Colombo: Government Publication Bureau.

Department of Census and Statistics., (1871–1948). *Report of the Census of Agriculture*. Colombo: Department of Census and Statistics.

Department of Census and Statistics., (1871–1947). *Report of the Census of Population and Housing*. Colombo: Department of Census and Statistics.

Department of Census and Statistics., (n.d.). *Report on Socio-economic Surveys*. Colombo: Department of Census and Statistics.

De Silva, C. R., (1942). *Ceylon under the British Occupation 1795 – 1833, Vol 2*. Colombo: The Colombo Apothecaries' Co. Ltd.

De Silva, K. M., (1981). *History of Sri Lanka*. London: Oxford University Press.

Economic and Social Development of Ceylon 1926–1954., (1955). Colombo: Ministry of Finance.

Ferguson's Ceylon Directory., (1875–1947). Colombo: Ceylon Observer Press.

Gooneratne, W., & Wesumperuma, D., (1984). *Plantation Agriculture in Sri Lanka -Issues in Employment and Development*. Bangkok: ILO/ARTEP.

Gnanamuttu, G. A., (1977). *Education and the Indian plantation worker in Sri Lanka*. Colombo: Author Publication.

Hettiarachchy, T., (1982). *The Sinhala Peasant*. Colombo: Lake House Investment Ltd.

Kurian, R., (1981). *The Position of Women Workers in the Plantation Sector in Sri Lanka*. Geneva: ILO. WEP, working paper.

Report on the Economic Survey of Five Villages in Galle District., (1937). Bulletin No. 11. Colombo: Ministry of Labour, Industry & Commerce.

Rajaratnam, S., (1961). *Plantation Labour in Ceylon*. Colombo: Young Socialist.

Samasamajaya., (1936–1948). Colombo: The Lanka Sama Samaja Party.

Sessional Papers., (1934–1937). Colombo: Government Publication Bureau.

The Ceylon Daily News., (1935–1948). Colombo: Lake House.

The Times of Ceylon., (1917–1948). Colombo: Lake House.

Wikramaratna, L. A., (1973). Economic Development in the Plantation Sector 1900 to 1947. *History of Ceylon. Vol. 3*. Colombo: University of Ceylon.

Wesumperuma, D., (n.d.). *Indian Immigrant Plantation workers in Sri Lanka*. Sri Lanka: National Library Service Board.

Open Access, Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and
Community Studies, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: director@cikcs.sab.ac.lk

ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර මගින් ගම්‍යමාන වන අභිචාර විධි: ගිරා පොකුණු හෙල සෙල් විත්‍ර ඇසුරෙන්

සත්සර ඉලංගසිංහ, දෘෂ්‍යකලා අධ්‍යයනාංශය, සෞන්දර්ය විශ්වවිද්‍යාලය,
sathsarailangasinghe@gmail.com

Received: 23 October 2023 / Revised: 30 November 2023 / Accepted: 10 December 2023

සාරසංක්ෂේපය

ආදි මානවයින් විසින් ගොඩනගන ලද සෙල් විත්‍ර වනාහි පූර්වසාක්‍ෂර සමාජයක නිෂ්පාදිත කලා විශේෂයකි. ඒවා ලෝකයේ බොහෝ මහද්වීපවලින් හඳුනාගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික අවධියට අයත් මානව හා සත්ත්ව අවශේෂ හමුවුවද බලංගොඩ මානවයා දිවි ගෙවූ කිසිදු ලෙනක විත්‍ර සටහන් හමු නොවේ. එහෙත් ස්ථාන කිහිපයකින් හමුවන සෙල් විත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදි මානවයෙකු විසින් කලා යැයි සැලකිය හැකි නිර්මාණ සාධකය. මීට අමතරව ස්ථාන ගණනාවකින් ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදිවාසීන් විසින් කරන ලද සෙල් විත්‍ර සටහන් හඳුනාගත හැකිය. ඒවා නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයේ වැඩි වශයෙන් හා අනෙක් ප්‍රදේශවලද ව්‍යාප්තව පවතී. ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසීයා සෙල් විත්‍ර විත්‍රණය කිරීමේදී ස්වකීය ආකල්පවලට අදාළව දෘශ්‍යමය සාධක (වර්ත, ද්‍රව්‍ය, පරිසරය) රාශියක් සංඥා ලෙස භාවිත කර ඇත. මෙකී හැඟවීම් සංඥා හඳුනා ගැනීමත්, එම හැඟවීම් සංඥා මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි පිළිබඳව හඳුනා ගැනීමත් පර්යේෂණයේ අරමුණය. “ ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් විත්‍රවලින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි මොනවාද ?” යන්න පර්යේෂණයේ ගැටලුවයි. අප්‍රකට පුදබිමක් වූ ගිරා පොකුණු හෙල වෙත ප්‍රවේශව, ස්ථානීය නිරීක්ෂණ මගින් සාකච්ඡායෙන්ම අත්විඳ ලබාගත් බිතු සිතුවම් ඡායාරූප, දළ සටහන්, තොරතුරු ආදී දත්ත, සෙල් විත්‍ර පිළිබඳ ප්‍රකාශිත ග්‍රන්ථ, ලිපි ලේඛනවල විස්තෘත දත්ත හා තොරතුරු, විධිමත් ක්‍රමයකට ගොනු

කෙරිණි. ඒවා නිරීක්ෂණයෙන් හා පරිකල්පනයෙන් දෘශ්‍යමය රූ සංඥා පිළිබඳව දේශපාලනික, තාර්කික මතවාදයක් ගොඩනැගිණි. බිතු සිතුවම් විශ්ලේෂණයේදී නෝර්විජියානු දාර්ශනික ජොහාන් ගල්තුංග් (Johan Galthung) ගේ ඒ. බී. සී. ත්‍රිකෝණ න්‍යාය (ABC Triangle) ශාස්ත්‍රීය දාර්ශනික සංකථන ක්‍රමවේදය ලෙස භාවිත කෙරිණි. ඒ. බී. සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනය අනුව කිසියම් ක්‍රියාවලියක (ගැටුමක් හෝ වෙනත්) අවසන් ප්‍රතිඵලය වනුයේ දෘශ්‍යමාන වර්යාව හෝ ක්‍රියාදාමයයි. නමුත් ගල්තුංග් පෙන්වා දෙනුයේ එකී දෘශ්‍යමය ක්‍රියාදාමය කේවල සිදුවීමක් නොවන අතර එය සඳහා අදෘශ්‍යමාන (නොපෙනෙන) ඥානමය හා භාවාත්මක ක්‍රියාදාමයක් ආබේද්‍ය බවයි. මෙම දේශපාලනික විශ්ලේෂණය සෙල් විත්‍ර නැමැති නිර්මාණ කාර්යයටද ආදේශ කළ හැකිය. වර්යාව ලෙස හඳුනාගත හැකි දෘශ්‍යමය ගැටුම, ප්‍රකාශනය, සෙල් විත්‍ර නරඹන්නාට දෘශ්‍යමාන වන ක්‍රියාවලිය බවට පත් වේ. එම ගැටුම, විරෝධය, ප්‍රකාශනය සිදු කළ කර්තෘකයාගේ (සෙල් විත්‍ර අඳින ලද ආදිවාසියාගේ) ආකල්ප ලෙස ඥානමය හා භාවාත්මක හැඟීම්, අවබෝධය, විශ්වාස ආදියත්, සන්දර්භය ලෙස කර්තෘකයාගේ (සෙල් විත්‍ර අඳින ලද ආදිවාසියාගේ) දේශපාලනික, සංස්කෘතික ආර්ථිකය හා බැඳුණු ඓතිහාසික තත්ත්ව ආදියත් අදෘශ්‍යමාන පිළිඹිබුවක් වන බව ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය මගින් න්‍යායාත්මකව හඳුනාගත හැකිය. එබැවින් කර්තෘකයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වය වන සෙල් විත්‍ර ඇඳීම නැමැති දෘශ්‍යමාන නිර්මාණාත්මක භාවමය ගැටුම සඳහා, අදෘශ්‍යමාන සන්දර්භය (සමාජ ව්‍යුහවල ස්වභාවය) හා ආකල්ප සෘජුවම දායකවන බව විශ්ලේෂණය කෙරිණි. එම ගිරා පොකුණු හෙල සෙල් විත්‍රවල අදෘශ්‍යමාන ආකල්ප හා සන්දර්භය හඳුනාගැනීම මගින් ඒවාගේ අර්ථ මැනවින් වටහාගත හැකිය. ඒවා මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි වනුයේ සමාජ ආකල්ප හා පවුල පිළිබඳ සංකේත, ප්‍රේමය හා ලිංගිකත්වය, බලය හා අභිමානය, සොබාදහම පිළිබඳ ආකල්ප, සතුන් හා බැඳි සබඳතාවය ආදියයි. ඒවා මගින් ආදිවාසීන්ට ආවේණික අනන්‍යතා ලක්ෂණ තීව්‍ර කෙරෙන බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අභිචාර විධි, දෘශ්‍යමය සංඥා, ශ්‍රී ලාංකේය ආදිවාසීන්, සෙල් විත්‍ර

හැඳින්වීම

ආදි මානවයින්ගේ සෙල් විත්‍ර ලෝකයේ බොහෝ මහාද්වීපවලින් හඳුනාගත හැකිය. ආදිවාසීන්ගේ සෙල් විත්‍ර වනාහි ඔවුන්ගේ දිවිය පිළිබිඹු කරන ප්‍රතිබිම්බයක් බඳුය. දිවා කල දඩයමින් ආහාර එක් රැස්කරගත් ආදිවාසීන් විවේක ගන්නා අතර වාරයේ ඔවුන්ගේ දිවි පැවැත්ම හා බැඳි අත්දැකීම් හා සංකල්ප ලෙන් පෘෂ්ඨය මත විත්‍රණය කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික අවධියට අයත් මානව හා සත්ව අවශේෂ හමුවුවද බලංගොඩ මානවයා දිවි ගෙවූ කිසිදු ලෙනකින් සෙල් විත්‍ර සටහන් හමු නොවේ. එහෙත් කුරුල්ලන්ගල, හක්බෙලිකන්ද,

කන්දේගම, දොරවක කන්ද, නැව්ගල, බුදුගල ආදී ස්ථානවලින් හමු වන සෙල් චිත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ප්‍රාග්මානවයින් විසින් අඳින ලදැයි සැලකිය හැකි නිර්මාණ සාධකය.

මීට අමතරව ස්ථාන ගණනාවකින් ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදිවාසීන් විසින් කළ සෙල් චිත්‍ර සටහන් හඳුනාගත හැකිය. ඒවා නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයේ වැඩි වශයෙන් හා අනෙක් ප්‍රදේශවලද ව්‍යාප්තව පවතී. ආදිවාසියා සෙල් චිත්‍ර චිත්‍රණය කිරීමේදී ස්වක'ය ආකල්පවලට අදාළව දෘශ්‍යමය මෙවලම් (වර්ත, ද්‍රව්‍ය, පරිසරය) රාශියක් දෘශ්‍යමය සංඥා ලෙස භාවිත කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි සෙල් චිත්‍ර ක්‍රම දෙකකින් යුතුව හඳුනා ගත හැකිය. පාෂාණ පෘෂ්ඨය හුරා රේඛාව මතු කළ පාෂාණ සිරුම් චිත්‍ර හා පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත අලංකාර වර්ණයෙන් ඇඳි චිත්‍ර ලෙස ඒවා වෙන්ව දැක්විය හැකිය. මේවා අර්ධසංකේතාත්මක රේඛාත්මක චිත්‍ර සටහන් ලෙස චිත්‍රණය කර ඇත. ආදිවාසීන්ගේ ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථා, නානාවිධ වර්ෂා, ජන ජීවිතය, දඩයම, විවිධ මෙවලම් හා උපකරණ ආදිය සෙල් චිත්‍ර සඳහා ප්‍රස්තුත වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි ගුහා චිත්‍ර ස්ථාන කිසිවක් මෙතෙක් විධිමත් විද්‍යානුකූල ක්‍රමවේදයකට අනුව කාලනිර්ණය කර නැත.

ලිඛිත මූලාශ්‍රයවලට අනුව යක්ෂ, නාග, රාක්ෂ, දේව යන ගෝත්‍රික ජන කණ්ඩායම් මෙරට දිවි ගෙවා තිබේ. මහාවංශයට අනුව විජයගෙන් සිංහලයන්ද, විජයට දාව කුවේණියගේ දරුවන්ගෙන් වැද්දන්ද බිහිව ඇත (මහාවංශය, 2002: 46). පානම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව නිට්ටැවුන්, කම්පොත්තන්, මුක්කරුවන් වැනි ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාශ දිවි ගෙවූ බව සඳහන්ය (විජේසේකර, 2003: 13). එකී සියලුම ගෝත්‍රික, ශිෂ්ටාචාරගත වූ, නොවූ සියලුම ජන කොට්ඨාස මෙරට දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය. එකී ලේඛන මූලාශ්‍රය, වංශකතා ඉතිහාසයට හා ජනශ්‍රැති ඉතිහාසයට සාක්ෂ්‍ය දරමින් බලංගොඩ මානවයාගේ සිට අද දක්වා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක මතුකරමින් පවතී.

අදට ශේෂව ඇති සෙල් චිත්‍ර මින් කවර හෝ ජන කොට්ඨාශයකට අයත් ලංකාවේ දිවි ගෙවූවන් විසින් කරන ලද ප්‍රකාශනය. ඔවුන් සියල්ල ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය. එනිසා පොදුවේ මෙම චිත්‍ර “ශ්‍රී ලාංකේය” නමින් හැඳින්වීම උචිතය. මේවා ලෙන්, ගුහා, කුහර, පැතලි ගල් තලා, ශිඛර ඇසුරු කොටගෙන පවතින හෙයින් එම සියල්ලටම පොදු අරුතින් “සෙල් චිත්‍ර” යන නාමය භාවිත කළ හැකිය. එනිසා මෙම චිත්‍ර සටහන් හැඳින්වීම පිණිස භාවිත කළ හැකි උචිතම නාමය වනුයේ “ශ්‍රී ලාංකේය සෙල් චිත්‍ර”ය.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ආදිවාසී චිත්‍ර අධ්‍යයනය කිරීම පිණිස සපයා ගතහැකි ශාස්ත්‍රීය ලේඛන ඇත්තේ අතළොස්සකි. ඒවා ගවේෂණ වාර්තා, පාලන වාර්තා, පෞද්ගලික සංවාද, අප්‍රසිද්ධ ලේඛන ආදිය පදනම් කොටගෙන සැකසූ ලේඛනය. එම ලේඛන පරිශීලනයේදී හැඟී යන්නේ ඒවාගෙන් බහුතරය චිත්‍ර පිහිටි වැඩබිම වෙත ප්‍රවේශ නොවී ලිඛිත මූලාශ්‍රය ආශ්‍රයෙන්ම පමණක් සකස් කළ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය බවයි. ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර පිළිබඳවම පළ වූ ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථවලින් හමුවේ. රාජ් සෝමදේව විසින් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් 2012 දී PGIAR ප්‍රකාශනයක් ලෙස මුද්‍රිත සාදන විසබඵසබටි Rock paintings and Engraving Sites in Sri Lanka ග්‍රන්ථය හා සත්සර ඉලංගසිංහ විසින් 2017 දී ස්ටැම්ෆර්ඩ් ලේක් ප්‍රකාශන ලෙස මුද්‍රිත ශ්‍රී ලාංකේය ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර එම ග්‍රන්ථයන් ද්වය වේ. බොහෝ චිත්‍ර කලා ඉතිහාස ග්‍රන්ථවල මුල් පිටු කීපයක් හෝ පරිච්ඡේදයක් ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර පිළිබඳ සරල හැඳින්වීමක් දක්වා තිබේ. ඒවාද ද්විතීයික මූලාශ්‍රයවලින් උපුටාගත් කරුණු බව සනාථ වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ චිත්‍ර පිළිබඳ ලියූ බොහෝ ලේඛකයින් ප්‍රථම මූලාශ්‍රය ලෙස භාවිත කර ඇත්තේ බී.ඩී.නන්දදේව හා සේනක බණ්ඩාරනායකගේ ලේඛනය (Bandaranayake, 2006 and Nandadewa, 1992). නොයෙක් පුරාවිද්‍යාත්මක ගවේෂණ වාර්තාවල ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් පිහිටි ස්ථාන පිළිබඳ සඳහන් කර ඇත. 1910 දී ජෝන් ස්ටීල් උතුරුමැද කලාපයේ කළ පුරාවිද්‍යාත්මක කැණීම්වලදී හමු වූ ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). බිල්ලෑව, තන්තිරිමලේ හා ආඬියාගල එම චිත්‍ර ස්ථානවලය. 1914 දී ෆෙඩරික් ලුවිස්ගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවල නැවතල පිහිටි ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන පිළිබඳ වාර්තා වේ (Nandadewa, 1992:345). 1919 දී ජී.එල්.ආර්. බ්‍රවුනිංග්ගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවල දොරවක ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් පිළිබඳ වාර්තා වේ (Nandadewa, 1992:345).

1924 දී හෙනන්තේගල හා දික්ගල්ගේ යන ස්ථානවලින් ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් හමු වූ බව ආර්.එල්. ස්ටීටල් වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1929 දී සගමන් කන්ද ආදිවාසී චිත්‍ර පිහිටි ස්ථානයක් බව සී.එල්. වින්සර් වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1911 දී ගමකන්ද ගල්ගේ, පුංචි කිරිආම්මා ගල්ගේ හා පිහිලේගොඩ ගල්ගේ තිබූ ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් පිළිබඳ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1993 දී කේ. සිංගියෝගේ වාර්තාවලද ආදිවාසී ගුහා චිත්‍ර පිළිබඳ වාර්තා වේ. හතරැස් ගල්ගේ, දඹගල, බුදුන්ගේහෙල, වෙට්ටමුගල ආදිය එම ස්ථානයන්ය (Shigyo, 1999:101). එච්.සී.පී. බෙල්ගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවල මෙවැනි චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ යම් සටහන් හමු වේ. කොනන්තේගොඩගල හා අරංගොඩගල ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන

පිළිබඳ බෙල් වාර්තා හමු වේ (Nandadewa, 1992:345). කෝමාරිකා ලෙන, මණ්ඩාගල, කිරි පොකුණ, ගනේගම, බඹරගස්තලාව, කදුරු පොකුණ, මහලෙනම එලිය, ලුනාටු ගල්ගේ, තෙළඹුකෙම ගල්ගේ, මුදුනතලාව ගල්ගේ, හිඟුරාන, මිනාදැමු ගල්ගේ වැනි ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන ගණනාවක් පී.ඊ.පී. දැරණියගලගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවලින් (1957-63) හමු වේ. සමන්ගල, රතුගල්යාය, ඒ.සී. කැම්ප්ලෙන යන ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ පූජ්‍ය එල්ලාවල මේධානන්ද හිමියන්ගේ පුරාවිද්‍යා ගවේෂණවලදී අනාවරණය වී ඇත (මේධානන්ද, 2008: 171-214).

1933 දී එස්. පරණවිතාන මොලගොඩ චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳවද, 1959 දී සී.ඊ. ගොඩකුඹුර රජගල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද වාර්තාකර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1963 දී එස්.ජේ. කදිරගාමර් ලෙනම තිබූ චිත්‍ර සටහන් ද, 1971 දී එල්.ඒ. ආදිත්‍ය බුදුගල චිත්‍ර සටහන් ද, 1982 දී ජී.ජී. පුංචිහේවා උමාගේ කන්ද චිත්‍ර සටහන්ද වාර්තා කොට ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1983 දී ඌරාකන්ද පිහිටි චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ වාර්තා කරනුයේ ඩබ්.එම්. විජේපාල විසිනි (Nandadewa, 1992:345). හුලංනුගේ චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳ 1984 දී රෝලන්ඩ් සිල්වාද, කනගරායන්කුලම් චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳ 1984 දී එච්.එච්. සිරිසෝම ද, අඵගල්ගේ චිත්‍ර සටහන් පිළිබඳ 1984 දී පූජ්‍ය ධර්මසිරි හිමියන්ද වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1984 දී එල්.කේ. කරුණාරත්න ගොනාගොල්ල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද, 1986 දී එස්. සෙනෙවිරත්න විසින් පදවිගම්පොල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද, 1986 දී කේ. මංජු ශ්‍රී විසින් කොටියාගල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345).

පර්යේෂණයේ අරමුණ

ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදිවාසීන් විසින් අදින ලද සෙල් චිත්‍ර සටහන් ස්ථාන ගණනාවකින් හඳුනාගත හැකිය. ආදිවාසියා සෙල් චිත්‍ර චිත්‍රණය කිරීමේ දී ස්වකීය ආකල්පවලට අදාළව දෘශ්‍යමය මෙවලම් (වර්ත, ද්‍රව්‍ය, පරිසරය) රාශියක් සංඥා ලෙස භාවිත කර ඇත. ගිරා පොකුණු හෙල නැගෙනහිර පළාතේ, අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ, පානම ආශ්‍රිත වෙදගම පිහිටා ඇති සෙල් චිත්‍ර ස්ථානයකි. පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ ගිරා පොකුණු හෙල සෙල් චිත්‍ර පිහිටි ලෙන් වැඩබිම වෙත ප්‍රවේශ වී ලබාගත් දෘශ්‍ය සාධක ඇසුරෙන් ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි මොනවාද? යන්න හඳුනා ගැනීමයි. මේ සඳහා ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර සටහන්වල නිරූපිත සංඥා ශාස්ත්‍රීය ක්‍රමවේදයක් අනුව විශ්ලේෂණය කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයේ දෘශ්‍ය දත්ත එක්රැස් කිරීමේ දී ඤේප්‍ර අධ්‍යයන, ස්ථානීය නිරීක්ෂණ, පිටපත් කිරීම්, අධාරයෙන් දෘශ්‍ය දත්ත එක්රැස් කිරීම සිදුවිය. ඤේප්‍ර ගවේෂණයේදී ලෙන වෙත ප්‍රවේශ වී ඒවා නිරීක්ෂණයෙන් ලබාගන්නා දත්ත, ලිඛිත මූලාශ්‍රවල ඉදිරිපත්කර ඇති දත්ත (චිත්‍ර සටහන් ඡායාරූප හා විස්තර), ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රාමාණිකයින්ගෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ලබාගත් දත්ත විධිමත් ක්‍රමයකට සකස් කෙරිණි. එකී දත්ත හා ලිඛිත මූලාශ්‍රය ද ඇසුරු කොටගෙන විශ්ලේෂණයකට බඳුන් කෙරිණි.

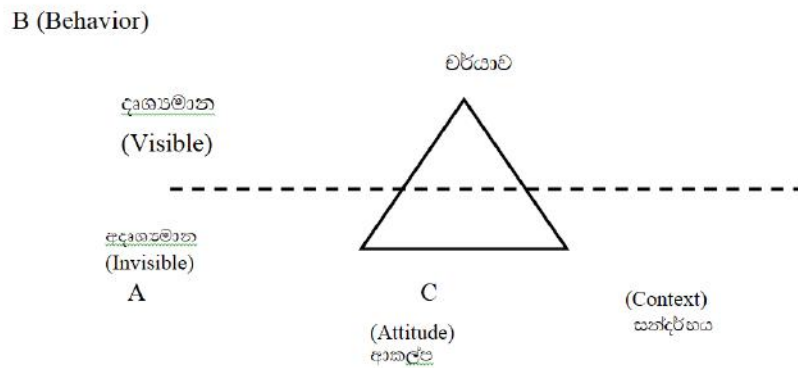
ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් චිත්‍රවල නොයෙක් සංකේත, හැඩතල, නිරූපණ, හඳුනාගත හැකි හා නොහැකි රූප, ආදිය නිරූපිත ය. මේවා විවිධ ප්‍රමාණයෙන්, විවිධ වර්ණයෙන් දක්නට ලැබේ. මෙම චිත්‍ර සටහන් ගොඩ නැගීමේදී ආදිවාසියා සතු අපේක්ෂිත අරමුණු, හැඟවීම් සංඥාර්ථ, ප්‍රකාශන විලාස ආදිය පුද්ගලානුබද්ධ, පුද්ගල කේන්ද්‍රීය වෙයි. මෙම සෙල් චිත්‍ර සටහන් මගින් සංජානනය කෙරෙන අර්ථ හා හඳුනාගැනීම පිණිස පර්යේෂණයේදී භාවිත ක්‍රමවේදය ලෙස සංඥාර්ථවේදී භාවිතය ිපසදඵසජ ඵවවරද්ජය * හා ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය යොදා ගැනිණි. එමගින් සෙල් චිත්‍ර මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අර්ථ හා ඒවා පෙනී සිටින සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික ප්‍රවේශ හා ආදිවාසියා සතු සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය හඳුනාගැනීමට හැකිය.

රිසාගර්ට් අනුව (Karen Risanger) භාෂාව හා සංස්කෘතිය අතර අවියෝජනීය සම්බන්ධයක් වේ. එය යම් ජන සමාජයකට සාපේක්ෂව ස්වාධීනව පවතී (Risagar, 2006). ඒ අනුව සෙල් චිත්‍ර නැමැති දෘශ්‍ය භාෂාත්මක සංඥා පද්ධතිය විශ්ලේෂණය මගින් එකී සෙල් චිත්‍ර නිෂ්පාදිත සංස්කෘතිය හා එහි අනන්‍යතාවය තීව්‍ර කරගත හැකිය. කිසිදු විටක එක් සංඥාවකට හුදෙකලා පැවැත්මක් නැත. එකී සංඥාවල අර්ථ ජනනය කරනුයේ එයට අදාළ සංස්කෘතික හා සමාජ සන්දර්භයකදී පමණි. කිසියම් සංඥාවක් සංජානනය වනුයේ එම සංඥාවට අදාළ පූර්වඅත්දැකීම් හා භාවිත ඥානය ඇසුරෙනි. ඒ අනුව සෙල් චිත්‍රයක් දැකීමෙන් කිසියම් සංඥාවක් සංජානනය වනුයේ එකී සංඥාවට අදාළ පූර්වඅත්දැකීම් හා භාවිත ඥානය අනුවය. එබැවින් සෙල් චිත්‍ර දැක සංඥා ගොඩනැගීම පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ක්‍රියාවලියකි. සංඥාව හා සංකල්පය අතර සම්බන්ධතාවය පුද්ගල සංජානනය මත රඳා පවතී. එනමින් සංඥාවේ සංජානනීය ක්‍රියාවලිය මත අර්ථකථන ගෙනීම රඳා පවතී. එබැවින් එකම සංඥාවට විවිධ සමාජ සන්දර්භ තුළ විවිධ අර්ථකථන ජනනය කෙරේ.

නෝර්විජයානු දාර්ශනිකයකු වූ ජොහැන් ගල්තුංග්ගේ (Johan Galthung) ඒ. බී. සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනය (ABC Triangle) අනුව කිසියම් ක්‍රියාවලියක (ගැටුමක් හෝ වෙනත්) අවසන් ප්‍රතිඵලය වනුයේ දෘශ්‍යමාන වර්යාව හෝ ක්‍රියාදාමයයි. නමුත් ගල්තුංග් පෙන්වා දෙනුයේ එකී දෘශ්‍යමය

ක්‍රියාදාමය කේවල සිදුවීමක් නොවන අතර, ඒ සඳහා අදායමාන (නොපෙනෙන) ඥානමය හා භාවාත්මක ක්‍රියාදාමයක් ආබේධ බවයි (Galthung, 2008). එබැවින් මෙම දායමාන ක්‍රියාදාමයේ අදායමාන ක්‍රියාවලිය අවබෝධ කරගත හැකි කදිම පරිග්‍රහක ගතික ප්‍රවේශයක් ලෙස ගල්තුංග්ගේ ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණ සංකල්පය හඳුනාගත හැකිය.

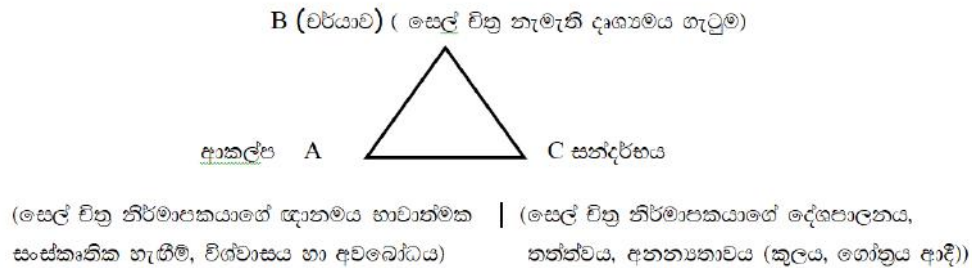
රූපසටහන 1: ගල්තුංග්ගේ ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණ සංකල්පය

Source: Galthung, 2008

වර්තමාන ලෙස හඳුනාගත හැකි (ත්‍රිකෝණයේ B ලක්ෂ්‍යය) ගැටුම, ප්‍රකාශනය, විරෝධය ආදී ප්‍රකාශන විධික්‍රම නරඹන්නාට හෝ ග්‍රාහකයාට දායමාන වන ක්‍රියාවලිය බවට පත් වේ. එහෙත් එම ගැටුම, විරෝධය, ප්‍රකාශනය සිදුකළ කාරණයන්ගේ ආකල්ප (ත්‍රිකෝණයේ A ලක්ෂ්‍යය) ඥානමය හා භාවාත්මක හැඟීම්, අවබෝධය, විශ්වාස ආදිය, සන්දර්භය ලෙස (ත්‍රිකෝණයේ C ලක්ෂ්‍යය) දේශපාලනික, සංස්කෘතික ආර්ථික හා බැඳුණු ඓතිහාසික තත්ත්ව ආදියත් අදායමාන පිළිබිඹුවක් වන බවට පත්වන ආකාරය ගල්තුංග්ගේ ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යායාත්මක ලෙස විස්තර කරයි. මෙම දේශපාලනික විශ්ලේෂණය සෙල් විත්‍ර නැමැති නිර්මාණ කාර්යයටද ආදේශ කළ හැකි ය.

රූපසටහන 2: ගල්කුංගේ දේශපාලනික විශ්ලේෂණය සෙල් විත්‍ර නැමැති නිර්මාණ කාර්යයටද
ආදේශ කිරීම

Source: Galthung, 2008

ඒ අනුව කර්තෘකයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වය වන ගැටුමක් හෝ වෙනත් ක්‍රියාවලියක් වුවද සෙල් විත්‍ර ඇඳීම නැමැති නිර්මාණාත්මක භාවමය සටහනක් සඳහා වුවද, දෘශ්‍යමාන ක්‍රියාදාමය සඳහා සන්දර්භය (සමාජ ව්‍යුහවල ස්වභාවය) හා ආකල්ප සෘජුවම දායක වන බව හඳුනාගත හැකිය.

ප්‍රතිඵල සහ සාකච්ඡාව

ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර

ආදිවාසීන් විසින් ගොඩනගන ලද සෙල් විත්‍ර ක්‍රම දෙකකි.

1. පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත හූරා රේඛාව මතුකළ පාෂාණ සිරුම් විත්‍ර
2. පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත වර්ණයෙන් අඳින ලද විත්‍ර

මෙම පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගත් ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර නිමවා ඇත්තේ පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත වර්ණයෙන් අඳින ලද සෙල් විත්‍ර ලෙසිනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය හා ප්‍රාග් ඓතිහාසික විත්‍ර

ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය දක්වා අතීතයට දිවෙන සංස්කෘතියක පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක හමුව තිබේ (ඇර්බසන්ට්ස්, 1954:114). බලංගොඩ සංස්කෘතියට අයත් හස්ති, ගවර, සිංහ, ව්‍යාභු, හිපපොටේමස් වැනි සත්ව හා මානව අවශේෂ සොයාගෙන ඇත(දැරණියගල,1992). කිතුල් බෙලිලෙන, කුරුවිට බටදොඹ ලෙන, කෑගල්ල, අළුලෙන, පාතියංගල වැනි ස්ථාන බලංගොඩ

මානවයාගේ නිත්‍ය නවාතැන්ය. ආසියාවේ පැරණිම නවීන ලක්ෂණ සහිත මානව අවශේෂ හමුව ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවෙනි (කුලතිලක, 2008:47).

ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානව හා සත්ව අවශේෂ හමුවුවද බලංගොඩ මානවයා දිව් ගෙවූ කිසිදු ලෙනක සෙල් විත්‍ර හමු නොවේ. ශිරාන් දැරණියගල (දැරණියගල, 1992: 22). දක්වන අන්දමට ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික විත්‍ර ක්‍රමයක් ඉතිරිව නැත. එහෙත් කැණීම් සිදුකොට ස්ථිර ලෙස කාලය නිර්ණය කර නොමැති වුවද කුරුල්ලන්ගල, දොරවක, බුදුගල, නැව්ගල, ඌරාකන්ද, හක්බෙලිකන්ද, කන්දේගම ආදී ස්ථානවල පාෂාණ සිරුම් හා විත්‍ර සටහන්වල හැඩතල හා සංකේත ලෝකයේ ප්‍රාග් මානවයින්ගේ විත්‍ර හා සසැඳීමේදී ඒවා ලංකාවේ දිව් ගෙවූ අතීත මානවයින් විසින් නිම කළ විත්‍ර සටහන් බව පැහැදිලිය.

බලංගොඩ මානවයාගේ විත්‍ර

බලංගොඩ මානවයාගේ අවශේෂ හමු වූ ගල්ලෙන්වල කිසිදු විත්‍රයක් හමු නොවේ. රාවණා ඇල්ල ගුහාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික නිධියෙන් හමු වූ මිනිස් හිස් කබලේ එක් පැත්තක් රතු ගලින් පාටකර තිබූ බව සඳහන් වේ(දැරණියගල, 1992: 22). පාහියංගල ලෙනෙන් ගුරුගල් ආලේප කළ මිනි ඇට සැකිල්ලක් හමුව තිබේ(දැරණියගල, 1992: 22). ඒ අනුව බලංගොඩ මානවයා වර්ණ තනාගැනීමේ හා තැවරීමේ තාක්ෂණය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු අයකු බව පැහැදිලිය.

බලංගොඩ මානවයාගේ නිත්‍ය නවාතැන් වූ කිතුල්ගල බෙලිලෙන, කුරුවිට බටදොඹලෙන, පාහියංගල, බෙලිගල්ගේ බඹරකොටුව, කෑගල්ල අඵලෙන වැනි ස්ථාන නිරීක්ෂණයේදී ඒවායේ විත්‍ර ඇඳීමට තරම් සුදුසු සුමට පාෂාණ පෘෂ්ඨයක් නැති බව පැහැදිලි විය. නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයෙන් හමුවන ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර ඇඳි පාෂාණ පෘෂ්ඨය ඇඟිල්ලෙන් පවා ඇඳිය හැකි සුමට බවින් යුක්තය. බලංගොඩ මානවයා දිව්ගෙවූ ලෙන්වල එතරම් සුමට පෘෂ්ඨයක් නැති නිසා සෙල් විත්‍ර ඇඳීමට නොහැකිය. පාහියංගල, කිතුල්ගල බෙලිලෙන, කුරුවිට බටදොඹලෙන, බෙලිගල්ගේ බඹරකොටුව වැනි බලංගොඩ මානවයා දිව්ගෙවූ ලෙන් තෙතමනය නිසා පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත සායම තැවරුවද ගැලවී වැටීමේ අවකාශය වැඩිය. ඒ අනුව බලංගොඩ මානවයා විත්‍ර ඇඳ තිබුණද ඒවා විනාශ වී මැකියාමේ සම්භාවිතාව වැඩිය. විත්‍ර ඉතිරිව තිබිණි නම් පසුකාලීනව ඉදිකළ ලෙන් විහාරවල අභිනව ඉදිකිරීම් නිසාද විත්‍ර විනාශ වන්නට ඇත.

ශ්‍රී ලංකේය ආදිවාසීන්

ශ්‍රී ලංකාවේ “ආදිවාසී” යන පදය ඛනිකරයක් භාවිත කරනුයේ වැද්දන් හැඳින්වීමටය. යම් රටක හෝ මහද්වීපයක මුල්ම පදිංචිකාර දේශජ ජනයා හැඳින්වීම පිණිස ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ භාවිත කරන ඇබොරිජින් (aborigine) යන පදයේ සිංහල අරුත ලෙස ආදිවාසී යන පදය භාවිත කෙරේ. ආදිවාසී යන පදය පොදු අරුතකට මිස නිශ්චිත ජන කොට්ඨාශයක් හැඳින්වීම පිණිස භාවිත කිරීම උචිත නොවන බව වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ (රණසිංහ, 2009: 13) ඊ.එම්. රත්නපාල (රත්නපාල, 2009: 68) ආදීන්ගේ මතයයි.

පුරාතනයේ සිට මෙරට දිවි ගෙවූ ආදිවාසී ජන කොට්ඨාශ කිහිපයකි. වැද්දන්ද ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසී ජන කොට්ඨාශයකි. විජයාවතරණයට පෙර සිට ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ මිලේච්ඡ ගෝත්‍ර ගණනාවක් පිළිබඳ ලිඛිත හා ජනශ්‍රැති මූලාශ්‍රය ගණනාවක් හමුවේ. මහාවංශය ගෙන හැර දක්වන යක්ෂයින් හා නාගයින්(මහාවංශය, 2002: 38-60) පොලිනීසියානු දූපත්වල සිට මෙරටට සංක්‍රමණය වූවා යැයි සැලකෙන නිව්ටැවෝ, ජනප්‍රවාදවල කියැවෙන කම්පොත්තෝ මෙරට දිවි ගෙවූ පැරණිම මිලේච්ඡ ජන කොට්ඨාසයන්ය. මෙම සියලු ජන කොට්ඨාස “ආදිවාසීන්” ලෙස හැඳින්විය හැකිය. යක්ෂ, නාග, නිව්ටැවෝ, කම්පොත්තෝ, වැද්දෝ, සිංහලයෝ ආදී ජනවර්ග අතීතයේ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ දිවිගෙවූ බව වාර්තා වේ. ඔවුන් අතරින් වැද්දන් සෙල් චිත්‍ර ඇඳිබව පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිය. ගල්ලෙන් හා ගුහා ආශ්‍රිතව නිව්ටැවුන් දිවි ගෙවුවද(විජේසේකර, 2003: 13) ඔවුන්ගේ සෙල් චිත්‍ර පිළිබඳ වාර්තා නොවේ. ශ්‍රී ලංකාවෙන් හමුවන ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර සටහන් සියල්ලම වැද්දන්ගේ නොවූවද ඉන් ඛනිකරය වැද්දන්ගේ බව පිළිගත හැකිය.

ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර

ලිඛිත මූලාශ්‍රයවලට අනුව යක්ෂ, නාග, රාක්ෂ, දේව යන ගෝත්‍රික ජන කණ්ඩායම් මෙරට දිවි ගෙවා තිබේ. මහාවංශයට අනුව විජයගෙන් සිංහලුන්ද, විජයට දාව කුවේණියගේ දරුවන්ගෙන් වැද්දන්ද(මහාවංශය, 2002: 53)ගපානම ආශ්‍රිතව නිව්ටැවුන්, කම්පොත්තන්, මුක්කරුවන් වැනි ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාසද, දිවිගෙවූ බව කියැවේ. එකී සියලුම ගෝත්‍රික, ශිෂ්ටාචාරගත වූ, නොවූ සියලුම ජන කොට්ඨාස මෙරට දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය. අදට ශේෂව ඇති සෙල් චිත්‍ර මින් කවර හෝ ජන කොට්ඨාසයකට අයත් ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන් විසින් කරන ලද නිර්මාණයි. ඔවුන් සියල්ල ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය.

ආදිවාසී සෙල් විත්‍රවල කාල නිර්ණය

ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර ස්ථාන කිසිවක් මෙතෙක් විධිමත් විද්‍යානුකූල ක්‍රමවේදයකට අනුව කාලනිර්ණය කොට නැත. එහෙත් ස්ථානවල පිහිටීම, නිර්මාණ විලාශය, ඓතිහාසික සාධක හා කැණීම් සාධක ආදිය පදනම් කොටගෙන පී.ඊ.පී. දැරණියගල ලංකාවේ ගුහා විත්‍ර කාණ්ඩ කිහිපයකට වර්ගකොට තිබේ(භ්‍රැන්ෆෝ, 1992:340).

1. ප්‍රාග් ඓතිහාසික - දොරවක, මොලගොඩ, නැව්ගල
2. ආදි ඓතිහාසික - ඌරාකන්ද, පදවිගම්පොල
3. පූර්වඓතිහාසික- බුදුගල, දිඹුලාගල
4. ඓතිහාසික- ආඨියාගල, බිල්ලෑව, ගොනාගොල්ල, මණ්ඩාගල
5. පශ්චාත් ඓතිහාසික - ගමකන්ද ගල්ගේ, හිඟුරාන, පිහිලේගොඩ ගල්ගේ, මුදුනකලාව ගල්ගේ

ගිරා පොකුණු හෙල

ගවේෂක කණ්ඩායම

ගිරා පොකුණු හෙල ගවේෂණයේදී ගවේෂක කණ්ඩායම වූයේ සත්සර ඉලංගසිංහ, සමන් අබේරත්න, සුරාජ් සමන්ත ආදීන් ය. පානම ප්‍රදේශවාසී සාරංග සුරවීර, ආනන්ද, ශාන්ත යන අය ගමනේ දී සහය වූ මාර්ගෝපදේශකයින් විය.

ගිරා පොකුණු හෙල- ඓතිහාසික පසුබිම;

ගිරා පොකුණු හෙල වැඩබිමෙහි එක් පසෙකින් වෙදගම මාර්ගයත්, තවත් පසෙකින් සැලව වැවත්, තවත් පසෙකින් ආකාස වෛත්‍යයත් පිහිටා ඇත. ආකාස වේනිය පිළිබඳ මුල්වරට සඳහන් වනුයේ කාවන්තිස්ස රජ සමයේදීය. ආකාස වේනිය සමීපයෙහි, විත්තලපබ්බතයට නුදුරුව කොටපබ්බත විහාරය තිබූ බවත් එයම කොටගල, කොටපවු, කොටදොර, කෙළපව් යන නාමයන්ගෙන් හැඳින් වූ බව සි.ඩබ්ලිව්. නිකලස් පෙන්වා දෙයි (නිකලස්, 1979: 74). නාගලෙන වූයේද මේ සමීපයේ වූ අතර එහි නටඹුන් තවම සොයා ගෙන නොමැති බවද නිකලස් පෙන්වා දෙයි (නිකලස්, 1979: 74). කිත්තිගාම හෙවත් කැතිගම, අවිජගල්ල විහාරය ආදී විහාර පිහිටා ඇත්තේද ආකාස වේනිය සමීපයේය. කෙසේ වුවද මේ සමීපයේ වන විහාරාරාම බොහොමයක් ගොඩනගා ඇත්තේ ක්‍රි.පූ. 2 දී පමණ විසූ ගෝඨාභය

හා කාවන්තිස්ස යන රජවරුන් විසිනි. එබැවින් ගිරා පොකුණු හෙල පිහිටි කඨාරම් ලෙන්, සෙල්ලිපි, බිතු සිතුවම් වැනි නටඹුන් සියල්ල ක්‍රි.පූ. 2 වන සියවසට පමණ අයත් බව සැලකිය හැකිය.

වැඩබිමෙහි පිහිටීම

නැගෙනහිර පලාතේ, අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ, පානම ආශ්‍රිත වෙදගම ගිරා පොකුණු හෙල පිහිටා ඇත. පොකුවිල් පානම ප්‍රධාන මාර්ගයෙන් පානම දක්වා පැමිණිය හැකිය. පානම සිට කුමන අභය භූමිය දක්වා මාර්ගයේ මද දුරකින් හමු වන පානම වැව අසල මාර්ගයෙන් දකුණට හැරී ගමන්කොට බොහෝ දුරකින් නැවත වම්පසට හැරී වනය තුළට ප්‍රවේශ වී, වනයේ බොහෝ දුරක් ගමන් ගත් පසු ගිරා පොකුණු හෙල හමුවේ. ගිරා පොකුණු හෙල හමුවීමට පෙර ගිරා පොකුණ තරණය කර පර්වතය වෙත ප්‍රවේශ විය යුතුය. ගිරා පොකුණ වර්තමානයේ ජරාජීර්ණව තෘණ වර්ග වැවී තිබුණද පොකුණක් තිබූ බවට හඳුනා ගත හැකිය. ගිරා පොකුණ ආශ්‍රිතව පිහිටි ගල් සියඹලා ශාක නිසා පුදබිම හඳුනා ගැනීමට පහසුය. ස්ථානය හඳුනා ගැනීම පිණිස මාර්ගෝපදේශකයකුගේ සහාය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ගිරා පොකුණු හෙල ආශ්‍රිතව ශෛලමය කුළුණු, ලෙන්, සෙල්ලිපි හා ගිරිලිපි, කෙම්, වෛත්‍ය නටඹුන් ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර ආදී බොහෝ නටඹුන් විසිර පවතී. පර්වතය පාමුල පොළොව මට්ටමේ සිට ඉහළින් දර්ශනය වන විවෘත ලෙනක සෙල් විත්‍ර හා බිතු සිතුවම් පිහිටා ඇත. විශාල ගල්තලාවට මත තවත් පර්වතයක් පිහිටා ගොඩනැගුණු ස්වභාවික ලෙනෙහි කඨාරම් කොටා සෙල්ලිපි පිහිටුවා ඇත. විවෘත දිගු ලෙනෙහි දකුණු පස බිතු සිතුවම් ශේෂ හඳුනා ගත හැකිය.

ඡායාරූපය 1: ගිරා පොකුණු හෙල

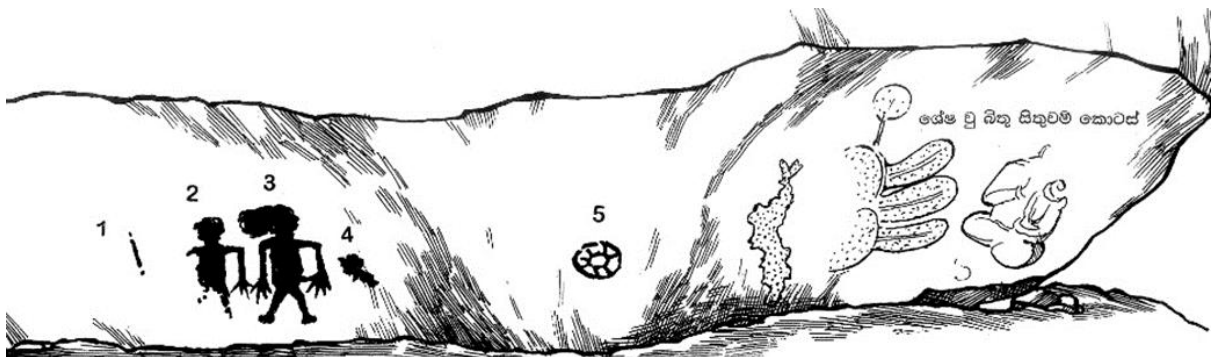

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

කුටුම්භ ලෙන

ගිරා පොකුණු හෙල මුදුනෙහි පිහිටා ඇති කථාරම් කෙටු කුටුම්භ ලෙන පොළව මට්ටමේ සිට බැලූ විට පැහැදිලිව දර්ශනය වේ. විශාල ගල්තලාවට තවත් ගල් පර්වතයක් හේත්තු වී ලෙන ගොඩනැගී ඇත. ඉතා දිගු විවෘත ලෙනකි. එක් පැත්තක බිතු සිතුවම් දක්නට ලැබේ. අනෙක් පැත්තේ ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර ඇත. විශාල ප්‍රමාණයේ සුදු පැහැයෙන් කළ චිත්‍රවල සායම දුර්වර්ණව ඇත. 1 චිත්‍රය රේඛාත්මක හැඩයකි. 2 ,3 සටහන් සමූහ චිත්‍රයක් වන අතර මානව රූ යුගලක් නිරූපිතය. දැන් පාද විදාඅත්ලේ ඇඟිලි ආදියද දක්වා සියුම්ව ගොඩනගා ඇත. 3 චිත්‍රයේ විශාල හිසක් යම් විටක හිසකේ සංකේතවත් කළා විය හැකිය. 4 චිත්‍රය මැකිහිය සායම් පැල්ලමකි. 5 චිත්‍රයෙන් වෘත්තාකාර හැඩයක් දැක්වේ.

ඡායාරූප 2, 3 සහ 4: ගිරා පොකුණු හෙල, චිත්‍ර සටහන්

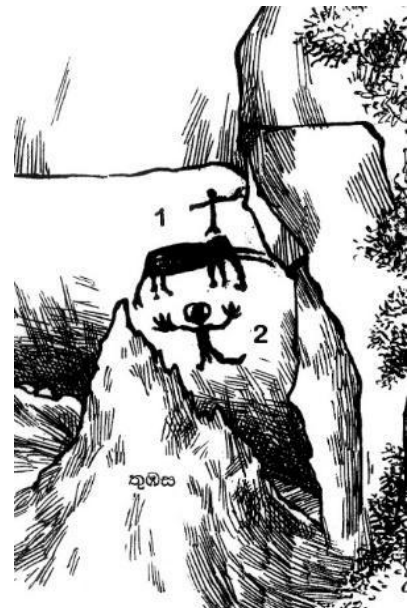
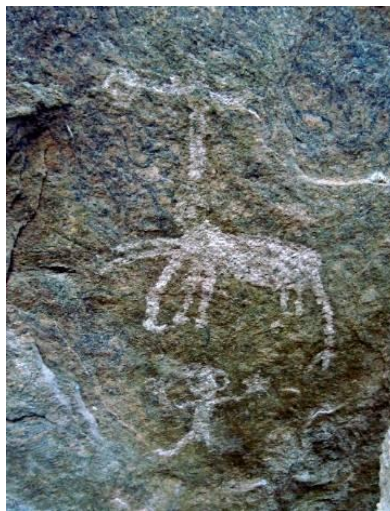
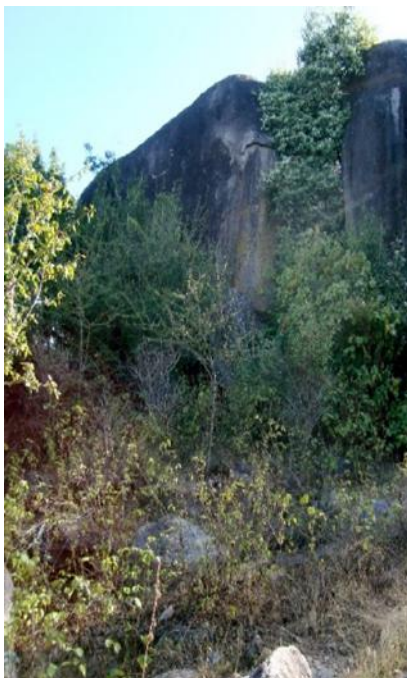
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

වක් ලෙන

කුටුම්භ ලෙනේ සිට නැවත පොව මට්ටමට පැමිණ පර්වතය වටා ගමන්කර එහි වෙනත් පැත්තකින් කන්ද නැග්ග විට විශාල ලෙන් කිහිපයක් හමුවේ. කටාරම් කෙටු එම ලෙන්වල කිසිදු චිත්‍ර සටහනක් හමු නොවේ. පර්වතය කෙළවර විශාල ගල් කුට්ටියක් ස්වාභාවිකව දෙපලු වී ගොඩනැගුණු අගනා ලෙන් යුගලකි. කටාරම් කෙටු එම ලෙන් යුගලෙන් වම්පස ලෙනෙහි චිත්‍ර සටහන් හමු වේ.

ගල්තලාව මත දෙපලු වූ විශාල ගල් කුට්ටියක් ඇසුරු කොටගෙන වක් වූ ලෙන පිහිටා ඇත. කටාරම් කෙටු ලෙන ඉදිරියෙන් විශාල කුඹසක් බැඳ ඇත. එහි විශාල ප්‍රමාණයේ රෝස පැහැයෙන් කළ චිත්‍ර යුගලක් දක්නට ලැබේ. 1 චිත්‍රයෙන් ඇතකු අරා සිටින දෙපස දැන් විහිද වූ මානවයකි. ඇතා ඉතා පැහැදිලිව දක්නට ලැබෙන අතර, පාදවලට වඩා දළ, හොඳිවැල හා වල්ගයට මුල්තැන ලැබී ඇත. 2 චිත්‍රයෙන් දැන් දෙපසට විදා සිටින මානවයකු නිරූපිතය. හිසකේ කැරලි ආකාරයට දක්වා ඇත. අළුගල්ගේ හා තරුලෙන් ගලින් මේ ආකාරයේ හිසකේ සහිත මානව රූ හමු වේ. දැන්වල ඇඟිලි සියුම්ව දක්වා ඇත. චිත්‍ර සටහන් නිමාව අනිත් උසස්ය. ගිරා පොකුණු හෙල ආශ්‍රිතව තවත් කටාරම් කෙටු ලෙන් ගණනාවක් හමුවුවද, ඒ කිසිදු ලෙනක චිත්‍ර සටහන් හමු නොවේ.

ඡායාරූප 5, 6 සහ 7: ගිරා පොකුණු හෙල, චිත්‍ර සටහන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

ශ්‍රී ලංකේය ආදිවාසීන්ගේ සෙල් විත්‍රවල දෘශ්‍යමය සංඥා මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි

සමාජ ආකල්ප

ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ පූර්වජ මානවයින්; කිහිපදෙනෙක්, කුඩා කණ්ඩායමක්, කුටුම්භයක් ලෙස දිවිගෙවූ බව කැණීම් සාධකවලින් සනාථ වේ. මෙය ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේද, ආදිවාසියාගේද පොදු ලක්ෂණයකි. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ මානවයා හෝ ආදිවාසියා ශික්ෂණයකින් හෙබි පුළුල් ලෙස සමාජගත වූ සත්ත්වයකු බව විශ්ලේෂණය නොවේ. නමුත් පවුල, කණ්ඩායම හා ගෝත්‍රය පිළිබඳ ඔවුන් වඩාත් සැලකිලිමත් විය. ඒවාගේ පැවැත්ම, නායකත්වය හා අවශ්‍යතා පිළිබඳ වඩා ක්‍රියාකාරී විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ පූර්වජයින්ගේ සිට පැවත එන ආදිවාසී ජන කොට්ඨාසයක් වූ වැද්දන්ගේ ශික්ෂණයෙන්, ශිෂ්ටත්වයෙන් යුතු ගුණාංග සදාචාරවත් බව ආදිය හඳුනාගත හැකි බව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් විස්තර කරයි (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 55). වැද්දන් ස්වකීය කුටුම්භයට මෙන්ම අනෙකුත් සාමාජිකයින්ටද හක්කාදරව සැලකූ බව කියැවේ. එහෙයින් ඔවුන් සතුව පවතින යම් ගුණාංග ශිෂ්ටාචාරගත සමාජයක අංග බව පැහැදිලිය. ගිරා පොකුණු හෙල දිවි ගෙවූ ආදිවාසියාද ස්වකීය කුටුම්භය සාමාජිකයින්ට හක්කාදරව සැලකූ බව සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් පෙන්නුම් කරයි. ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකල්පයට අනුව එක් ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහනෙන් දෘශ්‍යමානවන සංඥාව වන කුටුම්භ සාමාජිකයින්ට හක්කාදරව සැලකීම මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අදෘශ්‍යමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු සමාජ ආකල්ප වන සදාචාරවත් බව හා සමාජගත ස්වභාවයයි. එය හුදු ආදිවාසියාගේ අභිචාර අංගයකි.

ඡායාරූපය 8: කුටුම්භ ජීවිතය, ගිරා පොකුණු හෙල

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

ඡායාරූපය 9: කුටුම්භ ජීවිතය, බුදුන්ගේ හෙල

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

පවුල පිළිබඳ සංකේත

ආදිවාසීන්ගේ දැකගත හැක්කේ ඒකභාර්යා සේවනයකි. ඔවුන්ගේ සමාජයේ මූල කේන්ද්‍රය කුටුම්භය වන අතර වැදි පිරිමින් ඔවුන්ගේ බිරිඳට හා දරුවන්ට වඩා ලොංගකුය. වැද්දන්ගේ සමාජය පුරුෂ කේන්ද්‍රීය වුවද කාන්තාවන් හට ගෞරවය හා වරප්‍රසාද හිමිය. පුරුෂ කේන්ද්‍රීය ආදිවාසීන්ගේ සමාජයේ වැදි පුරුෂයන්ට ප්‍රමුඛතාවය හිමිවන බැවින් කුටුම්භයේ ප්‍රධානතම සංකේතය වනුයේ පුරුෂයාය.

සෙල් චිත්‍ර සඳහා පුරුෂයාගේ රුව වැඩි වශයෙන් භාවිත කර ඇත. ස්ත්‍රී රුව චිත්‍රණය කර ඇත්තේ දුලබ වශයෙනි. පවුල සංකේතවත් කරමින් පුරුෂයා, ස්ත්‍රිය හා දරුවන් ගොඩනගන ලද චිත්‍ර සටහන් හමු වේ. යම් විට පියකු හා දරුවකු, සතෙකු අරා සිටින චිත්‍ර සටහන්ද හඳුනාගත හැකිය. හතරැස් හැඩයට ගොනු කළ මානව රූ යුගලයෙන් සැමියා හා බිරිඳ සංකේතවත්ව යොදා ඇත. ඒවාගෙන් පවුලේ සාමාජිකයින් අතර වන සමීප සම්බන්ධතාව සංකේතවත් කරයි. සැමියා හා බිරිඳ යුගල රූප ලෙස

නිර්මාණය කර ඇත. ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාද ස්වකීය කුටුම්භය සැමියා හා බිරිඳ යුගල රූප ලෙස සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් නිරූපිතය. බුදුන්ගේ හෙලද මෙවැනිම කුටුම්භ ජීවිතය නිරූපිත සෙල්විත්‍ර සටහන් හමු වේ. මෙම සෙල්විත්‍ර සටහන් දාශ්‍යමය සංඥා ලෙස සැලකූ කල ඒවා මගින් ගම්‍යමාන අදාශ්‍යමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු පවුල පිළිබඳ සංකේත වන සැමියා හා බිරිඳ අතර වන බැඳීම හා සමාජගත ස්වභාවයයි. කුටුම්භ ජීවිතය නිරූපිත ආදිවාසියාගේ අභිචාර අංග සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් දාශ්‍යමාන කෙරෙයි.

යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර හා දඩයම

මූල්කාලීන වැද්දන් යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර භාවිත නොකලද පසුකාලීනව සිංහලයන්ගේ ඇසුර සමග ආරක්ෂක මන්ත්‍ර භාවිත කර ඇත(සෙලින්මන් සහ සෙලින්මාන්, 2009: 273). ඔවුන් ඒවාගෙන් බලාපොරොත්තු වූයේ ආරක්ෂාව, දඩයම හා ආහාර එක්රැස් කර ගැනීමයි. වලහා, අලියා, දිවියා, මී හරකා, පත්තෑයා වැනි ආදිවාසීන්ට අභියෝගයක් වන සතුන්ගෙන් මිදීම සඳහා මෙම මන්ත්‍ර භාවිත කර ඇත. අලියා, දිවියා, වළහා මෙන්ම මී හරකා යන සතුන්ට වෙන් වූ මන්ත්‍ර භාවිත වේ. අල, බතල වැනි අල වර්ග ලබා ගැනීම, මී පැණි කැඩීමේදී සාර්ථක වීම, ආහාර පහසුවෙන් එක්රැස් කර ගැනීම වෙනුවෙන් මන්ත්‍ර භාවිත කරයි. මන්ත්‍ර පවසා කර්තව්‍ය ආරම්භ කළ විට එය සාර්ථක වන බව වැද්දන්ගේ අදහසයි.

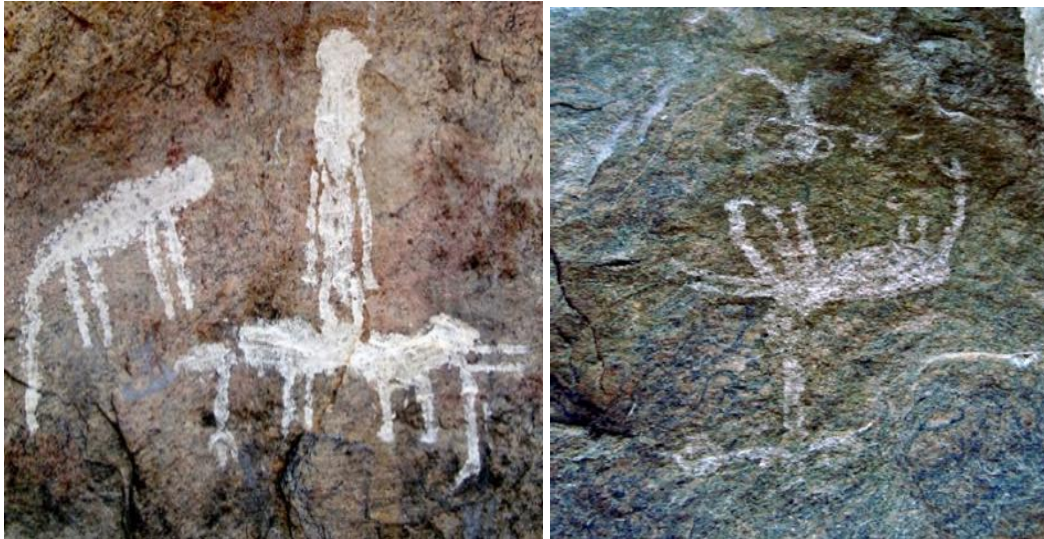
ආදිකාලීන සිංහලයින්ට සාපේක්ෂව වැද්දන්ගේ මන්ත්‍ර හමුවනුයේ ඉතා කලාතුරකිනි. ඒවාද සිංහලයන් ආශ්‍රයෙන් ලබාගත් දේවල්(සෙලින්මන් සහ සෙලින්මාන්, 2009: 272) වැද්දන් යන්ත්‍ර භාවිත නොකළද ආරක්ෂාව පිණිස දඩයම් කරන ලද සතුන්ගේ අස්ථි හෝ දත්ත කැබගි ගෙලෙහි හෝ ඉතෙහි පළඳියි. එයින් අදහස් කරනුයේ ආරක්ෂාව ලබාගැනීමයි. ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර අතර යන්ත්‍ර මන්ත්‍රවලට අදාළ වන සංකේත හා හැඩතල දැකගත හැකිය. යම් විට ඒවා අවිඤ්ඤාණිකව නිර්මාණය කළ විත්‍ර සටහන් විය හැකිය. දඩයම හා ආහාර එක්රැස්කරගැනීම වැනි අභිචාර විධි පිළිබඳව කළ ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර සටහනක් ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහන් අතර හමු වේ.

සතුන් හා බැඳි සබඳතාව

ආදි මානවයාගේ ප්‍රධානතම කර්තව්‍ය වූ දඩයම හා බැඳුණු ප්‍රධානතම අංගය වූයේ සතුන්ය. ආදිවාසියා හා සතුන් අතර වනුයේ අන්‍යන්ත බැඳීමකි. ආදිවාසීන්ගේ ආරක්ෂකයා වූයේ සුනඛයින් කිහිප දෙනෙකි. දඩයම සඳහා සුනඛයින්වද කැටුව යාම ඔවුන්ගේ සිරිතකි (විජේසේකර, 2003:61). ආදිවාසීන් දඩයම් කරනුයේ ආහාර සපයා ගැනීම පිණිසම නොවේ. ආහාර පිණිස භාවිත කරන

ගොයා, මුවා, ඉත්තෑවා, ගෝණා, වැනි සතුන් හැරුණු විට ආහාරයට නොගන්නා වෙනත් සතුන්ද දඩයම් කරයි. ආදිවාසීන්ට අභියෝගයක් වන සතුන් අතර අලියා, කොටියා, වළහා ප්‍රධාන වේ.

ජායා රූපය 10 සහ 11: ගිරා පොකුණු හෙල, චිත්‍ර සටහන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

ආදිවාසී ගුහා චිත්‍ර සඳහා භාවිත කර ඇත්තේ තෝරා ගත් සතුන් පිරිසකි. මුවා, ගෝණා, වැනි සිව්පා සතුන්ද, ඉදිමුවා, ඉත්තෑවා වැනි උරගයින්ද, නොයෙක් කෘමීන් වර්ගද ඔවුන්ගේ වස්තු විෂයක් වී ඇත. චිත්‍රණය සඳහා සත්වයින් කාණ්ඩයක් පමණක් තෝරා ගැනීම සුවිශේෂී වේ. ආදිවාසීන්ට අභියෝගයක් වූ අලියා, කොටියා වැනි සතුන් මිනිසා ඇඳි ප්‍රමාණයට වඩා කුඩාවට ඇඳ තිබේ. එයින් ආදිවාසීයාගේ බලය හා අභිමානය පිළිබඳ අදහසක් ගම්‍ය කරයි. සතුන් අරා සිටින මිනිසුන් මගින් සතුන්ව හීළෑකරගත් බව හා සතුන්ට වඩා තමා උසස් බව ආදි හැඟීම් නිරූපණය කරනවා විය හැකිය. සතුන් වෙන්ව, තනි තනි වශයෙන්, රංචු වශයෙන්, විවිධ ක්‍රියාකාරී අවස්ථා, මෙමුදුන අවස්ථා, දඩයම් අවස්ථා ආදිය නිරූපණය කරයි. කිඹුලා, මුගටියා වැනි සතුන් දුලභව දක්නට ලැබේ. සිංහයා, ව්‍යාසුයා වැනි සතුන්ගේ පාෂාණ සිරුම් චිත්‍ර සටහන් හමුවේ. මොණරා වැනි පක්ෂීන්ද ඉතා දුලභව දක්නට ලැබේ. මෙමුදුන අවස්ථා, දඩයම් අවස්ථා ආදියද එයින් නිරූපණය කරයි. කිඹුලා, මුගටියා වැනි සතුන් දුලභව දක්නට ලැබේ. සිංහයා, ව්‍යාසුයා වැනි සතුන්ගේ පාෂාණ සිරුම් චිත්‍ර සටහන් හමුවේ. මොණරා වැනි පක්ෂීන්ද ඉතා දුලභව දක්නට ලැබේ.

ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාද අලියා අරා සිටින මිනිසකු ඇඳ තිබේ. එමගින් මෙම සෙල්විත්‍ර සටහන දෘශ්‍යමය සංඥා ලෙස සැලකූ කල එයින් සමාවෘත අදෘශ්‍යමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු බලය හා අභිමානය පිළිබඳ අදහසයි. ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනයට අනුව එක් ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහනෙන් දෘශ්‍යමාන වන සංඥාව වන අලියා අරා සිටින මිනිසකු මගින් සමාවෘත අදෘශ්‍යමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු සතුන් හා බැඳි සබඳතාවය හා ආදිවාසියා සතු බලය හා අභිමානයයි.

ආහාර එක්රැස් කර ගැනීම

ආහාර එක්රැස් කර ගැනීම ආදිවාසීන්ගේ දිවියේ ප්‍රමුඛ ක්‍රියාවලියකි. ඔවුනට අවශ්‍ය ආහාර එක්රැස් කර ගැනීමේදී නොයෙක් ක්‍රියාවලි භාවිත කරන අතර ආදිවාසීන්ගේ ආහාර කල්තබා ගැනීම පිළිබඳව නොසිතන බැවින් ආහාර එක්රැස් කර ගැනීම දෛනික ක්‍රියාවලියක් බවට පත්වෙයි. ආදිවාසියා ඔවුන්ගේ මූලික ආහාරයක් වූ මී පැණි එක්රැස් කිරීම පිණිස මුව හමෙන් සකසා ගත් “මලුදැම” නම් භාජනය සෙල් විත්‍ර සටහන්වල සුලභව දක්නට ලැබේ.

වෘත්තාකාර හැඩයකට ගොඩනගන ලද මලුදැමෙහි සංකේත සංඥා ලෙස නරඹන්නාට සංජානනය කෙරෙයි. මලුදැම හෙවත් හංගොටු ආදිවාසීන් විසින් අඳින ලද සෙල්විත්‍ර සටහන් අතර වැඩිම ප්‍රමාණයක් භාවිත කරන ලද සංකේතයක් වී තිබේ. කණකෙකිණියනගේ හෙල, උතුරු පව්ව, තන්තිරිමලේ, හඳගල,ගනේගම ගල්ගේ, බුදුන්ගේ හෙල, උතුරු පව්ව සක්ලෙන ආදී ස්ථාන ගණනාවක හංගොටුව හෙවත් මලුදැම විත්‍ර සටහන් හඳුනාගත හැකිය. නැල්ල සෙල් විත්‍ර ස්ථානයේ විශාල ලෙන් පෘෂ්ඨය පුරාම නිර්මාණය කර ඇත්තේ හංගොටුව හෙවත් මලුදැම පමණි. ඒවා විවිධ ආකාරයෙන් හා විවිධ ප්‍රමාණයෙන් නිර්මාණාත්මකව හා සංකේතාත්මකව ගොඩනගා තිබේ. හංගොටු හා මලුදැමට අමතරව හතරැස් හැඩය මත තිත් තබමින් අඳින ලද හැඩය මී වද විය හැකිය. ආදිවාසීන් ස්වකීය පරිභෝජනයේදී වඩාත් රුචිකත්වයක් දක්වන අංගයක් ලෙස මී වද විස්තර කෙරේ.

ආදිවාසියා ස්වකීය ආහාර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා භාවිත කරන ලද මෙවලම් හා සතුන් පර්වත පෘෂ්ඨයක දෘශ්‍යමය සංකේත ලෙස ඉදිරිපත් කර තිබේ. මෙම දෘශ්‍යමය මෙවලම් වන සංකේතාත්මක රූ සටහන් වනාහි නරඹන්නාට නොයෙක් සංඥා ගම්‍යමාන කරන ප්‍රබල අංග වෙයි. එයින් නරඹන්නාට සංජානනය කරනුයේ ප්‍රමුඛ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියකි. ආදිවාසීන්ගේ ආහාර රටාවේ සංකේත මගින් තත්කාලීන නරඹන්නා වෙත සංජානනය කෙරෙනුයේ ආදිවාසියාගේ පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ හැඟවීමකි. සරල සොබාදහමෙන් සපයාගත්, සොබාදහමේ තුල්‍යතාවය රැකෙන පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ නිර්ව්‍යාජ ප්‍රකාශනයකි. සොබාදහමට එදිරි නෙවුණු සොබාදහමට ආබද්ධ

වූ එයින්ම යැපුණු සරල පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ සෙල් වීත්‍ර මගින් හඟවන දෘශ්‍යමය සංඥාර්ථ සමූදාය තත්කාලීන මානවයාටද ස්වකීය පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ නැවත සිතාබැලිය යුතු සංජානනය හැඟවීමක් ඉදිරිපත් කරයි. ගිරා පොකුණු හෙලද මලුදැම හෙවත් හංගොටුවකට සමාන සෙල්වීත්‍ර සටහනක් නිමවා තිබේ. ආදිවාසියාගේ අභිචාර අංග ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්වීත්‍ර සටහන් මගින් දෘශ්‍යමාන කෙරෙයි.

රූපය 12: ආදිවාසීන් මී පැණි එක්කාසු කිරීමට භාවිත කරන හංගොටුව

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය 2022

රූපය 13: ගනේගම ගල්ගේ, වීත්‍ර සටහන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

නිගමනය

ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ ස්ථානවලින් සෙල් විත්‍ර සටහන් හමුවේ. නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයේ වැඩිවශයෙන්ද, අයෙක් ප්‍රදේශවලද ව්‍යාප්තව පවතින මේවා අර්ධ සංකේතාත්මක විත්‍ර ක්‍රමයකි. ආදිවාසීන්ගේ සෙල් විත්‍ර සටහන්වල නිරූපිත සංඥා දෘශ්‍ය විශ්ලේෂණයකට ලක්කිරීමෙන් ඒවාගේ අර්ථ මැනවින් වටහාගත හැකිය. ගිරා පොකුණු හෙල අම්පාර පානම ප්‍රදේශයේ පිහිටි ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර ස්ථානයකි. ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාද අලියා අරා සිටින මිනිසකු, කුටුම්භ දිවිය, හංගොටුව යන විත්‍ර සටහන් ඇඳ තිබේ. මෙම සෙල්විත්‍ර සටහන් දෘශ්‍යමය සංඥා ලෙස සැලකූ කල එයින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අදෘශ්‍යමාන අරුත් කිහිපයකි. ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනයට අනුව එක් ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහනෙන් දෘශ්‍යමාන වනුයේ ආදිවාසියා සතු බලය හා අභිමානය, සතුන් හා බැඳී සබඳතාවය, සමාජ ආකල්ප හා පවුල පිළිබඳ සංකේත, වාරිත්‍ර විධි, ප්‍රේමය හා ලිංගිකත්වය, සොබාදහම පිළිබඳ ආකල්ප, සතුන් හා බැඳී සබඳතාව, ඇදහිලි හා විශ්වාස ආදී අභිචාර අංගය ලෙස හඳුනාගත හැකිය. එකී ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාගේ සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් දෘශ්‍යමාන අභිචාර අංග මගින් ඔවුනට ආවේණික අනන්‍යතා ලක්ෂණ තිවු කෙරෙයි.

සමුද්දේශ

බ්‍රිතාන්‍ය, D., (2008). බලංගොඩ මානවයා සහ අපේ ආදිවාසී වර්ගේ ඇත්තෝ. කොළඹ: එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

බ්‍රිතාන්‍ය, D., (2008). ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික විත්‍ර කලාව හා ප්‍රාථමික ලේඛන කලාව. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

දැරණියගල, S., (1992). ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඉතිහාසය. කොළඹ: පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව.

කහඳගමගේ, P., (2008). දිගාමඩුලු දනව්ව. කොළඹ: එම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

කුලතිලක, S., (2008). මානව අතීතය. මහරගම: තරංජි ප්‍රකාශන.

මෙධානන්ද, A., (2008). නැගෙනහිර පළාත හා උතුරු පළාතේ සිංහල බෞද්ධ උරුමය. මරදාන: දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම.

නොක්ස්, R., (2003). එදා හෙළ දිව. අනුවාදය. ඩෙව්ඩ් කරුණාරත්න. කොළඹ: එම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

රත්නපාල, E. M., (2009). ශ්‍රී ලංකාවේ වැදි ජනයා. වරකාපොල: ආරිය ප්‍රකාශකයෝ.

සෙලිග්මාන්, C. G., සෙලිග්මාන්, B. Z., (2009). වැද්දෝ, පරි. වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ. කොළඹ: ෆාස්ට් පබ්ලිෂන් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්.

සිරිසේන N. K., (1961). ලංකා ඉතිහාසය. කොළඹ: ගුණසේන සහ සමාගම.

සෝමදේව, R., (2014). ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඉතිහාසය. කොළඹ: පුරා විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව.

විජේසේකර, N., (1987). වැද්දන්ගේ විකාශනක්‍රමය. පරි. සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ: රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව.

විජේතුංග, S., (2005 ජූලි). රජගලතැන්න. කොළඹ: පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව

වෙනිනමුණි, V., (2009). සරල සිංහල මහාවංශය. කර්තෘ ප්‍රකාශන.

Bal, M., & Bryson, N., (1991). Semiotics and Art history: A Discussion Context and Senders, Pp. 242 - 256.

Bandaranayake, S., (2006). The Rock and Wall Paintings of Sri Lanka. Pannipitya: Stamford Publisher.

Bell, H.C.P., (1904). Archaeological Survey of Ceylon. North Central province Annual Report. XXXVI.

Daraniyagala, P.E.P., (1954). Stone Age Ceylon. Journal of the Royal Asiatic Society. Vol. III

Growing, L., (1998). Art A word History. London: Dorlingkindrsly Limited .

Hapuarachchi, A., (2003). From Spoken Word to Writing. Maradana : Rathna publishers,

Nadadewa., B.D., (1986). Rock Art Sites of Sri Lanka A Catalogue. Ancient Ceylon. No. 06. Archeological Department.

Nandadewa, B.D., (1992). Rock Art Sites of Sri Lanka: Rock Art in the Old World. Indiragandi National Center for the ARTS.

Salzmann, Z. (1999). Language,Culture and Society: An Introduction to linguisticAnthropolgy. Avalon publishing. The University of Michigon .

Shigyo, K., (1999), Ruins of Ancient Ruhuna caviation. Japan: Exploration Club of Hsei University.

Somadera, R., (2012). Rock paintings and Engraving Sites in Sri Lanka. Colombo: PGIAR Publication.

www. Charles Prior - Semiotic Triangle.com

Open Access, Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: director@cikcs.sab.ac.lk

The Effectiveness of the Existing Waste Management Practices in Hostels of the University of Peradeniya

S. M. D. N. K. Senavirathna, Marshals Division, University of Peradeniya,
nilusenavirathna@gmail.com

Received: 18 August 2023 / Revised: 05 October 2023 / Accepted: 16 October 2023

Abstract

The University of Peradeniya is one of the oldest and largest residential and the most beautiful Universities in the country. Its environmental and aesthetic beauty is one of its identities. But the Solid Waste has been a significant and harmful challenge to the beauty of the University. Therefore, it is identified that Solid Waste has become a free dominant environmental, social, aesthetic, and economic issue on the premises of the University of Peradeniya with the growing residential student population in hostels, changing the lifestyle and consumption patterns and the rapid development in every aspect of the University community. It is essential to find a sustainable solution to overcome this issue because the daily Solid Waste generation has increased rapidly day by day. If Solid Waste can be managed properly with best practices, very few negative impacts come out. Currently, Solid Waste has become a big issue at the University of Peradeniya due to Existing Solid Waste management practices. Therefore, the Existing Solid Waste management practices should be evaluated to find a sustainable solution for this issue. By focusing on the above matters, this study

mainly targeted to evaluate the effectiveness of the existing Solid Waste Management practices in residential hostels in the University by using SWOT analysis. Further, it focused on proposing proper and sustainable strategies to overcome this issue and implement an eco-friendly sustainable solution. A mixed method of data collection has been used in this research and SWOT analysis was used as qualitative analysis. Both primary & secondary data were used for SWOT analysis. According to the SWOT analysis, it is identified that the existing Waste Management practices are inefficient. Therefore, sustainable strategies are proposed to minimize waste generation and to maintain a sustainable and eco-friendly solid Waste Management mechanism within the University hostels.

Keywords: Solid Waste, Solid Waste Management, SWOT Analysis, University of Peradeniya

Introduction

With the increasing residential student population in hostels, changing lifestyle and consumption patterns, and the rapid development in every aspect of the University community, Solid Waste Collection has become a free dominant environmental, social, aesthetic, and economic issue in the premises of the University of Peradeniya. Solid Waste is a range of garbage produced by human and animal activities that are discarded as unwanted and useless. Solid Waste Management is defined as the discipline associated with the control of generation, storage, collection, transport or transfer, processing, and disposal of solid waste materials in a way that best addresses the range of public health, conservation, economic, aesthetic, engineering, and other environmental considerations (Sasikumar and Krishna, 2009).

The normal practice of Solid Waste Management at the University of Peradeniya was collecting and dumping Solid Waste in a nearby abandoned land area in Udaperadeniya, river banks in the river Mahaweli on University premises, resulting in many environmental and health problems as well as negative impacts in the area. Some dumping sites are very close to the streams or waterways and the

Udaperadeniya Village area and the water is also getting polluted. Solid Waste Management is not just collection and dumping; it is defined as the systematic administration of activities that provide for the collection, source separation, storage, transportation, transfer processing (including recycling) treatment, and disposal of Solid Waste (Nemerow, Agardy, Sullivan, Salvato, 2009: 179).

Although the University of Peradeniya has sufficient resources such as intellectuals who have sound knowledge and experience in waste management, financial capabilities, land, and manpower to nicely manage the Solid Waste within the University premises and minimize the harmful impacts created by the waste in the University, Still it is not properly established and implemented a sustainable Solid Waste Management mechanism within the University to minimize negative impacts of it and implementing an efficient Waste Management practices.

When considering the existing Solid Waste Management practices in the University, only a few hostels are being practised correctly, only a few are functioning up to some extent and some are neglected or abandoned. It is not implemented properly owing to the following reasons. No proper adaptation, no observations, and actions against those who don't follow the product, more open access everywhere within the University, and sometimes due to financial capabilities are caused by those practices.

According to the generally accepted concept of Solid Waste Management hierarchy, priority is given to changing the behavior of people, minimizing waste generation, and achieving zero landfills. The primary goal of Solid Waste Management is reducing and eliminating adverse impacts of waste materials on human health and the environment to support economic development and superior quality of life. This is to be done in the most efficient manner possible, to keep costs low and prevent waste buildup (Rick LeBlanc, 10/27/20). Therefore, the most repairable method is waste prevention or minimizing the collection in hostels by introducing sustainable Waste Management techniques by enacting a legal framework in hostels.

This study is targeted to encourage the establishment of a sustainable, efficient Solid Waste Management mechanism in the University hostels. Finally, the study aims to encourage the University community to reduce the daily Solid Waste generation, implement and adopt well-established Solid Waste Management practices within hostels, and restrict outsiders from bringing and dumping their waste within the University premises to bestow a sustainable and harmless environment for our future generation to create a most environmental friendly environment, to produce most intellectuals from this University to bring our country to the top of the development as environmental friendly community. The University of Peradeniya has bestowed world-recognized intellectuals and professionals such as doctors, engineers, professors, scientists, authors, astrologists, artists, and teachers to solve the world's problems. But still, it was unable to pay attention to solve the problems of Solid Waste within the University premises especially in hostels by using the above resource persons. If Solid Waste can be managed properly with best practices, very few negative impacts come out. Solid Waste has become a free dominant environmental, social, aesthetic, and economic issue on the premises of the University of Peradeniya up to now. Existing Solid Waste management practices are the main reasons for that. Therefore, the Existing Solid Waste management practices should be evaluated to find a sustainable solution for this issue. It was evaluated in this research by using SWOT analysis. Residential hostels are the major points where highly Solid Waste is generated daily. Therefore, this study aims to persuade or motivate students and the University community to practise Waste Prevention or reduce Waste Generation within the hostels and aims to encourage establishing a sustainable, efficient waste management mechanism in the University hostels.

Literature Review

There is ample evidence that the ancestors paid attention to and respect the environment where the human-environment relationship is concerned. The man had to interact with the environment to fulfil his necessities. With time, he started exploiting natural resources almost to the fullest extent. This led to irregular

environmental changes. The ultimate result of the exploitation of natural resources by humans was environmental pollution.

With the recognition of the importance of minimizing pollution of natural resources, much attention has been drawn to the management of Solid Waste; waste which results in the pollution of the whole environment including the hydrosphere, atmosphere, and lithosphere. As a result of growing awareness and inclination towards the necessity of Waste Management, an increase in research and studies on the field of Solid Waste Management can be identified. As a result of this trend at international, regional, and country levels, the literature on the field of Solid Waste Management is flourishing with conferences, reports, studies, and research etc. on this subject.

Several international studies on solving Solid Waste related issues have been used for this research. Charles R. Rhyner, Leander J. Schwartz, Robert B. Wenger, Mary G. Kohrell have researched on the topic of "Waste Management and Resource Recovery" published in Boca Raton in 1995 is one of them. This study discusses in detail the waste management problems and issues faced by modern society. Scientific, technical, and environmental principles are emphasized to illustrate the processes of municipal and industrial solid wastes and liquid wastes, and the nature of impacts resulting from waste dispersal and disposal in the environment. Economic, social, legal, and political aspects of waste management are also addressed. Environmental issues and concerns receive thorough coverage in discussing waste reduction, resource recovery, and efficient and practical waste disposal systems. Other specific topics include recycling, physical and chemical processing, the biological treatment of waste solids, incineration, pyrolysis, energy recovery, hazardous wastes, and landfill management. The role of government and other institutions in waste management and resource recovery matters is also detailed. This research is a great source of the knowledge required for the research on Waste Management.

Kuruppuge and karunarathna (2014) study based on “Issues in Management of Municipal Solid Waste: Institutional Capacity of Local Authorities in Sri Lanka” have mentioned that the reforms introduced in 1978 following the introduction of trade liberalization had changed socio-economic development in Sri Lanka. It has caused an increase in urbanization and urban population, economic growth, and improved living standards of people in Sri Lanka. The above researchers pointed out that urbanization, the rapid development of urban infrastructures, and public services have resulted in a significant increase in the quantity and characteristics of Municipal Solid Wastes (MSW) during the last 36 years in their research. Further, they have mentioned that in Sri Lanka, MSW collection, transportation, and disposal fall into the scope of the local authorities (LA’s); such as Municipal Councils, Urban Councils, and Pradeshiya Sabha. They have studied the present status of Municipal Solid Waste (MSW) Management by Local Authorities (LA) of Sri Lanka was assessed via a comprehensive survey to identify the lapses in legislation, management, and implementation. When reviewing their research on Solid Waste in Sri Lanka has become a considerable environmental, and social issue in Sri Lanka. The development in all socioeconomic and environmental aspects and rapid urbanization as well as the population growth mainly caused Solid Waste problems in municipal areas in Sri Lanka. Therefore, they have done research in municipal areas in Sri Lanka.

Silpa Kaza, Lisa Yao, Perinaz Bhada-Tata, Frank have done a study on “*What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050*”(2018). The report “A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050” indicated that the world generates 2.01 billion tonnes of Municipal Solid Waste annually, with at least 33 percent of that extremely conservatively not managed in an environmentally safe manner. Worldwide, waste generated per person per day averages 0.74 kilograms but ranges widely, from 0.11 to 4.54 kilograms. Though they only account for 16 percent of the world’s population, high-income countries generate about 34 percent, or 683 million tonnes, of the world’s Waste. Further, they pointed out that, when looking

forward, global waste is expected to grow to 3.40 billion tonnes by 2050, more than double population growth over the same period. Overall, there is a positive correlation between waste generation and income level. Daily per capita waste generation in high-income countries is projected to increase by 19 percent by 2050, compared to low- and middle-income countries where it is expected to increase by approximately 40% or more.

A very important point that they have mentioned is Waste generation initially decreases at the lowest income levels and then increases at a faster rate for incremental income changes at low-income levels than at high-income levels. They predicted that the total quantity of waste generated in low-income countries is expected to increase by more than three times by 2050.

Jensen and Christensen (1986) conducted a study on Waste Management Incorporating Modern Technology. The study titled "Solid and Hazardous Waste Disposal Site Selection Using Digital Geography Information System" focuses on selecting an optimal site for waste disposal using GIS technology. This research can be identified as an important geo-scientific study that can be the basis for a study on the environmental, social, and economic impacts of dumping sites.

In addition to the above, "Encyclopaedia of Environmental Pollution and its Control" by G.R. Chatwal et al, published in India in 1945, is an important document where Waste Management is concerned. This sheds light on 'Advanced Treatment' Applicable for Modern Day waste. Although first and second treatments remove biological substances, physical and chemical substances are not thus removed. This study focuses on treatments for such matter and recycling waste using scientific and technological methodologies, which are also applicable for water treatment. This is useful when suggesting strategies for sustainable Solid Waste Management, which is an objective of this study.

The research on "Solid Waste Pollution" by P.R.Trivedi and Raj Gurdeep, published in 1992, shows that Solid Waste can be hazardous. People consume food, and the waste

produced is absorbed into the soil. With the Industrial Revolution, more and more people concentrated in urban areas. Higher population density in these areas resulted in higher levels of waste, and the study discusses the environmental problems occurring due to this scenario. These researches focused on evaluating the existing Solid Waste management practices in hostels of the University of Peradeniya and how effective solid waste management practices are.

A book by C.S. Rao, "Environmental Pollution Control Engineering" concentrates on Solid Waste Management. It discusses the generation of solid waste through domestic, commercial, industrial, and agricultural activities and the increase in degradable Solid Waste with increased earnings. Furthermore, it also analyses the composition of solid waste from 05 Indian cities. It also discusses the ability of solid waste to generate biochemical energy, how waste can cause ailments in humans, and waste collection and disposal methods. This study is important from an engineering and scientific point of view. Since this research focuses on evaluating the existing Solid Waste management practices in hostels of the University, composition waste, and sustainable methodologies of waste management, this study is relevant to my study to a certain extent.

Accordingly, it is evident that various experts have conducted research on Waste Management but from different points of view. These may be, for example, a social or materialistic point of view. All scopes must come together under the phenomenon of sustainability. Hence, the importance of the study can be identified from a geographical point of view based on time and space. Accordingly, I wish to introduce new knowledge while paying more attention to evaluating the effectiveness of existing Waste Management practices in the hostels of the University of Peradeniya.

When considering the Solid Waste issues in Universities, the number of University students has rapidly increased up to now. But the land and the other resources have not been developed in parallel. Therefore, Solid Waste Management has become a big issue in Sri Lankan Universities as well as the University of Peradeniya.

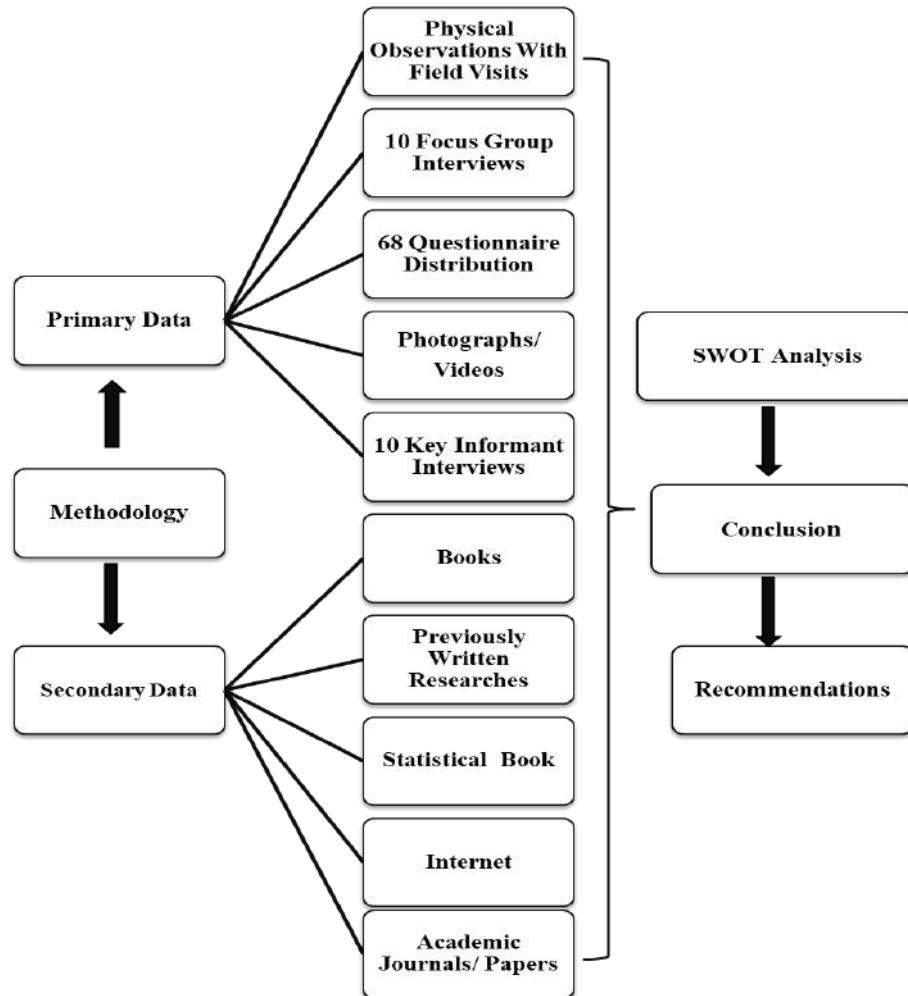
According to the literature review, many researchers have done their research on the topic of Solid Waste Management and its effectiveness in different areas, municipal councils, and Universities in Sri Lanka.

However, According to the knowledge and understanding of the researcher there is a dearth of research on the topic of Solid Waste Management and its effectiveness in the hostels of the University of Peradeniya. Therefore, a research gap was found in the research cycle to conduct valuable research on a current problem at the University of Peradeniya.

Objectives of the Research

- Evaluate the effectiveness of existing Solid Waste Management practices in hostels of the University of Peradeniya by using SWOT analysis.
- Propose proper and sustainable strategies to better Solid Waste Management practices in hostels.

Figure 1: Data Collection Methods

Source: Constructed by the Researcher, 2022

The effectiveness of existing Solid waste management practices in hostels at the University was analyzed by using SWOT as a qualitative analysis. Both primary and secondary data sources were used to evaluate the effectiveness of existing Solid Waste Management practices in hostels and examine the current status of Waste Management practices in hostels of the University of Peradeniya by using SWOT analysis. Secondary data sources such as thesis, research on the above topic, statistical data, background

information, Map information of the study area, and data on selling quantities of recyclable Solid Waste of the University were used for this study.

Five methods of data collection were used in this research including physical observation with field visits, questionnaire distribution, reviewing literature, such as books, academic journal papers, and previously written research, Focus interviews, and Key informant interviews. During the field visits, photographs and videos were taken from some Solid Waste collection points and dumping sites. Transportation mechanisms and activities in the Solid Waste Management Center at the University were also observed. There are altogether 24 hostels for both girls and boys which provide 65% of residential facilities for all students besides second years in each facility in the University. This study is based on 17 hostels including 9 boys' hostels and 8 girls' hostels in the University of Peradeniya. All these hostels are on the University premises and 3,091 undergraduates can be accommodated in all boys' hostels and 4,792 girls can be accommodated in girl's hostels. In this study, Ediriweera Srachchandra & Gunapala Malalasekara halls are considered as one hostel, but now it is considered as two hostels for administrative purposes.

Aq 40 hall and Jayathilake hall hostels are closed due to renovations. Mahakanda hall is a newly built hostel therefore it was not completely furnished during the study period. Sangaramya and Kehelpannala are bhikkhu hostels. Mahailuppalama girls' hall and boys' hall are out of the University premises. Therefore, besides these 6 hostels, 17 hostels which consist of 8 girls hostels such as Ramanathan hall, Sangamitha hall, Sarasavi Medura hall, Ediriweera Srachchandra & Gunapala Malalasekara hall, Hilda Obesekara hall, Sarasawi Uyana hall, Wijewardaha hall, Lalith Atulathmudali and 9 boys hostels such as Akbar hall, Ivor Jennings, Marrs hall, Hindagala hall, Arunachalam hall, James Peries, Marcus Fernando hall, New Akbar hall, Senaka Bibile hall were taken as the study population for this study out of 24 hostels. The Purposive sampling method was used for this research because the population is small, and the other reasons are, the number of students accommodated in a hostel and the sizes of the hostels are different from each other.

On one hand, if one of the other sampling methods was used, it would not represent the whole population. On the other hand, it is very difficult to accurately generalize the existing Solid Waste Management Practices in hostels by taking samples. Therefore, the purposive sampling method was used for this study.

Ten key informant interviews were conducted to collect primary data for this study which consisted of a group of laborers who were allocated to the Health Centre of the University of Peradeniya for the duties of Solid Waste Management, employees of the Solid Waste Management Centre of the University, Some laborers of private cleaning services who allocated for University hostels, some permanent employees of the University carder were interviewed to collect more information on existing Solid Waste Management practices in University hostels. A questionnaire survey has been done to collect data. Four employees from one hostel including the sub warden, the cleaning supervisor of the hostels labourers on waste-related activities in the hostels, and laborers who engage in duties in compactor used to collect and transport Solid Waste from hostels were selected for the questionnaire survey. A questionnaire survey was done by taking four employees from one hostel including the above described categories who are responsible for handling Solid Waste activities in hostels in all hierarchies. Altogether 68 questionnaires were distributed to collect data for this study.

Field observations have been done in all 17 hostels and their canteens, the Upper Hanthana sanitary waste dumping site, the Waste Management Centre at the University, the river bank area of the river Mahawali, and garbage rooms of hostels and many unnecessary Solid Waste dumping points in University premises were observed in this field observations and photographs and videos related to existing Solid Waste Management practices were taken at a suitable point which connected with to this study.

Furthermore, relevant information on Solid Waste Management in hostels was also extracted from reports of the University Health Center and literature such as books,

It is mainly focused on evaluating the effectiveness of the existing Solid Waste Management practices in hostels by using the SWOT analysis of the University of Peradeniya and proposing proper and sustainable strategies for Solid Waste Management practices in hostels at the University.

Halls of Residence

1. Senaka Bibile Hall
2. AQ40 Hall
3. Sarasavi Uyana Hall
4. Maris Hall
5. Wijewardene Hall
6. Jayathilake Hall
7. Arunachalam Hall
8. Ivor Jennings Hall
9. Kehelpannala & Sangharamaya Bhikku Hostel
10. Akbar-Nell Hall
11. New Akbar Hall
12. Hilda Obeyesekere Hall
13. James Peiris Hall
14. Marcus Fernando Hall
15. Sanghamitta Hall
16. Gunapala Malasekara Hall
17. Ediriweera Sarachchandra Hall
18. Ramanathan Hall
19. Hindagala Hall

University of Peradeniya

ආකෘති *narrations* Volume 08 / Issue 02 / 2023

Result and Discussion

Current Status and Responsibility of Solid Waste Management in Sri Lanka

It is useful to consider the background of Solid Waste Management in Sri Lanka. Sri Lanka generates When considering the current status and responsibility of Solid Waste Management in Sri Lanka, it generates 7000MT of Solid Waste per day. Each person generates an average of 1- 0.4kg of waste per day (<https://efl.lk/status-waste-management-srilanka>). Western Province contributes to nearly 60% of waste generation. According to the Waste Management Authority and the Central Environmental Authority, only half of the waste generated is collected.

Waste collection and disposal responsibilities are vested with the local authorities of the particular Divisional Secretariat, either a municipal council (as per the Municipal Councils Ordinance -1947), Urban Council (Urban Councils Ordinance – 1939), or Local Council (Pradeshiya Sabha Act – 1987). Provisions related to Waste Management and disposal, are made under the National Environmental Act No.47 of 1981 and Public Nuisance Ordinance.

There are many institutions concerned with Waste Management at different stages in Sri Lanka, including the Ministry of Local Government and Provincial Councils, the Ministry of Mahaweli Development and Environment, the Ministry of Megapolis and Western Province Development, the Central Environmental Authority, Urban Development Authority, National Solid Waste Management Support Centre, Western Province Waste Management Authority, Local Authorities.

For the last 20 years or so, government institutions have attempted to figure out the best waste management strategy for the country. While some policies and actions supported sanitary landfills, some initiatives were driven towards waste-to-energy projects. Further in 2008, CEA initiated a 10-year Waste Management Programme named “Pilisaruru Programme” with the goal of “Waste Free Sri Lanka by 2018”. Unfortunately, the lack of an integrated strategy (unified coherent strategy) has led to

inconsistent and ineffective practices
(<https://efl.lk/status-waste-management-srilanka>).

Solid Waste Management has become a critical social, economic, and environmental problem in Sri Lanka up to now (Muller, 2002). The failure to address this escalating issue promptly resulted in unsanitary eyesores in Karadiyana, Bluemendhal, Meethotamulla, and Kolonnawa, and the degradation of wetlands, coastline, rivers, and other streams which become dumping sites for plastic and polythene waste, and other mixed waste. With mountains of the garbage accumulating at Bluemendhal and Meethotamulla, on the 14th of April, Sinhala Hindu New Year dawned with the burst of Meethotamulla Garbage Mountain, killing 30 people and destroying more than 100 houses.

According to the available data of the modern information society, it proved that the tasks of Solid Waste Management have been complex technical challenges at present. These challenges bring a variety of administrative, economic, and social problems that must be managed and solved for society as well. *Solid Waste Collection and Disposal* have become major *environmental* issues in *Sri Lanka* and the common practices adopted by the public and some local authorities are dumping *garbage* on roadsides and sensitive areas such as wetlands, marshy lands, and reservations are related issues with that. Reducing and eliminating adverse impacts of waste materials on human health and the environment to support economic development and superior quality of life is the primary goal of Solid Waste Management. Rick LeBlanc pointed out in his research that, It should be done in the most efficient manner possible, to keep costs low and prevent waste buildup (Rick, 2020).

Whether individuals personally manage their waste or the government or local governance authorities provide waste management services to their cities and societies, Solid Waste Management affects every single person in the world and every ecosystem in the earth. Therefore environmentalist, governments, local authorities, and people pay attention to Solid Waste Management, and the World Bank estimate

that waste generation will increase from 2.01 billion tons in 2016 to 3.0 billion tons in 2050 (The World Bank, 2019) due to several factors, such as population growth, urbanization, and economic growth, as well as consumer shopping habits. At least 33% of this waste is managed globally today through open dumping or burning (The World Bank, 2019). Projected generation of Municipal Solid Waste worldwide from 2016 to 2050 (in billion metric tonnes) report's statistics represents the amount of Municipal Solid Waste generated worldwide in 2016 with projections for 2030 and 2050. It has been Projected generation of Municipal Solid Waste worldwide from 2016 to 2050 indicated that it is projected that in 2050, some 3.4 billion metric tonnes of Waste generation have increased massively around the world in recent decades, and there are no signs of it slowing down. By 2050, worldwide Municipal Solid Waste generation is expected to have increased by roughly 70 percent to 3.4 billion metric tonnes (The World Bank, 2019).

Historical Background of Solid Waste Handling and Management Practices at the University of Peradeniya

All types of Solid Waste of the University of Peradeniya have been dumped into the Mahaweli river bank area situated behind the gymnasium of the University from the beginning of the University to the year 2005. That was the normal practice of Solid Waste Management on the University premises which continued for a long time. The Health Centre of the University has been handling this matter from the beginning of the University. All Solid Waste was collected by using a University tractor and dumped in the above-mentioned areas. When Solid Waste was collected as little heaps, It was practiced to dig a sudden pit in that area, put collected garbage into that and close it with soil by using a backhoe.

Occasionally, the heap of Solid Waste collected on the river bank was burnt by labourers who engaged in waste removal activities. Then there were complaints from the officials of the gymnasium regarding that practice because the ash of burning Solid Waste had mixed into the swimming pool of the gymnasium. Then that practice

was stopped according to the instructions given by the registrar of the University during that time.

Then the solution was to dump collected Solid Waste into a selected place in the Upper Hanthana area, where the University Guest house is located. It was practiced for two years.

Then it started to dump University Solid Waste into the Gohagoda Solid Waste Dumping Site from 2007 to 2015. The University has to pay a fee for dumping waste there to the Kandy Municipal Council each Rs.5000/= per load. The monthly Solid Waste dumping fee of the University was approximately 1.5 lakhs. The Rotary Club donated a tractor to the University for transporting Solid Waste before 2015, and it was used up to 2015. After breaking down, it has not been repaired up to now, and it is in the garage of the University Health Centre which is below picture 1.

Picture 1: The tractor donated by the Rotary Club to the University for transporting SW which is at the garage of the UHC now due to breakdown

Source: Survey Data, 2022

In 2015, world people as well as Sri Lankans were also concerned about the concept of Solid Waste Management issues. According to that, the Kandy Municipal Council had ordered the University that Solid Waste should be separated and dumped into the Gohagoda dumping site.

According to their instructions, a committee was appointed under the Chief Medical Officer of the University to look into this matter. They have started an awareness programme on that matter to make the University community aware of separating their Solid Waste and dumping it. With that programme, Central Environmental Authority (CEA) has introduced some buyers to the University who buy recyclable Solid Waste from the University. Solid Waste separation and dumping practices started in that way within the University. Solid Waste bins for paper, polythene, plastic, and waste food were introduced to the University in 2015. Residual Waste was dumped in the Upper Hanthana area again.

After that, some Solid Waste handling practices were introduced to the University in 2015 and implemented at the end of 2016. That practice was established within the University with the guidelines of CEA and their practice and the Director of CEA in Central Province has come and introduced that to the University with the coordination of the above committee.

A building was established for solid sorting and separations in 2016 next to the present Sarasavi Medura hostel area opposite the Meewathura water treatment plant. Now the University Community calls it the Waste Management Centre.

That centre was mainly established to sort the unsorted Solid Waste there and store recyclable solid waste such as paper, cardboard, plastic, glass, and polythene till buyers buy them. All collected Solid Waste is unloaded there and separated there.

After separating the residential Solid Waste, transport and dump them into the Upper Hanthana area again. But one of the former DVCs of this University, prof. S.K. Hennayake, who had accommodation facilities near the Upper Hanthana area,

strongly objected to this practice and stopped dumping Solid Waste in the Upper Hanthana area in 2017.

Then again Solid Waste has been a huge problem for the University and as a solution, a pit was dug near the Waste Management Centre and dumped there and closed by the time when it became a heap by using a backhoe.

That practice was observed by the Meewathura water board officials, and they have objected. Then that area also was prohibited from dumping garbage. Then a quarter's area near Kuringi Kumaran Kovil was selected to put Solid Waste and dug a pit by using a backhoe. It failed in a very short period due to employees who live in quarters in that area having highly objected to dumping Solid Waste in that area. Therefore, again all residual and sanitary waste of the University has been dumped in the Upper Hanthana area up to now. The below picture shows the present condition of that dumping site.

Picture 2: Upper Hanthana dumping area for all residual SW and sanitary

Source: Survey Data, 2022

Picture 3: The compactor which is used in the University from

Source: Survey Data, 2022

Picture 4: The Belling Machine is at the WMC

Source: Survey Data, 2022

A compactor was bought by the University in 2015, and it has been used up to now. Above picture 3 shows it. A belling machine was also bought into the Waste Management Centre (WMC) and is shown in above picture 4 which can be used to pack papers, cardboard, and plastic polythene into bulk.

Existing Solid Waste Handling and Waste Management Practices in University Hostels

Solid Waste separation and dumping method was introduced to the University hostels by the Health Centre under the supervision of the Chief Medical Officer (CMO) and this procedure is monitored by PHIs at the Health Centre. Accordingly, three types of Solid Waste bins are introduced and located in hostels such as plastic/polythene, waste food, and paper. There are selected places in hostels to keep them and there are Solid Waste collecting rooms (garbage rooms) in hostels where there are above-separated bins.

When considering girls' hostels, some girls separate their Solid Waste and dump it properly into the bins. This practice should be implemented and monitored by the full-time Sub Wardens of the hostels. According to my observations, students still have not adapted to this practice, and they don't sort their waste and not dump it properly into the correct bins. This practice is not properly implemented and monitored by the responsible officials. Some follow the correct practice but not the majority.

All types of Solid Waste are not separated and dumped by mixing them. The cleaning services of hostels have been handed over to the private sector from the University and 10-12 cleaning service employees have been allocated for every hostel in the University with a cleaning supervisor for the duties of Solid Waste. Sub warden of the hostels should be responsible to do the duties of those employees as per the requirements of the hostels.

These employees separate Solid Waste as much as possible and hand it over to the compactor, and they transport it into WMC and unload it there. Unsorted solid is separated there again and stored as recyclable Solid Waste and others are transported and dumped in the Upper Hanthana area.

The Waste handling practice of some hostels is implemented in a good way such as Wijewardane hall, but not all are implemented effectively and efficiently.

When considering boys' hostels, the majority have not adopted to separate and dump their Solid Waste. They normally sweep the room and keep all their Solid Waste in front of their rooms without sorting or dumping it into a bin. Then hostel laborers collect and separate them as far as possible and hand them over to Compactor. Sometimes while loading Solid Waste mix them and unload them at the Waste Management Centre.

After separating Solid Waste there, some residual waste such as lunch paper, yoghurt cups, Nescafe cups, milo covers, milk packets, shopping bags, milk packets, and snack boxes, are remaining, and other recyclable Solid Waste was bought from the above buyers. Waste food baskets were supplied by pig farmers to collect them and they take waste foods for pigs. They come daily and collect them without paying, and they take waste food and that practice has been continuing for a long time now. Residual waste was dumped in the Upper Hanthana area again.

The University is the place where more intellectuals, and graduates produce according to the present requirements of the country. Although lots of intellectuals were born in this University to sort out the world's critical problems. But still, the University of Peradeniya has failed to manage Solid Waste in a sustainable and eco-friendly manner within University premises. Therefore, existing Waste Management practices at the University of Peradeniya are questionable. Therefore, this study aims to identify types of Solid Waste generation in hostels and evaluate proposed sustainable solutions to minimize waste generation in hostels.

When there is a breakdown of the compactor used to transport Solid Waste, a tractor is borrowed from the Department of Maintenance and the Faculty of Agriculture to transport Solid Waste on the University premises.

Hostels can be identified as main sources of Solid Waste generating and spreading places in the University of Peradeniya. It is identified that the number of students in a hostel, their daily consumption patterns, their lifestyle, resources they used and differences in waste disposal methodologies were affecting factors of the composition of Solid Waste collection in hostels, Paper Waste, Wood Waste, Plastic/Polythene, Waste Food, Sanitary waste, Glass, Sewerage, Iron/Steel, Waste Building Material, Unusable Clothes, and Broken Equipment are the major types of waste generates in hostels which identified in this research.

SWOT Analysis

This is the SWOT Analysis of this study which is used to evaluate the effectiveness of existing Solid Waste Management practices in the University. Accordingly, the Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats can be identified as follows:

Figure 3: SWOT Analysis

STRENGTHS	WEAKNESSES
<ol style="list-style-type: none"> 1. Availability of resources. <ul style="list-style-type: none"> ● Human resources – 17 wardens, Sub Wardens and Laborers. ● Availability of intellectuals and experts in the field of SWM. ● Availability of equipment: - compactor, A belling machine, other equipment ● Availability of land, water & electricity. 2. Sufficient financial capabilities. 3. Use of separate bins for waste segregation. 4. Separation and disposal of 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lack of Supervision of existing Solid Waste Management practices. 2. Administration failures. 3. Solid Waste disposal is not being monitored properly. 4. Lack of contribution of students towards proper Waste Management. 5. Solid Waste is not being transported daily. 6. Transporting waste by mixing up them all. 7. Defective vehicles and

<p>waste.</p> <ol style="list-style-type: none"> Timely garbage disposal. Minimizing the use of polythene. Properly placed garbage bins. Solid Waste Management activities are assigned to MO and PHIs in their job descriptions. Having an opportunity to sell and get an extra income by selling recyclable Solid Waste items. 	<p>insufficient number of vehicles for garbage transportation.</p> <ol style="list-style-type: none"> Waste management is not included in the rules and regulations of hostels. Lack of adequate facilities for cleaning workers. Lack of proper waste management system. Lack of well-trained employees to operate WM equipment. Students don't adhere to WM Practices at the hostel. Lack of knowledge of laborers who engage in Solid Waste duties. Making pets (dogs/cats) in hostels and feeding them by students. Having opportunities to bring and dump outsiders' waste in hostels.
OPPORTUNITIES	THREATS
<ol style="list-style-type: none"> Create an environmental management plan for the University. Obtain world-recognized standards such as ISO14001 to the University. Appoint an environmental manager to the University. Opportunity for innovations. The emergence of a new source of income. Creation of an opportunity for composting. Waste management through the participation of the private sector. Ability to conduct Waste Management programs and develop attitudes of students. 	<ol style="list-style-type: none"> University premises belong to 3 local government authorities. The threats from wild animals (e.g. monkeys) due to improper disposal of waste and Influence from Rats, Cockroaches, and other animals in landfills. Faults of equipment used for collecting waste. Inability to obtain an incinerator for burning waste. Irregular waste disposal by external persons as there are many access roads to the University. Obstacles arose against proper Waste Management due to the unlawful staying of students in hostels.

<p>9. Launching new training programs, and projects and motivating the University community for proper Waste Management practices through them.</p>	<p>7. Violations of rules and regulations of hostels by the students.</p> <p>8. Lesser intervention from other public institutions.</p> <p>9. Students don't pay attention to waste management practices.</p> <p>10. The rapid increase in residential students and the number of students entering University education.</p> <p>11. Keeping employees in the long term in the same Hostels without a service rotation.</p>
---	---

Source: Constructed by the Researcher, 2022

When considering the Strengths that the University possesses to implement an effective Solid Waste Management mechanism within the University, availability of resources is one of them. It is rich in both human and physical resources as well. When considering the land availability of the University, it covers about 700 hectares of land, and more than enough land resources belong to the University. Further Availability of infrastructure such as roads, water and electricity are also strengths for the University. The availability of human resources is an enormous strength of the University with more talented and experienced intellectuals and experts in the field of SWM available in the University. As an example, there are 17 Wardens, 17 Sub Wardens in all hostels, and enough laborers for the smooth functioning of Solid Waste activities in hostels. When considering the availability of equipment, a compactor, a belling machine, and all the other equipment are available at the University.

The use of separate bins for waste segregation is an existing good practice of Solid Waste Management in hostels and one of its strengths as well. Separate garbage bins are used and located in separate places at hostels to dispose of the different types of waste in each hostel, i.e., green colour bins for food waste, red for polythene and

plastic, and blue for paper disposal. In some hostels, there were garbage bins for glass and other waste as well. The below types of waste can be identified as the major categories of waste generated in hostels. According to this study, it is identified that below types of Solid Waste contribute to the daily generation from largest to smaller as Waste Food, Sanitary waste, Plastic/Polythene, Paper Waste, Glass, Iron/ Steel, Wood Waste, Waste Building Material, Unusable Clothes, Broken Equipment, Tools (Sewerage).

Hostel administration has introduced a method to students that Separates their Solid Waste and disposes of it in separate bins in hostels is also a strength. Separation of waste from girls' hostels is relatively at a satisfactory level compared with boys' hostels. There is a garbage room in the dormitory to dispose of the Solid Waste. Garbage bins have been set on the side of hostels to dispose of waste and steps have been taken to dispose of Solid Waste properly.

Based on the study, it has been identified that some hostels implemented a separate time in the day to dispose of waste on time. For example, in dormitories such as Wijewardena and Sanghamitta hostels, students are given a specific time to dispose of their daily Solid Waste under the supervision of the Sub-Warden and the superintendent of the sanitation division.. Further, the hostel administration strictly observed and instructed students to collect their waste and dispose of it separately timely.

The other strength of existing Waste Management practices in hostels is Minimizing the use of polythene. Out of the Solid Waste discharged from hostels, polythene can be identified as a type of Solid Waste that is difficult to manage. Therefore, using polythene like bags, and lunch papers is prohibited in some hostels and canteens due to this Solid Waste problem.

The Weaknesses have been identified when evaluating the effectiveness of the existing Waste Management practices in university hostels as per the SWOT analysis done in this research. Administration fliers are the major weaknesses that were

identified t. Solid Waste disposal is not being monitored properly as one of them. Students do not dispose of their waste properly due to a lack of supervision of hostels' Sub-Wardens, the cleaning staff and the other relevant authorities. The relationship among students, officers, and employees is not satisfactory. Due to the lack of supervision and reluctance of students to accept the advice of officials, especially in Arunachalam and New Akbar halls, it has been difficult to dispose of waste properly and fail to adhere to students. Administrative failures and lack of supervision directly affected that.

On the other hand, the lack of contribution of students towards proper waste management is a big Weakness of existing practices. The study found that both girls and boys pay attention at a minimal level to this and especially boys contribute very little to the function of a proper waste management system in hostels.

Solid Waste not being transported daily is also a considerable Weakness identified in this research. Problems have arisen because Solid Waste accumulated in the University hostels is not carried away daily by the workers of the University Health Center. The data obtained from the study showed that in some hostels, such as Sarasavi Uyana Hostel and Lalith Athulathmudali Hostel, Solid Waste is not removed on a daily basis, and a formal Solid Waste Management system is not implemented.

Mixing Solid Waste while transporting them is another Weakness of the existing practices. Although it is separated and collected at hostels, it is to be re-segregated at the waste disposal Centre as it is mixed and transported. Reseparation of Solid Waste requires more time and more labour. Therefore, the workers associated have been severely inconvenienced in sorting the waste.

Defective vehicles and an insufficient number of vehicles for Solid Waste transportation caused issues in hostels. The inadequacy of compactors and tractors is a major weakness in existing Solid Waste Management practices at the University. It has led to daily Solid Waste collection and created related issues in hostels.

Waste Management is not included in the rules and regulations of hostels and is identified as a Weakness of the SWOT analysis done in this research. The study made it clear that there are no specific rules and regulations about the places where Solid Waste is disposed and managed in hostels, and no penalties for illegal dumping. Awareness programs on Waste Management are not implemented at the hostel level.

The lack of adequate facilities for cleaning workers is caused by failures of Solid Waste Management activities in the University. Workers currently employed in hostels and the Waste Management Centre do not have adequate facilities to meet their basic needs. They have been severely inconvenienced without having a place to have their meals at the working place.

The lack of implementing a proper Waste Management system is the major Weakness in the University. There is no formal Solid Waste Management system in the University at present, and there is very little contribution from the responsible authorities of the University in this regard. There are no proper or good practices from Waste Generation to final disposal.

When considering the Opportunities of SWOT analysis, there are opportunities for innovations. Students can be directly involved in Waste Management by recycling waste such as paper, polythene, and plastic and being able to create innovative products with these materials and motivate students to earn extra income. For *Solid Waste recycling*, students can reuse manufactured goods from which resources such as steel, copper, or plastics can be recovered and reused. *Recycling* is a significant way to keep large amounts of *Solid Waste* out of landfills, conserve resources, and save energy. They can use the 7 Rs such as Rethink, Refuse, Reduce, Repurpose, Reuse, Recycle, and Rot for Sustainable Solutions.

The university hostel and relevant authorities can conduct Waste Management programs for students and develop their attitudes toward it is also an opportunity for this. The establishment of a proper Solid Waste Management system in the University

with the knowledge and guidance of experts on Solid Waste Management and the attention and contribution of the University staff and students.

Further University has the opportunity to participate in the private sector for Solid Waste management activities. The ability to obtain financial facilities required for Solid Waste Management in coordination with government and non-government organizations is more efficient than existing ways.

Launching new training programs/projects and motivating the University community directly for a proper Solid Waste Management practice through them. The establishment of the composting system will be an opportunity to get fertilizer free of charge for cultivated lands of the University and to obtain additional income from selling fertilizer.

As per the SWOT analysis done in this research, it was identified that the existing Solid Waste Management Practices were Threatened by below reasons in the University. University premises belong to 3 local government authorities such as Kandy Municipal Council, Udunuwara Pradeshiya Sabawa, Four Gravate, and Gangawata Korle Prdeshita Sabawa is the biggest threat to them. All 3 local government authorities rejected the collection of the University Solid Waste. But all other universities' Solid Waste is collected by the relevant local government authorities. Therefore, this has become a big threat to the University.

Wild animals are the other threat to this. The threats from wild animals (e.g. monkeys) due to improper disposal of waste can be seen in many places. Taking away and scattering polythene waste in hostels by animals such as dogs and monkeys is a hindrance to Solid Waste Management, and issues can be minimized by storing it in a place where it cannot be taken away by animals.

Faults of equipment used for waste collection are also a threat to existing Solid Waste Management practices in the University. The Sorted Solid Waste generated daily in the hostels is transported by the employees of the University Health Centre. However,

the number of vehicles currently used to transport the Solid Waste is not sufficient. Due to the breakdowns and faults of the existing vehicles, transportation cannot be done daily and properly. Therefore, the daily Solid Waste collection in hostels has been a challenge to collect and transport due to faults of relevant equipment.

The inability to obtain an incinerator for burning waste is a big threat to the University. The amount of Sanitary Waste generated at girl's hostels is very high and managing this type of waste has become a challenge. The lack of financial facilities to procure incinerators for waste incineration has become a challenge.

Obstacles arising against proper Solid Waste Management practices due to unlawful staying of students in hostels are also identified as a threat to existing practices. Improper Solid Waste disposal has become a challenge due to the unlawful staying of former University students in some hostels. This is mainly due to having many accesses to hostels such as Arunachalam and New Akbar, and the lack of supervision by the Sub-Wardens and other officials.

The rapid increase of the student Community has become a threat now while handling Solid Waste in hostels. A large number of students are now entering University education every year. The University student population has increased by a considerable amount in the recent past. There were 8217 Students in 2006, and it has been increased up to 14623 in 2022 without external students. The number of residential students also increased, in this way 5377 Students were accommodated in 2000, and it will increase to 9161 in 2020. University provides residential facilities to up to 65% of the students' population including illegal staying of students at present. Six hostels were added to the university to cater to the increasing number of students. Therefore, it identified that Solid Waste Collection has become a free dominant environmental, social, aesthetic, and economic issue on the premises of the University of Peradeniya with the increasing residential student population in hostels, changing the lifestyle and consumption patterns and the rapid development in every aspect of the University community. The amount of waste generated is very

high depending on the amount of resources they use. Hence, waste Management has become a challenge now.

Violation of rules and regulations of hostels by the students is another threat that was identified in this research. It has become a major challenge to get the support of students for Solid Waste Management because the residential students act on their own accord, disobeying the instructions of the authorities and rules and regulations in hostels.

Conclusion

The University of Peradeniya is one of the oldest and largest residential Universities in Sri Lanka and the most beautiful University in the country. Its environmental beauty is one of its identities. Solid Waste has become a significant and harmful challenge to the beauty of the University. Therefore, it is identified that Solid Waste has become a free dominant environmental, social, aesthetic, and economic issue on the premises of the University of Peradeniya with the increasing residential student population in hostels, changing the lifestyle and consumption patterns and the rapid development in every aspect of the University community. It is essential to find a sustainable solution to overcome this issue because the daily Solid Waste generation is increasing rapidly day by day. There are 24 residential hostels in the University. Altogether 17 hostels were included in this research consisting of 9 boys' hostels and 8 girls' hostels. Therefore, by focusing on the above matters, this study is targeted to evaluate the existing Solid Waste management practices in residential hostels of the University of Peradeniya and identify strengths, weaknesses, opportunities, and threats of existing practices to go for an eco-friendly sustainable solution to overcome this issue.

This study focussed on evaluating the effectiveness of the existing Solid Waste Management practices in hostels of the University of Peradeniya and proposed proper and sustainable strategies for Solid Waste Management practices for these hostels.

According to the SWOT analysis, it was identified that the existing waste management practices are inefficient due to these weaknesses such as lack of supervision of existing waste management practices. Administration failures, Solid waste disposal not being monitored properly, Lack of contribution of students towards proper waste management, Solid waste not being transported daily, Transporting waste by mixing up them all, Defective vehicles and an insufficient number of vehicles for garbage transportation, Waste management is not included in rules regulations of hostels, Lack of adequate facilities for cleaning workers, Lack of proper waste management system, Lack of well-trained employees to operate WM equipment, Students don't adhere to WM Practices at the hostel, Lack of knowledge of laborers who engage with solid waste duties, Making pets (dog/cats) at hostels and feeding them by students, Having opportunities to bring and dump outsiders' waste in hostels. Further, it is found that these are the threats that course for the inefficiency of existing solid waste management practices in hostels of the University of Peradeniya. There are University premises belong to 3 local government authorities, The threats from wild animals (e.g. monkeys) due to improper disposal of waste and Influence Rats, Cockroaches, and other animals in landfills, Faults of equipment used for collecting waste, Inability to obtain an incinerator for burning waste, Irregular waste disposal by external persons as there are many access roads to the university, Obstacles arising against proper waste management due to illegal staying of former students at hostels, Violation of rules and regulations of hostels by the students, lesser intervention from other public institutions, students don't pay their attention on waste management practices, rapid increasing of students entering to university education, keeping employees in long term in same hostels without a service rotation. Therefore, the below strategies are proposed to be implemented in hostels to minimise waste generation and to maintain a sustainable and eco-friendly solid waste management mechanism within the university. The below types of waste can be identified as the major categories of waste generated in hostels as Paper Waste, Wood Waste, Plastic/Polythene, Waste Food, Sanitary waste, Glass, Sewerage,

Iron/Steel, Waste Building Material, Unusable Clothes, and Broken Equipment are the major types of waste in this research.

The following sustainable solutions can be proposed to establish and implement an efficient solid waste management practice mechanism in the university to heritage waste-free university for future generations. Environmental management plan should be introduced to the university and appoint a well-qualified and experience environmental management officer to hand over the waste management responsibility properly and legally in the university, Environmental auditing should be done periodically, Administrative officers should rotate from a fixed time period, Responsible Authorities in the university need to utilize scientific experts to identify the best model to manage Solid Waste in the University, incineration or a combination of both, Preparation of a policy on university Solid Waste management, Preparation of strategies for the solid waste management, Provision of training on effective solid waste management including education and awareness for relevant officers, Provision of necessary facilities for implementation of solid waste management projects and programs, Strengthening the legal framework for solid waste management, Conduct Education and awareness programs, Provision of Compost bins at low cost for all hostels, Waste management by establishing a biogas production system at the end point of solid waste disposal, Profitable venture should be started by selling recyclable solid waste such as plastic/polythene, glass, steel and iron, paper to recycling Centres, In parallel, waste collection by local authorities should have to be regularized and facilitate collection of segregated waste otherwise separation at the point of generation will be a futile exercise, The way of Solid Waste collecting, disposing and separating should be done with sound management mechanisms, The local councils should make involved to facilitate this process according to the responsibilities vested from the government according to the ordinance and acts, As a suggestion it is proposed to establish a Solid Waste Management Center since enough resources are available in the university. As a result, this centre can be used as a model for other institutions which are interested

in this matter. Responsible authorities in university administration should prioritise biodegradable waste conversion to compost and biogas in partnership with the corporate sector. Business opportunities should be created based on the technology and financial feasibility, and it should not be based on gaining political or personal benefits, Gap between waste generators and collection and transportation in hostels should be filled by establishing a more regular mechanism than existing practices, Educate students and the university community to move towards more sustainable and resource efficient consumption patterns, Waste is a resource and profitable ventures should be created in the waste business, and it should be developed as a service that generates profit rather a business with no service value, Take international standards like ISO 14001 to standardize the existing practices, Updating daily reports on the composition and quantities of waste generated in hostels and recording daily the amounts of waste disposed at Waste Management Centres, Advise on proper disposal of sanitary waste generated mostly from ladies' hostels and providing incinerators for incinerating waste, Involve not only the hostel staff and students but also the entire university community in waste management, Launch of waste recycling projects for recycling waste such as paper and glass, Supervise the proper disposal of waste and provide separate bins for disposal of discarded clothes and electronic waste, Punish students who dump garbage improperly and strictly enforce hostel rules, Utilizing efficient staff for waste management and launching waste management training programs, Establishment of a Waste Management Centre at the University employing the knowledge of the experts, and launching training programs for staff as well as students on waste management, Provide sanitary services to solid waste disposal workers, encourage them to work efficiently and provide financial facilities to increase the quantity of vehicles, especially tractors and compactors, Establish a waste management system and appoint a competent authority to implement waste management strategies, Minimising or Preventing Waste Generation, reusing resources and commodities, separation of garbage at the source, collecting and transporting waste separately, recycling waste and resource recovery should be carried out as significant measures of solid waste management.

Practising 3R concept: Reduce, Reuse, and Recycle

As individuals, every person in hostels needs to be responsible for his or her waste, starting from minimising waste generation to ensuring responsible waste disposal. By reducing the use of plastic and polythene, paper, etc, One of the main responsibilities of students' is to separate the waste into biodegradable (perishables) and non-biodegradable categories and dump it correct garbage bins is the most important and initial practice to establish a sustainable Solid Waste Management Plan within the University.

The Suggestions are proposed to reduce the generation of polythene and plastic waste in the hostels of the university. Motivate students to do these things in the hostels such as Bring their own shopping bag, Carry a reusable water bottle, Bring your own cup, Pack your lunch in reusable containers, Say no to disposable straws & cutlery, Skip the plastic produce bags, Polythene and plastics are valuable resources that can be converted into cash and used as commodities through recycling, It is advisable to encourage the use of lunch boxes instead of food parcels to reduce polythene waste generated at hostels, an alternative material should be used to wrap food instead of the polythene lunch sheets in hostels canteens, As students are now more inclined towards fast food, steps can be taken to reduce use of polythene wrappers at canteens, giving instruction to reduce the accumulation of various polythene wrappers and plastic packaging, specially girls' hostels, educate students on alternative packaging methods and the use of reusable or decomposable packaging instead of polythene bags and plastic packaging, By reusing the polythene bags used when bringing food from outside the hostel, amount of polythene generated daily can be reduced, Advise students from home to reduce the use of polythene as much as possible when carrying various foods, and allowing entry after checking for polythene, Reducing the bringing in of food from outside by students by making arrangements for proper preparation of tastier food at the canteens, Regularly check former students who come to hostels for weekend jobs, and punish students who act against the rules, Awareness of hostel staff and students on the use

of sustainable packaging and reusable packaging, and implementing attitude development programs for students.

Paper waste generation can be reduced in university hostels by implementing these proposed solutions such as selling paper waste to recycling Centres. Students in hostels take a lot of photocopies for academic activities and the amount of paper collected daily is high. Therefore, appropriate methods should be used to minimize this, encouraging students to make innovative products using paper and recycle them so that they can be reused.

For establishing a sustainable, efficient waste management mechanism in the University hostels, It is proposed to establish a legally formed Waste Management Centre in the university with qualified officials in the field of waste management to minimize negative impacts, due to the weaknesses of existing waste management practices and specially engage University community to reduce the daily waste generation and restrict outsiders to bring and dump their waste within the University premises to donate a sustainable and harmless environment for our future generation to create a most environmental friendly environment, to produce most intellectuals from this University to bring our country to the top of the development as environmental friendly community.

References

Jensen, J. R., & Christensen, E. J. (1986). Solid and hazardous waste disposal site selection using digital geographic information system techniques. *Science of the total environment*, 56, 265-276.

Kuruppuge, R. H., & Karunarathna, A. K. (2014). Issues in management of municipal solid waste: Institutional capacity of local authorities in Sri Lanka. *Waste management & Resource utilisation*.

LeBlanc, R., (2022). *An Introduction to Solid Waste Management*. Dotdash Meredith .

Muller, J.B., (2002). Municipal and Industrial Wastes Need Management Now: Engineers Spearheading Sustainable Solution to the Garbage Disposal Problem. *Sri Lanka Engineering News*. P. 37.

Nemerow, N. L., Agardy, F. J., Sullivan, P. J., & Salvato, J. A. (2009). *Environmental engineering: environmental health and safety for municipal infrastructure, land use and planning, and industry*. John Wiley & Sons.

Rhyner, C. R., Kohrell, M. G., Schwartz, L. J., & Wenger, R. B. (2015). *Waste management and resource recovery*. Boca Raton. Lewis Publishers.

Rao, C. S. (2007). *Environmental pollution control engineering*. New Age International.

The Municipal Councils Ordinance No 29 of 1947. Colombo: Department of Government Printing.

Sasikumar, K., Krishna, S.,G., (2009). *An Introduction to Solid Waste Management*. Dotdash Meredith publishing family.

Silpa, K., Lisa, Y., Perinaz, B., Tata, F., (2018). What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050. World Bank Publications.

Statistical Handbook., (2000). Peradeniya: University of Peradeniya.

Statistical Handbook., (2006). Peradeniya: University of Peradeniya.

Statistical Handbook., (2018). Peradeniya: University of Peradeniya.

Statistical Handbook., (2020). Peradeniya: University of Peradeniya.

The National Environmental Act No.47 of 1980. Colombo: Department of Government Printing.

The Pradeshiya Sabhas Act No 15 of 1987. Colombo: Department of Government Printing.

The World Bank., (2019). *Solid Waste Management*. New York: The World Bank. Available at: <https://www.worldbank.org/en/topic/urbandevelopment/brief/solid-waste-management>.

Trivedi, P.R., Raj Gurdeep, R., (1992). *Solid Waste Pollution*. New Delhi: Akashdeep Publishing House.

The Urban Councils Ordinance No. 61 of 1939. Colombo: Department of Government Printing.

Open Access, Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: director@cikcs.sab.ac.lk

Erasing Historical Roots and Vanishing Their Cultural Identity: The Present Condition of Resettled Indigenous Community under the Mahaweli Development Project in Sri Lanka (*With Special Reference to Henanigala South*)

Rohan Thimbiripola, Matara Regional Centre, the Open University of Sri Lanka,
rohan_galle@yahoo.com

Suranjith Gunasekara, Department of Sociology, University of Ruhuna,
suranjith@soci.ruh.ac.lk

Pulsie Epa, Sri Lanka Foundation Institute, Colombo, handunmali@gmail.com

Received: 20 July 2023 / Revised: 05 October 2023 / Accepted: 15 October 2023

Abstract

This paper explores if the relocation of the indigenous people has made a significant impact on their cultural practices and the way of life compared to their past history. The societies are dynamic. This dynamism is influenced by many things such as modernization, dominant cultures, environmental determinism, environmental possibilism etc. However, these factors could be controlled or manipulated to protect or strengthen their customs, beliefs to suit the changing dynamics if people have the desire and a collective effort to do so. The past history of the indigenous people was based on the secondary data collected from the documentary research and the present socio-cultural condition of indigenous people in Henanigala – South was

through in-depth interview data. Purposive sampling technique was employed to gather the primary data from the respondents and for the secondary data sources as well. Qualitative design was employed with the within method data triangulation technique to interpret the results. The within-method methodological data triangulation is an employment of more than one strategy of data collection under one design. The discussion on this data triangulation showed how the changes in all aspects of socio-cultural and economic life had taken place with the change of living environment of present indigenous people in Henanigala-South. The results revealed that the change of environment had influenced the socio-cultural and economic aspects of the resettled indigenous group of people in Henanigala South.

Keywords: Environmental Determinism, Environmental Possibilism, Indigenous Community, Modernization

Introduction

The history of Veddas' in Sri Lanka dates back to king Vijaya and even before that. However, a direct written record of Veddas in Sri Lanka appears in Robert Knox's book 'A historical relation of Ceylon' written in 1681. It says that there had been two sorts of Veddas, 'wilder and 'tame'. The wilder sort had lived in the thick forests away from other inhabitants. They had been living on game and honey and had never done cultivation. The 'tame' category had been living along with Chingulayes, maintaining some kinds of social relationships. They had been working for the kings as well. The interesting comment on the 'wilder' sort was that they had used Chingulayes Language and it records as "In this land are many of these wild men; they call them Vaddahs, dwelling near no other inhabitants, They spoke the Chingulayes Language" (Knox, 2006: 195). Then in Henry Parker's book 'Ancient Ceylon', written in 1908, too mentions about Veddas' contribution to some spheres at higher level. It mentions as; "It is extremely probable that contingents of Vaeddahs formed part of the Sinhalese army not only then but in every war. We find them still serving with the other troops under Raja Sinha in the early part of the seventeenth century." (Parker, 2012: 29). With

these two historical records, it is clear that the Veddas had been maintaining social interactions with the main Sinhala society since 1600s. Since then the community of Veddas had been subjected to many social transformation and one significant point could be identified as the termination of recognizing Veddas as a distinct ethnic group in 1971. The other turning point was the relocation of a group of Veddas who had been living in Kandeganvila, Dambana for generations to Henanigala-South a village established under the Mahaweli project in Nawamedagama, Dehiattakandiya in 1983. Since then one Vedda community, which took forward the traditions and the culture, was geographically divided. This created a challenging situation to transplant their traditions and the culture in an alien environment that is not conducive for their forest bounded living style. Hence, the existence of one culture in two opposite social contexts began. The Henanigala-South social context was semi-urban and it was surrounded by settlers from the other parts of the country, mainly by Sinhalese people. Thus, the settled indigenous people were more prone to the influence of the Sinhala culture than their counter part in Kandeganvila did. According the voter registry (2019) the indigenous population in four villages, Dambana Gama, Bimmalamulla, Gurukumbura and Kandeganvila in 7/A – Dambana Grama Niladari (GN) division is 1225. Whereas in 142/C Paranagama - Henanigala GN division it is 1479 (Voter Registry, 2018).

This article tries to explore if the relocation of the indigenous people had made a significant impact on their cultural practices and the way of life compared to their past history with the objective to understand how the environment determines the life style and the cultural practices of the relocated indigenous people in Henanigala-South. The overall design was qualitative in nature with two research methods namely; the secondary data based on library research and primary data based on the in-depth interviews.

Literature Review

A study done by R.M.M. Chandraratne (2016), on the topic 'Some Ethno-Archaeological observations on the Subsistence Strategies of the Veddas in Sri Lanka,' has explored the subsistence pattern of the Veddas in Sri Lanka in relation to their old equipment and practices. In this study the researcher has used Ethno-archeological approach. To fill the gap between ethnographic data and archeological data, the ethnographic analogy has been used. In addition, middle range theory too has been used to do the archeological interpretation. The discussion has been based on the recently excavated evidence from prehistoric, and early historic cultures in Sri Lanka. The findings suggest that during the historical period Veddas had been living many parts of Sri Lanka such as Polonnaruwa, Anuradhapura, Bintanna, Nilgala, Rathnapura etc. Moreover, the Veddas had not adopted Sinhala style of living until 19th century and gradual acculturation had been taken place in Dambana then. The researcher concludes similar evidence of subsistence pattern had been found in the last century and the Mesolithic, Proto and the Early Historic periods in Sri Lanka. However, a certain decline in the distinction had been observed between the Vedda culture and the dominant culture in present days.

Another research on the topic The Linguistic study of the Contemporary Context of Vedda Language with Special Reference to Dambana, Sri Lanka done by R.A.D. Priyanka Weerasekara (2021), has examined the contemporary context of Vedda Language from the linguistic point of view, based on their overall socio –cultural background. The research has been based on Qualitative Empirical Research Methodology. The method has been Participant Observation Method based on Case study. The findings of the study reveal that colloquial Sinhalese has influenced the Vedda dialect. The researcher concludes that Vedda language is at a threat due to internal forces and the negligence of usage of mother tongue had been observed during her field visit.

A research had been done centered on Damabana and Henanigala areas focusing as study on the Veddas economics hardships that impede the development of the country on the topic 'An anthropological study of the economic hardships that impede development with special reference to the indebtedness of Veddas at Henanigala and Dambana areas in Sri Lanka'.by Charith Mudalige, Dinindu Dewapura, and Yasanjali Devika Jayatilleke (2021). There have been a few methods such as participant observation method, interview method, including focus group and key informant discussions employed to collect data. The findings of the research say that due to resettlement of Veddas in an unfamiliar geographical area, Veddas in Henanigala village face numerous socioeconomic issues compared to Veddas in Dambana. The researcher argue that forceful implementation of paddy cultivation had mainly kept the Veddas in Hananigala out of any income. That means they have not been permitted to practice their hunter-gatherer life style lawfully. Consequently, they had faced many hardships to find a living for food, housing, etc.. Thus, they had to find alternatives to support their families, the researchers argue. However, the Veddas in Henanigala have not been able to get adjusted to new lifestyle in the settled area in Mahaweli. This situation has led them to be in debt.

Robert Knox (1681) in Part III, Chapter I of his book 'an historical relation of Ceylon' mentions about Veddas in Sri Lanka. He speaks of two sorts 'wild' and 'tame.' The wild had been living in the thick jungles in Bintan. Their subsistence was flesh and honey. They had no houses. The tamer sort were living along with Chingulayas (Sinhalese). Some of them were supplying elephant tusks, honey, and venison to king. All these Veddas had had been having Bows, arrows and a small axe. The information Knox supply depicts that even in 16th century the Veddas have had interacted with the main culture, the Sinhalese.

In the book ancient Ceylon, Henry Parker (1909), mentions about Veddas in Sri Lanka. He speaks of two kinds the ancient and modern Veddas. He further argues that Veddas had been found only in the Eastern part of Sri Lanka. According to Parker there are three kinds of Veddas. They are, The wild forest Veddas, The village Veddas,

and The Tamil-speaking Veddas. According to categorization even at that time there had been some intermixture of Sinhalese blood and Tamil blood with Veddas blood.

Paul Streumer (1999), in the journal of the Royal Asiatic Society of Sri Lanka has published an article on the topic 'The Leaf-Clad Vedda' An European contribution to Sri Lankan folk-lore. In this article he argues of how the discourse of the cultural identity of Vedda people had been created by the European writers. According to him, the created identity of Vedda people has some hyper-realistic characteristics that European community wanted at that time. He argues that leaf-clad Veddas were a creation of the European writers to give a 'savage' image to Veddas in Sri Lanka.

The classical anthropological study done on Veddas in Sri Lanka by C.G.Seligmann and B.Z. Seligmann and published in 1911, as a book titled 'The Veddas' gives a comprehensive understanding of all the socio-cultural aspects of the Veddas that had been living in Sri Lanka then. Participatory observation and interview techniques had been adopted to collect qualitative data. According to the researchers, the Veddas of Vedirata then too had been subjected to acculturation and assimilation even in their own environments. Many had taken slash and burn agriculture while leading a hunter-gatherer life style. According to the researchers, the Veddas then too have acquired Sinhala language from the villagers they interacted. Even that time too it had been difficult to find a 'pure Vedda.' Their beliefs and customs had been influenced by some Sinhala beliefs and customs as well.

Objectives of the Research

- To understand how the environment determines the lifestyle and the cultural practices of the relocated indigenous people in Henanigala-South.
- To find out the past lifestyle and the cultural practices of the indigenous people in Henanigala-South.
- To explore the present life style and the cultural practices of the indigenous people in Henanigala-South.

Research Methodology

This study is of constructivist epistemological philosophy and is based on secondary and primary data. The secondary data to identify the lifestyle and the cultural practices of the indigenous people of Sri Lanka in the past was derived from three renowned books and two journal articles written on the Vedda people in Sri Lanka. They are; 'A historical relation of Ceylon,' Robert Knox (2006); 'Ancient Ceylon,' Henry Parker (2012); 'The Veddas,' Seligmann & Seligmann (1969); and two journal articles : 'An Account of the Wild Tribes of the Vaddahs of Ceylon: their Habits, Customs, and Superstitious,' Johan Bailey(1681): and 'The leaf –Clad Vedda, An European contribution to Sri Lankan folk-lore,' Paul Streumer (1997). The rationale for selecting the books and the journals is that the researchers had an understanding of the books, which could be reviewed to obtain the best and quality data of the past history of the indigenous people in Sri Lanka. The primary data to understand the present lifestyle and the cultural practices of the indigenous people in Henanigala-South were extracted from the in-depth interviews had with twenty key informants in the Henanigala-South village. The target population for the research study in the Henanigala research site was all the indigenous residents of 142/C Paranagama –Henanigala (South), Grama Niladari Division in Dehiattakandiya which is 1479 (Voters' Registry, 2018). The sampling was done with the rationale that the best informants should be selected to get rich facts regarding the present socio-cultural and economic situation of the village. Therefore, the purposive sampling technique was employed to gather the primary data from the respondents. Broadly, there are three ways that the findings could be presented. They are; a situation, episode or an event can be put in a narrative form; writing about the themes that emerged from the coded transcription or the field notes by quoting extensively in verbatim format; or quantify the main themes to show how significant they are (Kumar, 2014). The thematic analysis is very flexible in terms of theory, research question, the sample size and constitution, data collection method and approaches to theme generation and could be used for both inductive and deductive

analysis as well (Clarke & Braun, 2016). The researchers adopted the deductive thematic analysis and analyzed the findings under those themes. The Table 01 shows the tabulation of the categories and the code intensities generated from verbatim data collected from in-depth interviews of twenty respondents. The categories have been tabulated under the pre-decided themes. Accordingly, the secondary data derived from the literature review and the primary data gathered from in-depth interviews were analyzed under pre decided themes namely, General description of the indigenous people, the socio-cultural context, and the traditional beliefs and Practices. The methodological triangulation was adopted to interpret the data. According to Denzin (1978), this is the strongest of all types of triangulation and has two forms, “within-method” triangulation and “between-method” triangulation. The “between-method” triangulation is also called as “across-method” triangulation. The “within method” triangulation involves in combining different data collecting techniques in one design. In this study, the researchers employed the “within-method” triangulation. In other words, a researcher uses multiple methods within the qualitative or quantitative paradigm towards increasing internal credibility of the research findings.

Table 1: Categories / Themes and their intensities

Category	Code Frequency	Themes Generated	Theme intensity as per code frequency
Appreciating old habitat	24	Traditional beliefs and Practices	156
Old cultural Practices	35		
Old beliefs	27		
Hunter-gatherer life style	11		
Old food habits	18		
Chena cultivation	05		
Appreciation of traditional life style	36		
Preserving old culture	28	Socio-cultural context	258

Influence of other cultures	39		
Seeking new jobs outside	40		
New food habits	15		
Education	09		
New house structure	24		
New life style	47		
New beliefs	17		
Intercultural marriages	25		
Paddy cultivation	14		
New appearance	33	General Description of the Indigenous People	87
New way of dressing	54		

Source: Field Data, 2023

Results and Discussion

General Description of the Indigenous People

The early indigenous people had been addressed as 'Yakkas'. It is said that one Yakkinni called Kuweni married to king Wijaya. With the help of Kuweni, slaughtering all the Yakkas, Wijaya became the king (Mahawansa Chap. VII). Decedents of these Yakkas were to be considered as Veddass. It says like, "Thus it is clear that a large proportion of the population of Anuradhapura or its outskirts at that time consisted of the Vedda supporters of the king." (Parker, 2012: 25-26). Knox (2006) had given a very shallow description of Veddass saying that they never cut their hair and tie it up on the head. Clothes they wore were scarcely enough to cover their buttocks. The socio-cultural notion of the plaited leaves of Vedda's attire as shown in Figure 1 is considered as an imported imagery from India via Germany by the Sarasin brothers in 1885 (Streumer, 1997). Rutimeyer had re-established the plaited leaves attire by getting one Vedda from Henebedda to dress in plaited leaves attire to make it real through simulation mentioning as "One member of small group of Veddass

from Henebedda, close to Nilgala, obliged the party by meeting Rutimeyer's request of changing his loin cloth to "a lot of twigs", forming a knee long apron made of leaves" (Streumer, 1997: 70). This is showing that leaf attire of Veddas had been an invention of the Europeans.

Figure 1: A Vedda Man, With Leaf Girdle

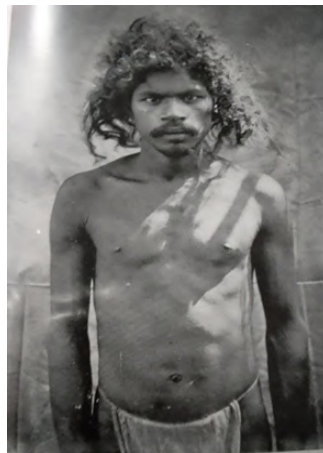

Source: Paul and Fritz Sarasin, n.d.

According to the Parker (2012), Veddas were having a dull looking dark reddish-brown color complexion. The average height of men was about five feet, or one inch more. They bore a slight figure, a narrow hip and a weak looking calves and thighs. The Veddas equally men and women had worn ear rings. The average height of pure Veddas was about 1.553 meters and the Vedda women were ranging from 1.355 meters to 1.500 meters (Seligmann & Seligmann, 1969: 16-17). According to

Seligmann and Seligmann (1969) Veddas were not unduly fat but were healthy and strong, the male Veddas hair was wavy, grown, and there was no hair on the body or chest. Moreover, they were with a thin moustache and a sparse goatee beard and, the colors of the skin were vary from deep brown–black, through various shades of bronze. The most common complexion was medium brown-black. The eye color was dark brown. The description of the Vedda “a wild man of the woods, clad only in a scanty loin cloth, carrying his bow and arrows on which he depended for his subsistence, simple and untrained, indeed, little removed from the very animal he hunted” (Seligmann & Seligmann, 1969: 39) provides an insight of the physical appearance of Veddas in the past. The Figure 2 shows an appearance of a typical Vedda as Seligmann and Seligmann described. Figure 3 shows the appearance of Vedda women during Seligmann’s time.

Figure 2: Poromala, a Henebedda Youth

Source: Seligmann & Seligmann, 1969

Figure 3: Vedda men and Women (Henebedda)

Source: Seligmann & Seligmann, 1969

The physical appearance of Henanigala-South indigenous people is quite contrasting to their ancestors. Men wear sarongs, trousers, T-shirts, shorts. The women wear skirts and blouses or Cheeththe and blouse. As Figure 4 depicts, the men who still try to maintain the indigenous identity do not cover the upper part of the body and are concerned of their hair and the beard.

Figure 4: An indigenous Person (Henanigala-South)

Source: Authors, 2023

One female respondent uttered, “*dress...so wear Cheeththe and blouse...I don’t wear it often...there are people who still wear it...we don’t wear it often...the society looked at in different angle...*”(Respondent 12). Another respondent expressed his thoughts as,

“now modified...those days not modified...didn't wear these clothes... Cheeththe and short sleeved blouse only...”(Respondent 07). Another female respondent reaffirm the wearing of modern clothing by the female folk in the Henanigala-South by saying like this, “wear those also...now as this wear the skirt and blouse...” (Respondent 05).

Socio-cultural context

The socio-cultural context in which the early Veddas lived was conducive to maintain their traditional life style and to practice their customs and beliefs. Veddas were referred to as a group of people who lived by hunting and gathering. They had never tilled the land for cultivation as their counterpart Sinhalese had been doing. It is apparent that the two occupations paddy cultivation and the primitive hunting were the main criterion in categorizing the hunter-gatherer group as wild, backward and dangerous other than race and language though not very much distinct. Based on these the Sinhalese community often calls this hunter-gatherer community as Veddas (Brow, 1978: 27). According to Seligmann and Seligmann (1969), there are seven wariges or clans in Vedda community. Of these, six clans had been clearly named while the last had been categorized as “waruge” who had forgotten their line of decent. Thus, the Vedda clans are; (i). Moran *waruge*. (ii). Unapana *waruge*. (iii). Namadewa or Nabudan *waruge*. (iv). Aembela *waruge*.(v). Uru *waruge*.(vi). Tala *waruge*.(vii). *waruge*.(Seligmann and Seligmann, 1969: 30)

The early Veddas had worn a piece of cloth suspended in front supported by a bark string that was tied around the waist. In the book ‘The Veddas’ it is described Veddas as “a wild man of the woods, clad only in a scanty loin cloth, carrying his bow and arrows on which he depended for his subsistence, simple and untrained, indeed, little removed from the very animal he hunted”(Seligmann & Seligmann, 1969: 39). When going on hunting they wore a small piece of cloth like a flat band about four or three inches wide passed around the abdomen. Some early Veddas had worn skirt like thing made of fiber of bark of the ‘riti’ tree. This type of clothing was in use among the

very poor Veddass and if they could afford to buy cloth, the attire was of cloth (Seligmann & Seligmann, 1969).

The Tamil-speaking Veddass or Coast Veddass had dressed like the Tamils villagers, as shown in Figure 5, a cloth tied around the waist reaching the knees. It seems like a sarong what Sinhalese and Moors wear at present. The women folk wore a long 'calico' robe which wrapped around the under the arm pit and long enough to cover the body up to knees (Parker, 2012). The wild forest Veddass and the village Veddass had silver rings in their ears. The female Veddass, those who could afford had necklaces of colored glass beads, bangles and the others had similar ornaments made of shell, ivory or brass bangles (Parker, 2012).

Figure 5: Vedda men of Yakure

Source: Seligmann & Seligmann, 1969

There had been two types of cave living: private and communal. Communal living means in one cave there were many families lived by keeping their geographical boundaries uncrossed. As it can be seen in Figure 6, every family very well knew their

space in the cave. The walls of the houses of forest and village Veddas were of broad strips of tree barks, roofs were of grass called 'Iluk' as shown in Figure 7.

Figure 6: A rock Shelter at Bendiyaalge

Figure 7: Typical Vedda Houses

Source: Seligmann & Seligmann, 1969

The forest Veddas were living on wild yam, bee honey, and flesh of any permitted animal to eat, mainly 'Iguana', Pigs, and Deer. Whereas, village Veddas and the Tamil-speaking Veddas had the same food, in addition the small millet such as 'Kurakkan' etc. The village Veddas had done Chena cultivation once in seven years. The coast Veddas had fish as well (Parker, 2012).

The forest and village Veddas had been using several kinds of very simple utensils to support their cooking and other purposes. They had no understanding of weaving mats etc. they had used deer skin or alike as mats to sleep on. They had been in very primary stage of pottery making, Figure 8a shows some of the type of pottery that Veddas had used and as shown in Figure 8b the deer skin vessel to collect bee honey the (Seligmann & Seligmann, 1969). Other than these utensils the bows and arrows, the axes, were their tools. The bows, arrows and the axes were used as weapons as well (Parker, 2012). Figures 9a and 9b show a set of utensils and tools they had used in the early years.

Figure 8a: Vedda Clay Pots

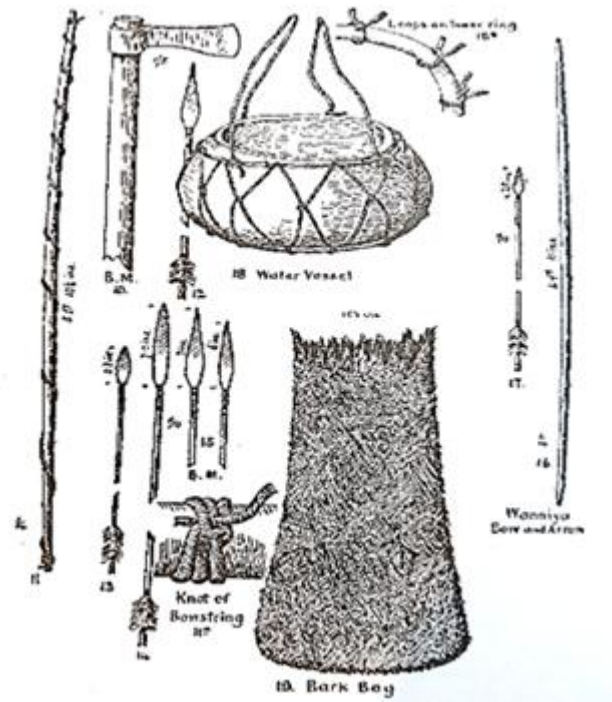
Source: Seligmann & Seligmann, 1969

Figure 8b: Deer Skin Vessel to Collect Bee Honey

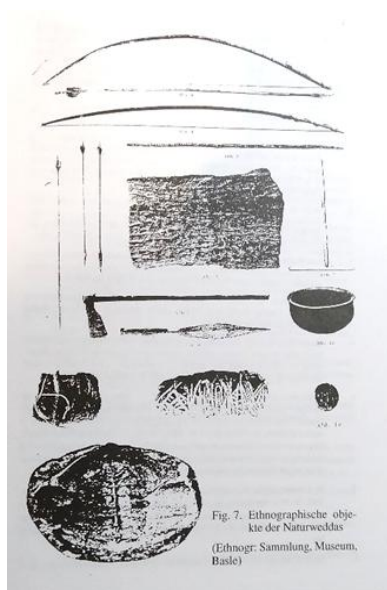
Source: Seligmann & Seligmann, 1969

Figure 9a: Vedda Tools and Utensils Used in Early Days

Source: Parker, 2012

Figure 9b: Vedda Tools and Utensils Used in Early Days

Source: Sammling Museum, Basle (Paul Streumer, 1999)

The marriage custom had been monogamist and never practiced polyandry. They never had a habit of taking alcoholic liquor. They had not done any labor work in exchange of money or goods. They had solely lived on hunting and had been self-sufficient. Once they have enough food to eat for days they do nothing and stay idling at home. This had been considered by the other out-group people as laziness. Their temper changes suddenly and become very hot tempered if any injustice was done to them. Sometimes it had gone to extremes such as a murder. Moreover, they are extremely jealous, especially of their wives, and still very truthful, obedience to the family or tribe taboos and discipline (Parker, 2012).

According to Seligmann and Seligmann (1969) the Veddas in Dambana in Mahiyangana were village Veddas. There were about twenty families in Dambana then. They had their houses built, like huts and had been engaged in Chena cultivation. The surplus of the harvest from the Chena cultivation was traded with Moor and Sinhala traders. The Dambana Veddas were stout and darker. The Dambana Veddas had been called as 'show' Veddas because they were ready at any time to come before white visitors when they wanted to see a Vedda. The Arachi of Aluthnuwara now Mahiyangana had told that they were of Uru warige. The Nae Yaku veneration had done with great importance in Dambana. They believed in 'Indigolle' yaka too. They had charms for protection against wild animals, to obtain food, and for love purposes etc. These Veddas are the ancestors of the Henanigala-South indigenous people.

Socio-cultural context of Henanigala-South indigenous people are quite different to their ancestors'. It has modern features with many Sinhala cultural elements and practices. At present, there are 545 families and the total population is 1653 of indigenous people. There are 870 males and 783 females (Planning Branch Divisional Secretariat office Dehiattakandiya, 2023). The current chieftain of the Henanigala-South indigenous community is Thala Warige Gunabandalatto. These indigenous people inhabit in 142 C, Paranagama-Henanigala-South Grama Niladari (GN) division have not made paddy cultivation as their main livelihood. Instead, they

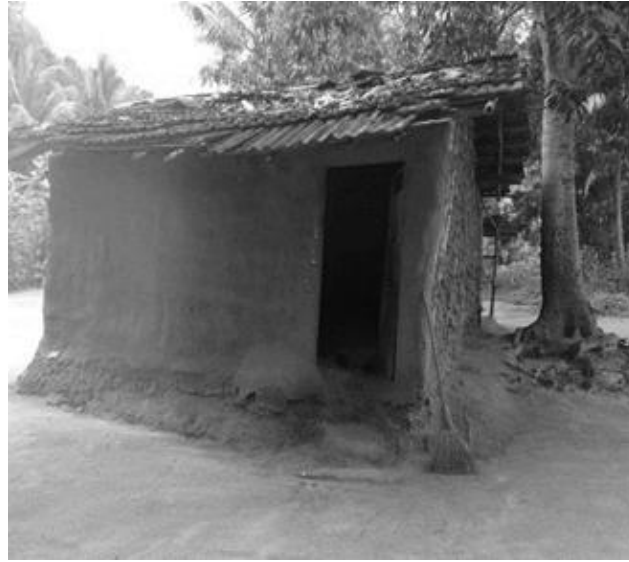
have taken up daily wage jobs and the government and private sector related jobs. One respondent said; *“Here in this village ... if can do a job like thing as an indigenous person...will not go to the town...then the tradition can be taken forward in this village as well...”* (Respondent 13). Another respondent explained the effects of going to big cities to do jobs like this, *“Ah...as we go out...that our new generation...they stay in working places in Colombo...If I wish to marry a girl from that area...then go to Colombo...then her children do not know any of these things...they would not like this here...then they go...”* (Respondent 09).

Few respondents expressed their views regarding socio-cultural atmosphere as; *“Now we have been brought to Mahaweliya...with Mahaweliya and new technology Aaa...our male and female youth are getting well-adjusted to the town...when they get accustomed to town ...like our ancestors it is difficult to take the culture forward...”* (Respondent 17). There are limited opportunities in the village for them get in engaged to earn a living. A respondent said like this, *“I...worked in an enterprise...I sent women aboard...not here in Kadawatha ...I worked for a lawyer...Did many jobs...”* (Respondent 07). Regarding the dress, a young married respondent expressed her views as *“now that culture is changed no...therefore go like that way...only an old person only wear Cheeththe’ and ‘short jacket’...Not like that...(laughs)...do not wear like that...(laughs)...we like the modern way...(laughs)”* (Respondent 18). Another respondent too had the same view on the same *“children don’t like now...children are now in this society isn’t it...they have been never shaped by that society...with that only a little problem is there...”* (Respondent 15). However, the youth are struggling to preserve their traditions amidst this environmental determination. There are a few young males who still follow the indigenous way of dressing, but not as the ancient times. A respondent shared his thoughts like this: *“the young girls and boys who have got used to the city...came to the trousers...got used to wear a shirt...hair styles...have got used to cut numerous hair style ...”* (Respondent 17).

A gradual modernization of the architecture of their houses can be seen in across the village. Many houses have been built according to the modern architecture compared

to the Vedda houses in the past with 'Iluk' roof. Figures 10a , 10b and 10c show the diversity of house architecture in Henanigala (South) village. One respondent said; *"we can live in modern houses...now we have come to the project...clay house is better...in modern houses can't say...but we have our old practices..."*Respondent 11).

Figure 10a: An Indigenous House (Henanigala-South)

Source: Authors, 2023

Figure 10b: An Indigenous House (Henanigala-South)

Source: Authors, 2023

Figure 10c: An Indigenous House (Henanigala-South)

Source: Authors, 2023

In Henanigala-South village, many indigenous girls and boys are now getting married to boys and girls from out groups. After the marriage, a lot go for warige name changes and give up the indigenous culture for Sinhala culture. One respondent said that *“now we are in Henanigala...on the other side Medagama... once get married from there...they for sure go to that side...do not come to this side...”*(Respondent 09). The leader of the community expressed his views regarding the youth migration to other cities in search jobs as; *“now when this stomach is craving for food...for people to live...can't live like this...”*(Respondent 14). Regarding the mother tongue of the indigenous people have a thought like this; *“Yes sometimes we speak...but not always...but do not allow to vanish...”*(Respondent 12).

Traditional Beliefs and Practices

Cousin marriages were there among the Veddas. As a custom, the young man had to bring honey, dried venison, and flesh of the monitor lizard to the girl's father. Then gather hands over his daughter in marriage to the young Vedda. Immediately the girl ties a string called 'dia lanuwa' around the waist of her husband. There had been a

practice among the Veddas that they carry a piece of dried human liver in the betel pouch. Every Vedda including old and young were liked to have such a thing in his betel pouch as it shows bravery. If any intruder or enemy killed, the liver is taken out nothing else, for this purpose. Once a death occurs in a cave, then they abandon the cave leaving the dead body covered with leaves. They return to the cave after ten or twelve years, remove the remains of the deceased person, and settle in there once again. (Seligmann & Seligmann, 1969).

There had been no puberty ceremonies. The marriages had taken place between children of brother and sister. The marriages between children of two sisters were not permitted. The arrows played a bigger role in their religious ceremonies. (Seligmann & Seligmann, 1969). All the Veddas chewed Betel. They were very fond of it. They had a substitution for areca nuts such as the barks of demata tree, dawata tree, instead of lime, they had used shells of special snails. Their betel pouch was of cloth but Veddas in Henebedda used to make the pouch out of monkey skin as shown in Figure 11.

Figure 11: Monkey Skin Betel Pouch (Henebedda)

Source: Seligmann & Seligmann, 1969

The soothsaying in a sickness to find out, which ‘Nae Yaka’ caused the illness the bows’ soothsaying had been done as shown in Figure 12. The invocation that is to seek the power of supernatural being to reveal things had been done in Sitala Wanniya. This invocation had done to ask the help of dead spirits or Nae Yaku to reveal which yaka had caused the illness. This had been associated with several soothsaying methods. They were stones’ soothsaying, and auspicious soothsaying as well.

Figure 12: Bows’ Soothsaying

Source: Seligmann & Seligmann, 1969

‘Kirikoraha’ is a dancing festival in which the spirits of the dead relatives are venerated. They are called ‘Nae Yaku’. The ceremony is held as a thanks giving for game killed and for the future success in hunting. The ‘Kande Yaka’ and the ‘Bilindi Yaka’ are the most powerful dead spirits they believe and venerate. The Kirikoraha dance is done in almost all the Vedi communities in the island with some deviations. A scene of ‘Kirikoraha’ ceremony that had held in Henabadda is shown in Figure 13.

Figure 13: Kirikoraha Ceremony (Henebedda)

Source: Seligmann & Seligmann, 1969

The Kolamaduwa ritual had been danced by Henebedda Veddas in Bendiyagalge. There had been doubts whether it had danced by other VEDI communities in the island. A basket with various offerings like flowers, beads, bangles etc. to ‘Yakinni’ covered with a cloth was kept on a tripod. The shaman calls for Yakinni and invokes the offering to her. If the Yakinni was not satisfied with the offerings, she asks for bangles, etc. (Seligmann & Seligmann 1969). Figure 14 shows an event of Kolamaduwa ceremony at Henebedda.

Figure 14: Kolamaduwa Ceremony (Henebedda)

Source : Seligmann & Seligmann, 1969

In Henanigala-South too there are some cultural practices. The exotic cultural practices in sickness and other things are still prevailing in the Henanigala-South indigenous community but at a very shallow level. A respondent said *“Aa...cultural stuff maa...thovil like things...those ‘kirikoraha’ dances...ah...then to cure sick people...does thovil...then believe in Nae devils etc. ...Ah... there is a thovil for that also...I too believe them...”*(Respondent 12). Another respondent shared his ideas as, *“‘yaga homa’...‘bali-thovil do at home’...like that there are places for ‘thovil’...what that ‘hakme’ is there...we do ‘hakme’ in the centre of the village...”*(Respondent 08). A young male respondent who was born in Henanigala-South now a shaman in exorcism made his remarks on ‘Hakme’ which is the grand indigenous ritual annually held in Henanigala-South in order to bring peace, prosperity, as an urge for good health, to be free from epidemic diseases etc. for the whole village. This is how he described that :*“Mainly in the village ...diseases and troubles...connected those things...to dawn prosperity to us...then the cultivation we do...to take a good harvest of those...so for those things we mainly do the ‘Hakme’ ritual...to protect the village from all the external diseases, problems...for those things we do ‘Hakme’ ritual...does only once for a year...”*(Respondent 16).

A responsible old indigenous person who is still preserving and living his level best to the old traditions and customs expressed his thoughts as, *“I have boys...about thirty...there were five now there are now thirty...now they learn...in this year I have to do a ‘kiri koraha’ dance...I went there and talked with them...”* (Respondent 14). This indigenous person has his group of young boys trained to do ‘Hakme’, ‘Kiri Koraha’ dance, and other indigenous rituals. This way he is imparting the old traditions and the customs to the younger generation in Henanigala-South.

Soothtelling is still continued with some changes. Figure 15 shows how it is done in Henanigala-South now. This is done by a very few Shamans in the community. Majority had received some kinds of consolation from this ritual. Even those living in very modern houses, economically sound indigenous people, too seek the help of soothsayers. No person from out group is involved in it. A young Shaman explained it

as; “No outsider’s help is taken...even the drummer...even the shaman who do the ‘Thovil ritual’...even the person who sings those poems...all the things do by this Warige people...no outsiders can come and watch...the people of generation only does that job...it is a must that the warige people who offer the ritual should abstain from meat etc. ...” (Respondent 3).

Figure 15: Stone Soothsaying

Source: Authors, 2023

The chewing of betel is still practiced as a traditional habit among young and old in Henanigala-South. They all have their own betel pouches stuck in the waist or hang on the shoulder. The researchers witnessed an old indigenous person who is still trying to take forward old traditions and customs enjoying barks of demata tree, dawata tree, and shells of special snails in his chew of betel. Figure 16 depicts the said indigenous person’s betel pouch

Figure 16: A Cloth Betel Pouch

Source: Authors, 2023

The Indigolle Yakkinni and Elle Yakku veneration is done for a sickness. The researchers witnessed the special place devoted at a shaman's house compound, which is shown in Figure 17. All the utensils such as the special pots and other things that are needed for Indigolle Yakkinni and Elle Yakku veneration are placed in a small poorly built temporary hut. The son of the shaman described of it like this *"it is about 100 years it had come to my grandfather...now it has been handed over to us...those are there...that devils things...those are there laid in pots...the box, the pot everything is there...we do those things without failure when a sickness comes...yes in this house..."* (Respondent 09).

Figure 17: A Place for the Indigolle Yakkinni

Source: Authors, 2023

The leader of the community had taken steps to preserve the 'Kirikoraha' dance by training some youth to perform it. He shared his thoughts regarding that like this; *"our ancestral way of worshipping are still there as it was...I have a belief in those also...my young boys...I train them...now like that when doing this 'Hakme' ceremony ...I have trained and have a group to do 'Hakme' ritual...even if I die there is a group to take it forward..."* (Respondent 14). In addition to this, the indigenous people in Henanigala (South) is worried over for not opening the built museum, which is shown in Figure 18. One respondent expressed his ideas on this as; *"can develop...our museum is there isn't it?...if that comes right...then can develop that and...if the museum opens for public , then at least a few will immerge...I think..."* (Respondent 12).

Figure 18: The Museum

Source: Authors, 2023

Since the arrival of indigenous people to Henanigala-South in 1983, the use of Adi Vasi language too had gradually declined. Almost all of them can speak Sinhala language but a few can speak the Adi Vasi dialect. A young female respondent shared her thoughts as; “*If necessity arises only...if not don't use...when our leader speaks to us we speak...(with your son)...hum...in Sinhala...oh...(laughs)...*”(Respondent 20).

The foregone deductive thematic data analysis has revealed the historical background and the present condition of some aspects of relocated indigenous people in Henanigala-South. The objective was to understand how the environment determines the life style and the cultural practices of the relocated indigenous people in Henanigala-South. When the general appearance was concerned, there is a drastic change in the appearance of the indigenous people in Henanigala-South. There are a few old people especially the males still maintain the traditional appearance though with some changes. However, the leaf clad Veddas are considered to be a fabrication according to Streumer (1997). The Henanigala-South indigenous people resemble Sinhala appearance when compared to the appearance of Veddas Seligmann and

Seligmann (1969) had shown in their descriptions and the images. The Henanigala-South indigenous people could be easily mistaken for Sinhalese. Then the socio-cultural condition of the past is not visible in Henanigala-South. In the past when these people were in Kandeganvila, Dambana, the forest had been a part of their life. That environment was conducive for their hunter-gatherer life style. They could freely hunt animals and could do a little cultivation. After coming to Henanigala_South these people were deprived of their traditional livelihood and have turned into daily wage earners, and government and private sector employees. These support the research questions what were the main modes of living of the indigenous people in Henanigala-South in the past and, what are the main modes of living of the indigenous people in Henanigala-South at present. It is evident with the expression of ideas by the respondents. One said; *“Now we have been brought to Mahaweliya...with Mahaweliya and new technology Aaa...our male and female youth are getting well-adjusted to the town...when they get accustomed to town ...like our ancestors it is difficult to take the culture forward...”* (Respondent 17). This shows that they had to give up hunter-gatherer lifestyle completely for the whole life. The clothing had undergone a drastic change. This is evident with the saying: *“the young girls and boys who have got used to the city...came to the trousers...got used to wear a shirt...hair styles...have got used to cut numerous hair style ...”* (Respondent 17). Though the past Veddas wore a loin cloth just cover the nude, the Henanigala-South people are unable to do that because they have to interact with other cultures. Almost all the young males and females wear western type dresses. In addition, the schooling, and other social interaction with the government establishments have to be done when living in a colonized area. The youth have to move out of the village in search of jobs and for higher education. In the past, it wasn't the case as the group was an enclosed community and their needs were limited. The marriages were within the community. In contrast, the youth in Henanigala-South began schooling along with the youth of other cultures. Inter cultural marriages caused the indigenous girls and the boys to adopt new ways of dressing and a modern lifestyle. This argument is strengthened with view presented by a respondent. *“now we are in Henanigala...on*

the other side Medagama... once get married from there...they for sure go to that side...do not come to this side..." (Respondent 09).

The housing also has a big difference now. In the past, the Veddas had a simple structure and now with the development, their houses have become modern in structure. This is visible with comparison of images 11a,11b, and 11c of Henanigala –South with the Figure 7 of a house in Henebedda in the past. However, the respondents justify the new architecture like this; One says *"we can live in modern houses...now we have come to the project...clay house is better...in modern houses can't say...but we have our old practices..."* (Respondent 11). This shows that they like the new house structure rather than the old traditional structure but still taking steps to preserve old traditions and the culture in the new house structures.

The customs and beliefs still survive with some transformations. The monkey skin betel pouch is not be seen among the people in Henanigala-South. However almost all of them have cloth betel pouches. The habit of eating betel still prevails equally among young and old. The soothsaying had been taken forward through a different technique. That is bow soothsaying has been transformed into stone soothsaying. However, the custom prevails as in the past. Meantime many indigenous elders are trying to preserve the old traditions and practice by training the youth. This can be justified by the saying of respondent (14); *"our ancestral way of worshipping are still there as it was...I have a belief in those also...my young boys...I train them...now like that when doing this 'Hakme' ceremony ...I have trained and have a group to do 'Hakme' ritual...even if I die there is a group to take it forward..."*. The 'Kolamaduwa' ceremony is not practiced in Henanigala-South. It is a question as if the 'Hakme' ceremony is an extended version of 'Kolamaduwa' ceremony or another main ceremony practiced in Dambana and Henanigala-South. The indigolle yakkinni ritual is done in Henanigala-South but the literature read regarding the past Veddas' customs do not directly state of such event. The above discussion had answered the research questions, what were the main modes of living of the indigenous people in Henanigala-South in the past? what were their beliefs and traditional practices when

they were in forest life? what are the main modes of living of the indigenous people in Henanigala-South at present? and what are their beliefs and practices at present in Henanigala-South?

With this methodological data triangulated discussion it is apparent that the general description, socio-cultural condition, customs and beliefs among the past and the present indigenous people in Sri Lanka have differences. Though the changes in socio-cultural and economic aspects of the Veddas in Henanaigala-South show a significant difference, the results of this study reveal that there had been adaptations of dominant Sinhala culture even while they were in their natural habitat in the past. Customs like beliefs had been transformed to fit into the new environment but some socio-cultural aspects like the dress, the language, and house structure had been completely over showed by the modernization and the creole environment. Thus, it is evident that the environment had determined the changes of the life style and the cultural practices of the settled indigenous people in the Henanigala-South, which addresses the objective to understand how the environment determines the lifestyle and the cultural practices of the relocated indigenous people in Henanigala-South.

Conclusion

It is obvious with the results and the discussion, that the environment had had a significant impact on the traditional life style and cultural practices of the relocated indigenous people in Henanigala-South. There was no transformation but was a complete change. However, in some beliefs and rituals an environmental determined transformation could be seen. Moreover, it is apparent that how a group of people who lived with the nature depending on the forest for everything had completely transformed into a new socio-cultural and economic life style to suit the environment. This new environment is not enclosed as the former in which they were living prior to the resettlement. Finally, it can be concluded that the relocation of the indigenous people had had made a significant impact on their cultural practices and

the way of life where there is a significant difference between all the aspects of the past Veddas and the present settled Veddas of Henanigala-South.

References

- Bailey, J., (1863). *An Account of the Wild Tribes of the Veddas of Ceylon: Their Habits, Customs and Superstitions*. London: Transactions of the Ethnological Society of London. Retrieved from https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q=Transactions+of+the+Ethnological+Society+of+London+Transactions+of+the+Ethnological+Society+of+London+Vol.+2%2C+1863&btnG
- Braun, V., & Clarke, V., (2006). Using Thematic Analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology*. 3(2). 77-101. Retrieved from <http://eprints.uwe.ac.uk/11735>
- Brow, J., (2011). *Vedda Villages of Anuradhapura*. (Sri Lanka ed.). Colombo: Social Scientists' Association Sri Lanka.
- Chandraratne, R.M.M., (2016), Some Ethno-Archaeological Observations on the Subsistence Strategies of the Veddas In Sri Lanka. *Social Affairs. A Journal for the Social Sciences*. Vol.1 No.4. 33-44. Spring 2016. Retrieved from https://www.researchgate.net/profile/Rmm-Chandraratne-2/publication/330563465_Some_Ethno-archaeological_observations_on_the_Subsistence_strategies_of_the_Veddass/links/5c555d27299bf12be3f58267/Some-Ethno-archaeological-observations-on-the-Subsistence-strategies-of-the-Veddass.pdf.
- Denzin, N.K., (1978). *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*. New York: McGraw-Hill Book Company New York. Retrieved from <https://www.pdfdrive.com/the-research-act-a-theoretical-introduction-to-sociological-methods-e177700314.html>.
- Department of Census and Statistics., (n.d.). *Population by Ethnic Group and Census Years*. Retrieved from <http://www.statistics.gov.lk/abstract2020/CHAP2/2.10>
- Geiger, W., (Translator). (2014). *Mahawansa or the Great Chronicle of* (4th ed.). Sri Lanka: Buddhist Cultural Centre Sri Lanka.
- Knox, R., (2006). *An historical relation of Ceylon* (4th ed.). Sri Lanka: Tisara Publications Sri Lanka.
- Kumar, R., (2014), *Research Methodology: A Step-by-Step Guide for Beginners* (4th ed.) New Delhi: SAGE Publications India.

Mudalige, C. Dewapura, D. & Jayatilleke D.Y., (2021). An Anthropological Study of the Economic Hardships That Impede Development: With Special Reference to the Indebtedness of Veddas at Henanigala and Dambana Areas in Sri Lanka. JARIIE, Vol. 7. Issue 1. viewed 24 January 2023, http://ijariie.com/AdminUploadPdf/An_anthropological_study_of_the_economic_hardships_that_impede_development_with_special_reference_to_the_indebtedness_of_Veddas_at_Henanigala_and_Dambana_areas_in_Sri_Lanka_ijariie13690.pdf

Parker, H., (2012). *Ancient Ceylon (Reprint)*. Sri Lanka: Tisara Publications Sri Lanka.

Planning Branch, Divisional Secretariat Office., (2023), Dehiattakandiya. Sri Lanka: Author Publication.

Rathnayake, Z., (2022), *Sri Lanka's Last Indigenous People [Brochure]*. Sri Lanka; BBC Travel. Retrieved from <https://www.bbc.com/travel/article/20220327-sri-lankas-last-indigenous-people>.

Seligmann, C. G. & Seligmann, B. Z., (1969). *The Vedda. (Photomechanic Reprint after the Edition of 1911)*. The Netherlands: Anthropological Publications.

Streumer, P., (1997). The Leaf-Clad Vedda: An European contribution to Lankan folk-lore. *Journal of Royal Asiatic Society of Sri Lanka*. New Series XLII. 59-78

Voter Registry., (2018). Sri Lanka. 142/C Paranagama Grama Niladari Division. Dehiattakandiya Divisional Secretariat. Dehiattakandiya. Sri Lanka.

Voter Registry., (2019). Sri Lanka. 7/A Dabana Grama Niladari Division. Mahiyangana Divisional Secretariat., Mahiyangana. Sri Lanka.

Weerasekara, P., (2021). *The Linguistic Study of the Contemporary Context of Vedda Language: With Special Reference to Dambana*. Sri Lanka. Viewed 06 August 2022, https://www.researchgate.net/publication/351511577_The_Linguistic_Study_of_the_Contemporary_Context_of_Vedda_Language_with_Special_Reference_to_Dambana_Sri_Lanka